

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

**PEDAGOGICKO-ORGANIZAČNÉ POKYNY
na školský rok 2018/2019**

Bratislava 2018

Úvodné slovo ministerky	4
1. VŠEOBECNÉ INFORMÁCIE A POKYNY	5
1.1. Organizácia školského roka	5
1.2. Testovanie žiakov 5. ročníka základných škôl	5
1.3. Celoslovenské testovanie žiakov 9. ročníka základných škôl	5
1.4. Maturitná skúška	6
1.5. Medzinárodné merania	7
1.6. Výchovo-vzdelávací proces	8
1.6.1. Znižovanie informačnej nerovnosti	8
1.6.2. Kontrola a efektivita výchovno-vzdelávacej činnosti	8
1.6.3. Predčitateľská a čitateľská gramotnosť	10
1.6.4. Inkluzívne vzdelávanie – ľudské práva, práva detí, antidiskriminácia, národnostné menšiny, cudzinci	11
1.6.4.1. Ľudské práva	11
1.6.4.2. Práva detí	13
1.6.4.3. Antidiskriminácia	13
1.6.4.4. Národnostné menšiny	14
1.6.4.5. Cudzinci	17
1.6.5. Cudzie jazyky	17
1.6.6. Náboženská výchova/etická výchova	18
1.6.7. Globálne vzdelávanie a environmentálna výchova	18
1.6.8. Mediálna výchova	20
1.6.9. Školské knižnice	20
1.6.10. Zdravý životný štýl	23
1.6.11. Bezpečnosť a prevencia	24
1.6.12. Výchovné a kariérové poradenstvo	27
1.6.13. Deti a žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami	28
1.6.14. Súťaže	30
1.6.15. Podnikateľské zručnosti	30
1.6.16. Finančná gramotnosť	32
1.6.17. Digitálne technológie	33
1.6.18. Výzvy na podávanie žiadostí o poskytnutie finančných prostriedkov	34
1.6.19. Neformálne vzdelávanie	34
2. ŠKOLY	35

2.1.	Materské školy	39
2.2.	Základné školy	40
2.3.	Stredné školy	42
2.3.1.	Systém duálneho vzdelávania	45
2.4.	Školská integrácia	46
2.5.	Špeciálne školy, špeciálne triedy	47
2.6.	Základné umelecké školy	48
2.7.	Jazykové školy	49
3.	ŠKOLSKÉ ZARIADENIA	49
3.1.	Školské výchovno-vzdelávacie zariadenia	49
3.1.1.	Školský klub detí	49
3.1.2.	Centrum voľného času	50
3.1.3.	Školský internát	52
3.2.	Špeciálne výchovné zariadenia	52
3.3.	Školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie	53
3.4.	Školské účelové zariadenia	54
3.4.1.	Zariadenia školského stravovania	54
4.	PEDAGOGICKÍ ZAMESTNANCI A ODBORNÍ ZAMESTNANCI	56
4.1.	Ochrana pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov	56
4.2.	Kvalifikačné predpoklady	57
4.3.	Kontinuálne vzdelávanie	57
4.4.	Získavanie, priznávanie a uznávanie kreditov	59
5.	UČEBNICE	59
6.	ŠKOLSKÉ TLAČIVÁ	61
7.	MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA A PROJEKTY NA PODPORU VÝCHOVNO-VZDELÁVACEJ ČINNOSTI V ŠKOLÁCH	62
7.1.	Program Erasmus+	62
7.2.	eTwinning program partnerstvo škôl	63
7.3.	Digitálny edukačný obsah	63
8.	CELOŽIVOTNÉ VZDELÁVANIE	64
9.	ÚČINNOSŤ	64

Úvodné slovo ministerky

Vážení pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci,
milí čitatelia,

som rada, že sa Vám môžem prvýkrát z pozície ministerky školstva prihovoriť v súvislosti s vydaním Pedagogicko-organizačných pokynov a súčasne Vám aj zaželať všetko dobré v novom školskom roku.

Verím, že podobne ako v minulých školských rokoch, aj v školskom roku 2018/2019 Vám tento dokument bude nápomocný vo Vašej záslužnej práci v oblasti výchovy a vzdelávania a že Vám pomôže lepšie sa zorientovať v dôležitých zmenách a novinkách v našom školstve i výchovno-vzdelávacom procese. Som presvedčená, že tieto pokyny budú užitočné aj ďalším subjektom pôsobiacim v oblasti regionálneho školstva, od zriaďovateľov a zamestnancov úradov a odborov školstva v štátnej správe i samospráve až po priamo riadené organizácie Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR.

V tomto roku nás čaká náročná výzva vypracovať Národný program rozvoja výchovy a vzdelávania, ktorý začne posúvať naše školstvo smerom k vyššej kvalite. Budem veľmi rada, ak sa nám prvé pozitívne kroky podarí zrealizovať už v školskom roku 2018/2019 a začať tak zlepšovať podmienky pre deti, žiakov a poslucháčov všetkých druhov škôl a školských zariadení, vrátane podpory inkluzívneho prístupu vo vzdelávaní. Uvedomujem si, že potrebné reformy nie je možné urobiť od stola, ale naopak v úzkej súčinnosti s ľuďmi z praxe – s Vami a Vašimi stavovskými a profesijnými organizáciami, zriaďovateľmi i odborníkmi.

Jednou z podmienok dobre pripravených zmien je dostatok relevantných informácií pri rozhodovaní. Patria medzi ne aj externé testovania našich žiakov základných a stredných škôl, ktoré nám poskytujú už v súčasnosti veľmi reálny obraz o silných i slabých stránkach žiakov i vzdelávacieho procesu. Do budúcnosti nám umožnia merať aj tzv. pridanú hodnotu vzdelávania, ktorá je dôležitým faktorom merania kvality školy. Preto považujem za dôležité aj pokračovanie v Testovaní 5, ktoré nám v spojení s Testovaním 9 a externou časťou maturitnej skúšky prinesie podrobný obraz o vedomostiach žiakov i kvalite ich vzdelávania.

Medzi priority ministerstva na rok 2018 sme si stanovili zlepšiť situáciu s nedostatkom učebníc. V rokoch 2017 a 2018 sa nám podarilo významným spôsobom zvýšiť rozpočet na túto dôležitú oblasť. Verím, že je to prvý krok smerom k zabezpečeniu reálnych požiadaviek škôl a potrieb žiakov.

Zmeny smerom k spravodlivejšiemu financovaniu nás čakajú aj v prípade viacerých druhov školských zariadení; prvé kroky v tejto oblasti sa týkajú školských klubov detí a poradenských centier.

Istými zmenami by mal takisto prejsť systém duálneho vzdelávania, a to na základe skúseností z praxe. Som presvedčená, že pripravované úpravy zákona o odbornom vzdelávaní pomôžu presvedčiť ďalšie firmy, školy, ako aj žiakov a ich rodičov o výhodnosti tejto cesty pre všetky zainteresované strany a v konečnom dôsledku aj pre celú krajinu.

Milé kolegyne a kolegovia,

verím, že nasledujúci školský rok prinesie pozitívne zmeny, ktoré posunú naše školstvo k vyššej kvalite. Dovoľte mi preto v mene celého ministerstva a priamo riadených organizácií, ako aj v mene svojom zaželať Vám veľa úspechov v práci a tvorivých síl a súčasne i vyjadriť vďaka za Vaše úsilie a zaoštie, s ktorým sa venujete našej mladej generácii.

Martina Lubyová

ministerka školstva, vedy, výskumu a športu SR

1. VŠEOBECNÉ INFORMÁCIE A POKYNY

1.1. Organizácia školského roka

1. Školský rok sa začína 1. septembra 2018. Školské vyučovanie sa začína **3. septembra 2018** (pondelok). Školské vyučovanie v prvom polroku školského roka sa končí **31. januára 2019** (štvrtok).
2. Školské vyučovanie v druhom polroku sa začína **4. februára 2019** (pondelok) a končí sa **28. júna 2019** (piatok).
3. Termíny školských prázdnin (okrem materských škôl) **do roku 2021** sú uvedené v **prílohe č. 1**.
4. Podrobnosti o organizácii výchovno-vzdelávacej činnosti a prevádzke materskej školy počas školských prázdnin ustanovuje § 2 ods. 6 vyhlášky č. 306/2008 Z. z. o materskej škole. Prevádzka každej materskej školy zaradenej v sieti škôl a školských zariadení Slovenskej republiky (ďalej len „siet“), **bez ohľadu na jej zriaďovateľa**, sa v čase letných prázdnin prerušuje **najmenej na tri týždne nepretržite**. V miestach, kde je niekoľko materských škôl jedného zriaďovateľa, informuje riaditeľ zákonných zástupcov o možnosti dochádzky detí do niektorej z nich (vopred určenej). Prevádzku materskej školy počas školských prázdnin je potrebné zabezpečovať v súlade s informatívnym materiálom „Materská škola a školské prázdniny“, ktorý je dostupný na: http://www.minedu.sk/data/files/6227_ms_prazdniny.pdf.

1.2. Testovanie žiakov 5. ročníka základných škôl

1. Testovanie žiakov 5. ročníka základných škôl (Testovanie 5-2018 alebo T5-2018) sa uskutoční **21. novembra 2018 (streda)** vo všetkých základných školách Slovenskej republiky z predmetov matematika, slovenský jazyk a literatúra a maďarský jazyk a literatúra. Testovania sa zúčastnia žiaci 5. ročníka základných škôl, vrátane žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ďalej len „ŠVVP“), okrem žiakov vzdelávaných podľa vzdelávacích programov pre žiakov s mentálnym postihnutím.
2. Cieľom Testovania 5 je vstupné hodnotenie žiackych vedomostí a zručností na začiatku nižšieho stredného vzdelávania. Testovanie 5-2018 poskytne školám spätnú väzbu, ako sú žiaci pripravení na prechod z primárneho vzdelávania na nižšie stredné vzdelávanie. Poslúži aj na monitorovanie stavu vedomostí a zručností žiakov pri výstupe z primárneho vzdelávania v celoštátnom meradle. Testovanie 5-2018 je vstupným testovaním na meranie pridanej hodnoty v testovaných predmetoch.
3. Za prípravu a metodické riadenie priebehu testovania zodpovedá Národný ústav certifikovaných meraní (ďalej len „NÚCEM“). Za organizačné zabezpečenie testovania zodpovedá riaditeľ školy. Kontrolu objektivity testovania vykonajú zamestnanci Štátnej školskej inšpekcie (ďalej len „ŠŠI“) a odborov školstva okresných úradov v sídle kraja (ďalej len „OŠ OÚ“). S cieľom zvýšiť objektivitu priebehu testovania riaditeľa základných škôl na základe poverenia OŠ OÚ poveria úlohou externého dozoru pedagogických zamestnancov iných základných škôl.
4. Informácie o Testovaní 5-2018 sú zverejnené na http://www.nucem.sk/sk/testovanie_5.

1.3. Celoslovenské testovanie žiakov 9. ročníka základných škôl

1. Celoslovenské testovanie žiakov 9. ročníka základných škôl (Testovanie 9-2019,

T9-2019) sa uskutoční **3. apríla 2019** (streda) z predmetov matematika, slovenský jazyk a literatúra, maďarský jazyk a literatúra a **4. apríla 2019** (štvrtok) z predmetov ukrajinský jazyk a literatúra, slovenský jazyk a slovenská literatúra. Na testovaní sa zúčastnia žiaci 9. ročníka základných škôl, vrátane žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, okrem žiakov vzdelávaných podľa vzdelávacích programov pre žiakov s mentálnym postihnutím.

2. Náhradný termín Testovania 9-2019 sa uskutoční **16. a 17. apríla 2019** (utorok, streda).
3. Cieľom testovania je získať obraz o výkonoch žiakov na výstupe z nižšieho stredného vzdelávania, porovnať ich výkony v testoch a poskytnúť školám spätnú väzbu a komplexnejší obraz o testovaných predmetoch, ktorý môže pomôcť pri skvalitňovaní vzdelávania. Výsledok žiaka slúži ako podklad pre prijímacie skúšky na stredné školy. Testovanie 9 zároveň slúži ako vstupné testovanie pre meranie pridanej hodnoty vo vzdelávaní na stredných školách.
4. Za prípravu a metodické riadenie priebehu testovania zodpovedá NÚCEM. Za organizačné zabezpečenie testovania zodpovedá riaditeľ školy. Kontrolu objektivity testovania vykonávajú zamestnanci ŠŠI a OŠ OÚ. S cieľom zvýšiť objektivitu priebehu testovania riaditelia škôl na základe poverenia OŠ OÚ poveria úlohou externého dozoru pedagogických zamestnancov iných základných škôl.
5. V súvislosti so zavádzaním inovovaného Štátneho vzdelávacieho programu (ďalej len „iŠVP“) dochádza ku zmenám v testovaní v predmete slovenský jazyk a slovenská literatúra (ďalej „SJSL“) v školskom roku 2018/2019. Test zo SJSL bude overovať aj komunikačné kompetencie v častiach počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, jazyková a literárna komunikácia. V rámci počúvania s porozumením sa bude preverovať, ako vedia žiaci efektívne počúvať hovorený prejav v slovenskom jazyku, porozumieť mu a získať z neho informácie, ktoré sú potrebné na splnenie úloh definovaných v teste, podobne, ako je to v cudzom jazyku.
6. Vo vybraných základných školách vo **februári 2019** vo vybraných stredných školách v období **september – október 2019** sa uskutoční pilotné overovanie testovacích nástrojov pre Testovanie 9.
7. Informácie o Testovaní 9-2019 sú zverejňované na http://www.nucem.sk/sk/testovanie_9.

1.4. Maturitná skúška

1. Riadny termín externej časti maturitnej skúšky a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky sa uskutoční z predmetov:
 - a) slovenský jazyk a literatúra, slovenský jazyk a slovenská literatúra **12. marca 2019** (utorok);
 - b) anglický jazyk, francúzsky jazyk, nemecký jazyk, ruský jazyk, španielsky jazyk, taliansky jazyk **13. marca 2019** (streda);
 - c) matematika **14. marca 2019** (štvrtok);
 - d) maďarský jazyk a literatúra, ukrajinský jazyk a literatúra **15. marca 2019** (piatok).
2. Náhradný termín externej časti maturitnej skúšky a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky sa uskutoční v termíne **9. – 12. apríl 2019**. Dni konania náhradného termínu pre jednotlivé predmety určí NÚCEM na základe počtu prihlásených žiakov a zverejní ich najneskôr **26. marca 2019**.

3. Príslušné OŠ OÚ určia termíny internej časti maturitnej skúšky, okrem písomnej formy, jednotlivým stredným školám v ich územnej pôsobnosti v čase **od 20. mája 2019 do 7. júna 2019**.
4. Opravný termín externej časti maturitnej skúšky a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky **pre školský rok 2017/2018** sa uskutoční v termíne **4. – 7. september 2018**. Dni konania opravného termínu pre jednotlivé predmety určí NÚCEM na základe počtu prihlásených žiakov a zverejní ich najneskôr **1. augusta 2018**.
5. Opravný termín externej časti maturitnej skúšky a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky **pre školský rok 2018/2019** sa uskutoční v termíne **3. – 6. september 2019**. Dni konania opravného termínu pre jednotlivé predmety určí NÚCEM na základe počtu prihlásených žiakov a zverejní ich najneskôr **1. augusta 2019**.
6. Za prípravu a metodické riadenie priebehu externej časti maturitnej skúšky a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky zodpovedá NÚCEM. Distribúciu zásielok s testami zabezpečí príslušný OŠ OÚ. Kontrolu objektivity testovania vykonajú zamestnanci ŠŠI. Za organizačné zabezpečenie testovania v jednotlivých školách zodpovedá riaditeľ školy.
7. Na vybraných stredných školách sa v období **september – november 2018** a **január – február 2019** uskutoční pilotné overovanie testovacích nástrojov pre maturitnú skúšku 2018/2019.
8. Informácie o maturitnej skúške v školskom roku 2018/2019 sú zverejňované na <http://www.nucem.sk/sk/maturita>.

1.5. Medzinárodné merania

1. V **septembri 2018** sa začne príprava hlavného testovania medzinárodnej štúdie **IEA eTIMSS 2019**. Administráciu hlavného merania v Slovenskej republike zabezpečí NÚCEM v spolupráci s vybranými základnými školami pravdepodobne v mesiaci **apríl 2019**. Školy zapojené do merania budú o presnom termíne realizácie merania informované. Súčasťou výskumu sú aj dotazníky pre žiakov, rodičov týchto žiakov, riaditeľov a učiteľov vyučujúcich žiakov 4. ročníka zúčastnených škôl. Výskum IEA eTIMSS je zameraný na zisťovanie matematických a prírodovedných vedomostí a zručností žiakov 4. ročníka ZŠ. Hlavné testovanie bude po prvýkrát prebiehať aj v elektronickej podobe, off-line prostredníctvom PC, notebookov alebo tabletov. Z dôvodu získania relevantných dát a prepojenia výsledkov jednotlivých cyklov, bude na niektorých vybraných školách prebiehať testovanie aj v elektronickej aj papierovej podobe.
2. V roku 2018 sa v 29 krajinách OECD a ďalších 18 partnerských krajinách uskutočnil tretí cyklus medzinárodného výskumu **OECD TALIS 2018** (medzinárodná štúdia monitorujúca vplyv vzdelávacej politiky na prácu učiteľov a vyučovanie), ktorá bola realizovaná formou on-line dotazníkového prieskumu učiteľov a riaditeľov škôl ISCED 2. V **júni 2018** bude zverejnená medzinárodná správa spolu s krátkou správou venovanou prvotným zisteniam štúdie z pohľadu Slovenska.
3. Školy, ktoré boli príslušným medzinárodným centrom vybrané do administrácie medzinárodných štúdií, realizovaných NÚCEM, sú povinné sa v zmysle pravidiel medzinárodných štúdií do merania zapojiť a zúčastniť sa ho.
4. Informácie o medzinárodných štúdiách sú zverejnené na: http://www.nucem.sk/sk/medzinarodne_merania.

1.6. Výchovno-vzdelávací proces

1.6.1. Znižovanie informačnej nerovnosti

1. Pre potenciálnych záujemcov o štúdium na strednej škole Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR (ďalej len „MŠVVaŠ SR“) zverejňuje informácie o aktuálnom stave a trendoch vývoja nezamestnanosti absolventov stredných škôl na www.minedu.sk v menu Regionálne školstvo – Výchova a vzdelávanie v stredných školách. Detailnejšie analýzy nezamestnanosti absolventov stredných škôl sú dostupné na webovom sídle Centra vedecko-technických informácií SR (ďalej len „CVTI SR“) <http://www.cvtisr.sk/> v časti Školstvo/Regionálne školstvo. Problematika nezamestnanosti je analyzovaná na viacerých úrovniach, od agregovanej úrovne druhu školy, regiónu až po jednotlivé školy a odbory vzdelávania.
2. Súhrnné informácie o možnostiach štúdia na stredných školách v nasledujúcom školskom roku prinášajú pravidelne aktualizované publikácie: „Ako na stredné školy?“ a „Sprievodca neštátnymi školami“ zverejnené na webovom sídle CVTI SR <http://www.cvtisr.sk/> v časti Školstvo/Regionálne školstvo.
3. Portál „Mapa regionálneho školstva“ na adrese <http://mapaskol.iedu.sk> slúži na zníženie informačnej nerovnosti v regionálnom školstve v SR. Záujemcom o štúdium a ich rodičom alebo zákonným zástupcom (ďalej len „zákonný zástupca“) ponúka informácie, ktoré im môžu pomôcť v rozhodovaní sa pri výbere školy. Odbornej verejnosti ponúka tento portál jednoduchší prístup k informáciám. Údaje na portáli sú priebežne aktualizované.
4. Informácie o organizácii systému duálneho vzdelávania sú zverejnené na www.potrebyovp.sk.
5. Školy a školské zariadenia sú povinné zabezpečiť, aby bol informovaný súhlas zákonného zástupcu získavaný preukázateľne, prijateľnou formou, s primeraným poučením a poskytnutím nevyhnutných informácií zrozumiteľným spôsobom s prihliadnutím na konkrétnu situáciu vo výchovno-vzdelávacom procese, na ktorú sa takýto súhlas vyžaduje. Je potrebné dbať na to, aby bol informovaný súhlas zákonného zástupcu získaný za každých okolností ako platný prejav jeho vôle vykonaný slobodne, vážne, zrozumiteľne a určito.
6. Podkladom pre rozhodovanie každého rodiča, sú informácie o dieťati poskytované školou a školským zariadením. Na tieto má ako zákonný zástupca právo podľa § 144 ods. 6 školského zákona bez ohľadu na to, či je manželom, rozvedeným alebo slobodným rodičom, resp. či ide o dieťa zverené do jeho výlučnej alebo striedavej osobnej starostlivosti. Zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“) garantuje právo druhého rodiča získavať informácie o spoločnom dieťati od rodiča, ktorému nebolo dieťa po rozvode zverené do osobnej starostlivosti. Je napríklad vhodné, aby škola informovala zákonného zástupcu, ktorý má dieťa zverené do výlučnej osobnej starostlivosti, o zamýšľaných doplnkových aktivitách v dostatočnom predstihu, čím pre neho vytvorí dostatočný priestor obrátiť sa na druhého rodiča so žiadosťou o čiastočnú alebo úplnú úhradu prípadných finančných nákladov.

1.6.2. Kontrola a efektivita výchovno-vzdelávacej činnosti

1. Odporúča sa kvalitu výchovno-vzdelávacej činnosti kontrolovať a monitorovať prostredníctvom pravidelnej hospitačnej činnosti. Účinnosť hospitačnej činnosti

zvyšovať poskytovaním objektívnej spätnej väzby pedagogickým zamestnancom. Zistenia z hospitačnej činnosti využívať pri plánovaní kontinuálneho vzdelávania pedagogických zamestnancov.

2. Uplatňovaním primárnej funkcie a poslania poradných orgánov riaditeľa napomáhať internému vzdelávaniu pedagogických zamestnancov, skvalitňovaniu vyučovania, monitorovaniu a hodnoteniu úrovne vzdelávacích výsledkov detí a žiakov.
3. Činnosť metodických orgánov zamerať na skvalitňovanie výchovno-vzdelávacej činnosti pedagogických zamestnancov, na identifikovanie silných a slabých stránok výchovno-vzdelávacej činnosti pedagogických zamestnancov, na skvalitňovanie výchovno-vzdelávacieho procesu prostredníctvom uplatňovania kritickej sebareflexie, na realizovanie interného vzdelávania podporujúceho rozvíjanie odborných kompetencií učiteľov a na monitorovanie úrovne vzdelávacích výsledkov detí a žiakov.
4. Vnútnú kontrolnú činnosť zamerať na systematické sledovanie kvality výchovy a vzdelávania v kontexte inkluzívneho vzdelávania, na výchovu a vzdelávanie detí a žiakov so ŠVVP, na odhaľovanie a odstraňovanie segregácie rómskych žiakov a diskriminácie žiakov so znevýhodnením.
5. Oboznámiť sa s výstupnými materiálmi národného projektu „Externé hodnotenie kvality školy podporujúce sebahodnotiace procesy a rozvoj školy“ a využiť ich v praxi pri realizácii seba hodnotiaceho procesu školy. Výstupy z projektu sú zverejnené na www.ssiba.sk v časti Projekty ESF.
6. Odporúča sa venovať pozornosť autoevalvačnému procesu ako autoregulačnému mechanizmu vlastnej pedagogickej práce školy.
7. Využívať rôznorodé metódy, formy a primerané diagnostické nástroje evalvácie detí a žiakov pri posudzovaní ich napredovania, pri prevencii ich zlyhávania, pri identifikácii špecifikovania ich učenia sa, angažovania sa a výchovno-vzdelávacích potrieb, pri hodnotení účinnosti vyučovania učiteľom.
8. Kontrolnú a riadiacu činnosť vo vzťahu k predprimárnemu vzdelávaniu v základnej škole s materskou školou (ďalej len „ZŠ s MŠ“) ustanoviť do kompetencie zástupcu riaditeľa ZŠ s MŠ pre materskú školu.
9. Pravidelne analyzovať a vyhodnocovať úspešnosť plnenia vymedzených cieľov, zámerov a pedagogických stratégií v školskom vzdelávacom programe (ďalej len „ŠkVP“), identifikovať príčiny neúspešnosti. Výstupné zistenia a navrhnuté opatrenia využiť ako východisko ku korekcii vlastnej činnosti a k vnútornej motivácii pre ďalší rozvoj školy.
10. Systematicky hodnotiť prínos kontinuálneho vzdelávania pedagogických zamestnancov školy a následne identifikovať zmeny v ich postoji k riadeniu výchovno-vzdelávacieho procesu za účelom zvyšovania efektivity a kvality vyučovania.
11. Kontrolnú činnosť zamerať na účinnosť uplatňovania pedagogických inovácií vo výchovno-vzdelávacom procese smerujúcich k napĺňaniu individuálnych potrieb žiakov, k formovaniu pozitívnych osobných a sociálnych postojov a hodnôt, k rozvíjaniu zručností potrebných pre vedomostný a profesionálny rozvoj.
12. Zabezpečiť vhodné podmienky pre participáciu metodických orgánov na procesoch riadenia školy, na podporovaní vytvárania priaznivej sociálnej klímy v triednych kolektívoch, na zlepšovaní vzájomných vzťahov medzi žiakmi a učiteľmi, medzi žiakmi navzájom.

13. Vo výchovno-vzdelávacom procese poskytovať žiakom zväčšený priestor na diskusiu o aktuálnych problémoch spoločnosti (najmä extrémizmus, imigrácia, vplyv médií a osobitne sociálnych médií na vytváranie postojov, korupcia a klientelizmus) a tým rozvíjať kritické myslenie a občianske kompetencie s dôrazom na budovanie osobnostných postojov a hodnôt v duchu humanizmu, tolerance a demokracie.
14. Monitorovať pravidelne klímu školy, vytvárať vhodné prostredie pre formovanie pozitívnych vzťahov medzi pedagogickými zamestnancami a žiakmi, bezodkladne zamedziť vzniku nežiaducich javov v interpersonálnej komunikácii.

1.6.3. Predčitateľská a čitateľská gramotnosť

1. Čitateľská gramotnosť sa považuje za existenčnú a základnú kompetenciu vzdelaného človeka, bez ktorej nemožno dosiahnuť všetky ďalšie kompetencie. Čoraz viac žiakov a dospelých osôb má problém so základnými jazykovými zručnosťami, ako je napríklad slovná zásoba a jazyková vybavenosť. Ide pritom o nevyhnutný základ pre vývoj vyšších úrovní čitateľskej gramotnosti.
2. V materských školách rozvíjať predčitateľskú gramotnosť uplatňovaním špecifických metód; rozvíjať aktívne počúvanie s porozumením (čítaním veršov, rozprávok a príbehov s detským hrdinom, aktívnym zapájaním sa do aktivít školských knižníc a pod.), pri overovaní porozumenia vypočutého textu využívať metódy tvorivej dramatizácie; zámerne rozvíjať aktívnu slovnú zásobu detí; vytvárať komunikačne a literárne podnetné prostredie a napomáhať uplatňovaniu vhodných komunikačných konvencií a elementárnej znalosti knižných konvencií.
3. Uplatňovať metódy, techniky a stratégie podporujúce rozvoj predčitateľskej a jazykovej gramotnosti t. j. maľované čítanie, abecedné pexesá, tvorba kníh s prediktabilným textom, písanie denníkov. Rozvíjať psychické a poznávacie procesy podieľajúce sa na čítaní a písaní.
4. Podporovať vzdelávanie pedagogických zamestnancov v oblasti rozvíjania predčitateľskej a čitateľskej gramotnosti detí a žiakov. Zoznam poskytovateľov akreditovaných programov kontinuálneho vzdelávania pre oblasť čitateľskej gramotnosti je zverejnený na <http://www.minedu.sk/akreditacie-v-rezorte-skolstva/>.
5. Formovať kladný vzťah detí a žiakov ku knihe a literatúre, organizovať súťaže v čitateľských zručnostiach a popoludňajšie čitateľské aktivity v školských kluboch detí. Pri rozvíjaní čitateľskej gramotnosti využívať spoluprácu a pomoc rodičov pri domácom čítaní a zintenzívniť zaangažovanosť rodičov pri konkrétnych školských aktivitách.
6. Realizovať skupinové čitateľské projekty rozvíjajúce sociálne zručnosti žiakov.
7. Využívať možnosť vzdelávania celého pedagogického zboru z ponuky vzdelávacích aktivít Metodicko-pedagogického centra (ďalej len „MPC“) v oblasti cieleného rozvíjania čitateľskej gramotnosti, resp. vzdelávania pre vedúcich pedagogických zamestnancov škôl s obsahovým zameraním na tvorbu vlastnej stratégie rozvíjania čitateľskej gramotnosti. Metodické materiály pre učiteľov všetkých stupňov škôl sú dostupné na webovom sídle MPC <http://www.mpc-edu.sk/publikacie>.
8. Odporúča sa využívať činnosť a podporné materiály Centra literatúry pre deti a mládež a podpory čítania (<http://www.bibiana.sk/sk/knizna-kultura>) pri rozvíjaní čitateľskej gramotnosti žiakov.

9. Metodické centrum Slovenskej pedagogickej knižnice pre školské knižnice zverejňuje na svojom webovom sídle www.spgk.sk rozličné informácie a materiály na podporu zvyšovania úrovne čitateľskej gramotnosti a kultúry čítania.
10. Podporovať voľno-časové aktivity detí a žiakov zamerané na rozvíjanie jazykovej kultúry (recitačné a literárne súťaže, školské časopisy).
11. Na rozvíjanie čitateľskej gramotnosti využívať uvoľnené úlohy PISA a metodické príručky na www.statpedu.sk v rámci všetkých predmetov v základných a stredných školách.
12. Využívať osvedčené didaktické a metodické materiály na rozvíjanie čitateľskej gramotnosti zverejnené na webovom sídle NÚCEM www.nucem.sk.

1.6.4. Inkluzívne vzdelávanie – ľudské práva, práva detí, antidiskriminácia, národnostné menšiny, cudzinci

1.6.4.1. Ľudské práva

1. V súlade s medzinárodnými záväzkami SR v problematike ľudských práv a Celoštátnou stratégiou ochrany a podpory ľudských práv v SR, schválenou vládou SR uznesením číslo 71/2015:
 - a) naďalej uskutočňovať Olympiádu ľudských práv pre žiakov základných škôl,
 - b) zapájať sa do Olympiády ľudských práv ako celoštátnej súťaže žiakov stredných škôl; viac informácií je dostupných na www.olympiady.sk, www.olp.sk,
 - c) výchovu k ľudským právam v triede a škole usmerňovať tak, aby sa stala integrálnou súčasťou celoživotného procesu podpory a ochrany ľudských práv, aby podporila hodnotu človeka ako ľudského jedinca a rozvoj medziľudských vzťahov v demokratickej spoločnosti,
 - d) vzhľadom na potrebu plánovania procesu výchovy k ľudským právam ich ochranu a implementáciu zabezpečiť efektívnou spoluprácou školy, zákonných zástupcov, mimovládnych organizácií a miestnej komunity,
 - e) zapájať deti a žiakov do aktivít v oblasti výchovy k ľudským právam organizovaním besied, súťaží, stretnutí, tematických výstav, návštev divadelných predstavení s tematikou ľudských práv,
 - f) vytvoriť podmienky na zabezpečenie kontinuálneho vzdelávania na získanie multietnických a multikultúrnych kompetencií učiteľov,
 - g) vytvárať priaznivé multikultúrne prostredie v školách (prostredníctvom chápujúceho a kritického spôsobu štúdia jednotlivých kultúr napomôcť deťom a žiakom porozumieť iným kultúram).
2. V materských školách u detí prehľbovať a upevňovať chápanie rozličných kategórií detských práv. Uplatňovať zážitkové učenie pri rozvíjaní schopnosti vyjadriť svoje túžby a želania, pri rozvíjaní komunikácie v tíme, prezentačných schopností, argumentácie, pri rozvíjaní tolerancie a akceptácie názorov druhých.
3. Do ŠkVP zapracovať prierezové témy súvisiace s multikultúrnou výchovou, výchovou v duchu humanizmu a so vzdelávaním v oblasti ľudských práv, práv dieťaťa, práv osôb so zdravotným postihnutím, rovnosti muža a ženy, predchádzania všetkým formám diskriminácie, xenofóbie, antisemitizmu, intolerancie, extrémizmu a rasizmu a v oblasti problematiky migrácie.

4. Viest' žiakov k aktívnej účasti pri kreovaní žiackej školskej rady a podporovať participáciu žiakov a ich zákonných zástupcov na tvorbe školského poriadku; pristupovať dôsledne k napĺňaniu výchovy k ľudským právam. Výsledky prieskumu zverejnené na http://www.cvtisr.sk/buxus/docs//prevencia/texty/Publ.ZSR_2_017.pdf.
5. Viest' žiakov ku kreovaniu žiackych školských rád aj v spolupráci s regionálnymi radami mládeže, podporovať aktívnu participáciu žiakov na školskej samospráve; a pristupovať dôsledne k napĺňaniu výchovy k ľudským právam.
6. Stredným školám sa odporúča, aby venovali pozornosť výsledkom 6.cyklu Štruktúrovaného dialógu, dostupné na stránke www.strukturovanydialog.sk a Panelu mladých – nástroja na konzultovanie, v rámci ktorého mladí ľudia dostávajú možnosť pravidelne sa vyjadrovať k aktuálnym spoločenským témam.
7. V humanitne orientovaných študijných odboroch stredných odborných škôl skupín 68 Právne vedy, 75 Pedagogické vedy a 76 Učiteľstvo sa odporúča využívať Metodickú príručku pre vyučovanie ľudských práv v odbornom vzdelávaní a príprave.
8. V súlade so Stratégiou SR pre mládež na roky 2014 – 2020 a Národným akčným plánom pre deti využiť vo výchovno-vzdelávacom procese informácie a metodické námety orientované na globálne témy a hodnotovú výchovu vo výučbe rôznych vyučovacích predmetov a odborno-metodický materiál Globalizácia, aktívne ľudské práva, radikalizmus, extrémizmus, migračná kríza. V textoch pod názvom „Nové výzvy a potreby globalizovaného sveta vo vzdelávaní“ alebo „Ako reagovať v škole na tieto naliehavé a aktuálne témy“ sú odborné informácie, metodické i praktické námety a tiež podnetné inšpirácie a zdroje na uvedené témy – dostupné na www.statpedu.sk.
9. Školám sa odporúča využívať pri výchove a vzdelávaní manuál k tolerancii a ľudským právam KOMPAS a KOMPASITO. Viac informácií na www.iuventa.sk. K zvyšovaniu kompetencií pedagogických zamestnancov v tejto oblasti využívať vzdelávacie podujatia poskytované IUVENTOU.
10. Informujeme školy o možnosti zapojiť sa do celoslovenského programu Školy, ktoré menia svet v rámci rozvoja občianskych kompetencií a výchovy k aktívnemu občianstvu a využívať pri výchove a vzdelávaní k tolerancii a ľudským právam Metodickú príručku na občiansku náuku, mediálnu a etickú výchovu pre ZŠ a SŠ. Informácie sú zverejnené na www.ipao.sk.
11. Pre zvýšenie informovanosti pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov škôl a školských zariadení sa na webovom sídle MŠVVaŠ SR nachádza Analýza súčasného stavu výchovy a vzdelávania k ľudským právam v regionálnom školstve spracovaná na základe výsledkov monitorovania a hodnotenia ľudských práv. Viac informácií na <http://www.minedu.sk/detske-a-ludske-prava/>.
12. Na webovom sídle Centra vedecko-technických informácií Slovenskej republiky (ďalej len „CVTI SR“) sa nachádzajú najzaujímavejšie výsledky dlhodobého výskumu zameraného na výchovu k ľudským právam v školskom a rodinnom prostredí. Viac informácií na http://www.cvtisr.sk/cvti-sr-vedecka-kniznica/informacie-skolstva/vyskumy-a-prevencia/vyskumy-mladeze.html?page_id=10281.
13. Informačné centrá mladých poskytujú žiakom základné informácie o inštitúciách a mimovládnych neziskových organizáciách pôsobiacich v oblasti ochrany ľudských práv (verejný ochranca práv, prokuratúra, komisár pre deti) a o možnosti vykonávať dobrovoľnícku činnosť v lokalite školy pre komunitu, v regióne. Ich cieľom

je nasmerovať mladých ľudí ku zdrojom informácií a príležitostiam. Viac na: www.icm.sk.

1.6.4.2. Práva detí

1. Vo výchovno-vzdelávacej činnosti rešpektovať Dohovor o právach dieťaťa. Veku primeranou formou oboznamovať deti a žiakov s ich právami a povinnosťami v zmysle tohto dokumentu s využívaním aktivizujúcich metód. V materských školách sa odporúča využívať piktogramy, symboly a obrázky.
2. Odporúča sa veku primeraným spôsobom informovať deti a žiakov o zmysle a príslušných ustanoveniach Opčného protokolu k Dohovoru o právach dieťaťa o predaji detí, detskej prostitúcii a detskej pornografii, Opčného protokolu k Dohovoru o právach dieťaťa o účasti detí v ozbrojených konfliktoch, Opčného protokolu o procedúre oznámení, o Dohovore Rady Európy o ochrane detí pred sexuálnym vykorisťovaním a sexuálnym zneužívaním detí a Dohovore o právach osôb so zdravotným postihnutím (ďalej len „Dohovor“). V súlade so Stratégiou prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti v Slovenskej republike na roky 2016 – 2020 sa odporúča učiteľom a vychovávateľom aplikovať článok 5 Dohovoru Rady Európy o ochrane detí pred sexuálnym vykorisťovaním a sexuálnym zneužívaním vo výchovno-vzdelávacom procese, na triednických hodinách a v mimovyučovacích aktivitách.
3. V súlade s Koncepciou boja proti extrémizmu na roky 2015 – 2019 sa odporúča využiť metodické materiály na www.minedu.sk, www.statpedu.sk a www.vudpap.sk.
4. Pre zvýšenie informovanosti pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov škôl a školských zariadení sa na webovom sídle www.statpedu.sk a <http://bezpre.mpc-edu.sk/> nachádzajú relevantné informácie, metodiky a príklady dobrej praxe.
5. Do ŠkVP zapracovať povinné témy súvisiace s právami dieťaťa, ako aj výchovy k demokratickému občianstvu a prevencie násilia, xenofóbie, antisemitizmu, intolerancie a rasizmu.
6. Školám sa odporúča využiť informácie v texte Metodická pomoc k téme osobnostný a sociálny rozvoj žiakov, vyučovaniu psychologických tém v škole a rozvíjaniu emocionálnej inteligencie, ktorý obsahuje inšpirácie a zdroje k rozvíjaniu emocionálnej inteligencie žiakov. Materiál je dostupný na www.statpedu.sk a je možné ho využiť pri vyučovaní voliteľného predmetu psychológia a predmetov, v ktorých sú psychologické témy integrované, pri uplatňovaní prierezovej témy osobnostný a sociálny rozvoj a tiež v rámci triednických hodín.

1.6.4.3. Antidiskriminácia

1. V školách a školských zariadeniach dôsledne uplatňovať zákaz všetkých foriem diskriminácie a segregácie. Eliminovať nežiaduce javy, akými sú priestorové, organizačné, fyzické a symbolické vylúčenie alebo oddelenie rómskych detí a žiakov v dôsledku ich etnickej príslušnosti (často v kombinácii so sociálnym znevýhodnením), všetkých detí a žiakov so znevýhodnením od ostatných detí a žiakov. Vytvárať vhodné podmienky na ich vzdelávanie v školách a triedach spolu s majoritnou populáciou.
2. Uplatňovaním vhodných pedagogických a odborných intervencií realizovať inkluzívne vzdelávanie detí a žiakov, u ktorých je takéto vzdelávanie vhodné, vo všetkých materských, základných a stredných školách, t. j. verejných, súkromných a cirkevných s využitím špecifických metód výučby.

3. Pri zavádzaní inkluzívneho vzdelávania vytvárať inkluzívne tímy zložené z pedagogických a odborných zamestnancov. Implementovať princípy inklúzie, vytvárať klímu školy pre vzájomnú spoluprácu. Pedagogickú diagnostiku orientovať predovšetkým na zohľadňovanie ich skrytého potenciálu vo vzdelávaní, identifikovanie bariér a nerovností vo vzdelávaní a ich následné odstraňovanie a identifikovanie rizikových faktorov.
4. Šíriť myšlienky tolerancie, akceptácie odlišností a zlepšovanie postojov voči znevýhodneným skupinám obyvateľstva.
5. Školy a školské zariadenia, prioritne tie, v ktorých Štátna školská inšpekcia zistila znaky segregácie budú spolupracovať hlavne s MPC, Výskumným ústavom detskej psychológie a patopsychológie v Bratislave (ďalej len „VÚDPaP“) pri poskytovaní odbornovo-metodickej pomoci. V prípade potreby vypracujú desegregačný plán a zapracujú ho do ŠkVP.

1.6.4.4. Národnostné menšiny

1. Zabezpečiť poskytnutie informácie zákonným zástupcom o možnostiach voľby školy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny alebo s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny, v prípade záujmu zabezpečiť takéto vzdelávanie. Využiť dostupné a na tento účel navrhnuté edukačné materiály: „Každý iný – všetci rovní“ Viac na: www.icm.sk.
2. V materských školách, v ktorých sa uskutočňuje výchova a vzdelávanie v jazyku národnostnej menšiny:
 - a) spracovať učebné osnovy tak, aby sa ich plnením rozvíjali aj komunikatívne kompetencie detí v štátnom jazyku;
 - b) podporovať aktívnu komunikáciu detí v spisovnej slovenčine uplatňovaním inovatívnych učebných postupov, dvojazyčnou (bilingválnou) priebežnou komunikáciou (integrovane, vo všetkých formách denných činností, prepájaním materinského a štátneho jazyka), venovať pozornosť počúvaniu a verbálnemu dorozumievaniu sa detí s porozumením, napomáhať im primerane argumentovať;
 - c) umožniť používanie digitálneho bilingválneho projektu IKATIKA, v ktorom okrem štátneho jazyka sú jednotlivé lekcie spracované aj v materinskom jazyku rusínskej, maďarskej a rómskej národnostnej menšiny;
 - d) pri osvojovaní štátneho jazyka postupovať v súlade s Metodickým listom na osvojovanie štátneho – slovenského jazyka v materských školách s vyučovacím jazykom národnostných menšín, ktorý je zverejnený na www.statpedu.sk.
3. MŠVVaŠ SR schválilo dňa 25. augusta 2016 Rámcový učebný plán pre ZŠ s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny ako súčasť Inovovaného štátneho vzdelávacieho programu pre základné školy pod číslom 2016-20657/35643:1-10I0, s platnosťou od 1. septembra 2016. Dokument je zverejnený na webovom sídle www.statpedu.sk. Školy si môžu vybrať jeden z dvoch rámcových učebných plánov:
 - Rámcový učebný plán pre ZŠ s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny platný od 1. septembra 2015
 - Rámcový učebný plán pre ZŠ s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny platný od 1. septembra 2016 (dodatok k iŠVP pre primárne vzdelávanie)V prípade výberu Rámcového učebného plánu pre ZŠ s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny platného od 1. septembra 2016 (dodatok k iŠVP pre primárne

vzdelávanie) škola musí dodržať obsahové a výkonové štandardy (platné od 1. septembra 2015) z vyučovacích predmetov: hudobná výchova v 1. ročníku, anglický jazyk v 3. ročníku, vlastiveda v 4. ročníku.

4. MŠVVaŠ SR schválilo pod číslom 2017-7512/20194:1-10I0 Dodatok č. 1, ktorým sa mení rámcový učebný plán pre ZŠ s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny. Schválený dodatok je účinný od 1. septembra 2017 začínajúc prvým ročníkom ZŠ. Škola si môže vybrať jeden z dvoch rámcových učebných plánov:
 - Rámcový učebný plán pre ZŠ s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny platný od 1. septembra 2015 a
 - Rámcový učebný plán pre ZŠ s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny (dodatok k iŠVP pre primárne vzdelávanie) účinný od 1. septembra 2017.
5. MŠVVaŠ SR schválilo s platnosťou od 1. septembra 2017:
 - Rámcový učebný plán pre gymnáziá s osemročným štúdiom s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny a
 - Rámcový učebný plán pre gymnáziá so štvorročným štúdiom s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny.

Dokumenty sú zverejnené na webovom sídle www.statpedu.sk.

6. MŠVVaŠ SR dňa 24. apríla 2017 schválilo Rámcový učebný plán pre žiakov s vývinovými poruchami učenia pre primárne vzdelávanie a nižšie stredné vzdelávanie s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny ako súčasť Vzdelávacieho programu pre žiakov s vývinovými poruchami učenia ISCED1, ISCED 2 s platnosťou od 1. septembra 2017. Dokument je dostupný na webovom sídle www.minedu.sk.
7. Štátny pedagogický ústav na základe žiadosti MŠVVaŠ SR vypracoval:
 - vzdelávacie štandardy pre vyučovací predmet ruský jazyk a literatúra pre primárne a pre nižšie stredné vzdelávanie pre školy s vyučovaním ruského jazyka. Predmetné materiály boli schválené dňa 27. februára 2018.
 - vzdelávacie štandardy pre vyučovací predmet nemecký jazyk pre primárne a pre nižšie stredné vzdelávanie pre školy s vyučovaním nemeckého jazyka. Materiály boli dňa 19. marca 2018 schválené s účinnosťou od 1. septembra 2018.
8. Venovať zvýšenú pozornosť príprave žiakov základných škôl s vyučovacím jazykom národnostných menšín na Testovanie 5 z maďarského jazyka a literatúry v prípade škôl s vyučovacím jazykom maďarským a zo slovenského jazyka a literatúry v prípade škôl s vyučovacím jazykom ukrajinským.
9. Voliteľné (disponibilné) hodiny v 1. ročníku základnej školy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny odporúčame využiť na posilnenie týždennej hodinovej dotácie vyučovacieho predmetu jazyk národnostnej menšiny a literatúra, resp. hudobná výchova.
10. Venovať zvýšenú pozornosť príprave žiakov základných škôl s vyučovacím jazykom národnostných menšín na Testovanie 9 z maďarského jazyka a literatúry a zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry alebo slovenského jazyka a literatúry a z jazyka národnostnej menšiny a literatúry. Venovať zvýšenú pozornosť príprave žiakov základných škôl s vyučovacím jazykom národnostných menšín na Testovanie 5 z jazyka národnostnej menšiny a literatúry.

11. V školách s vyučovacím jazykom národnostných menšín s cieľom zvyšovania úrovne vyučovacieho jazyka a slovenského jazyka venovať zvýšenú pozornosť počúvaniu s porozumením, hovoreniu, čítaniu s porozumením, klásť dôraz na vlastnú tvorbu jazykových prejavov, na prácu s informáciami, na schopnosť argumentovať primerane veku žiaka.
12. Podporovať vzdelávanie učiteľov materských škôl v triedach a školách s vyučovacím jazykom maďarským s cieľom skvalitniť úroveň ich komunikačných kompetencií v štátnom jazyku.
13. Na vyučovacích hodinách slovenského jazyka a slovenskej literatúry v školách s vyučovacím jazykom maďarským a slovenského jazyka a literatúry rozvíjať schopnosť spisovne komunikovať v ústnych aj písomných prejavoch.
14. V školách s vyučovacím jazykom národnostných menšín uplatňovať model vyučovania slovenského jazyka formami a metódami vyučovania cudzích jazykov, aplikovať činnostne zameraný prístup k vyučovaniu a učeniu sa cudzích jazykov a venovať pozornosť inovatívnym metódam a formám výučby s ohľadom na rôzne štýly učenia sa žiaka.
15. V školách s vyučovacím jazykom maďarským využívať vo vyučovaní slovenského jazyka a slovenskej literatúry špecifické materiálne didaktické prostriedky.
16. Zabezpečiť v základných a stredných školách s vyučovacím jazykom maďarským delenie tried na každej vyučovacej hodine slovenského jazyka a slovenskej literatúry. V základných školách skupiny sa naplňajú do počtu najviac 17 žiakov, pričom je možné spájať žiakov rôznych tried toho istého ročníka.
17. V školách s vyučovacím jazykom národnostných menšín s cieľom zvyšovania úrovne ovládania slovenského jazyka využívať literatúru pre deti a mládež aj od súčasných slovenských autorov a časopisy pre deti a mládež v slovenskom jazyku.
18. Podporovať kontinuálne vzdelávanie učiteľov 1. stupňa základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským a učiteľov s aprobáciou slovenský jazyk a slovenská literatúra z metodiky vyučovania slovenského jazyka ako druhého jazyka (L2).
19. MPC v spolupráci s Štátnym pedagogickým ústavom (ďalej len „ŠPÚ“), NÚCEM a ŠŠI v rokoch 2016 – 2020 realizuje projekt MŠVVaŠ SR „Edukačný proces vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry v školách s vyučovacím jazykom maďarským.“
20. V súvislosti so začlenením rómskeho jazyka a literatúry a rómskych reálií do ŠkVP využiť ako pomôcku materiály pre jednotlivé stupne vzdelávania zverejnené na www.statpedu.sk.
21. Pri obsadzovaní miest pedagogických asistentov v školách s vysokým počtom detí a žiakov z marginalizovaných komunít prihliadať aj na ovládanie rómskeho jazyka.
22. Podporovať vzdelávanie učiteľov v oblasti interkultúrneho vzdelávania so zameraním na rómsky jazyk a kultúru.
23. Informovať žiakov stredných škôl o možnosti vykonať maturitnú skúšku z rómskeho jazyka a literatúry ako voliteľného maturitného predmetu. Pri príprave internej maturitnej skúšky z rómskeho jazyka a literatúry vychádzať z cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturantov z rómskeho jazyka a literatúry, ktoré sú zverejnené na www.statpedu.sk.

24. Informovať zákonných zástupcov žiakov z rómskych komunít o možnosti vyučovania rómskeho jazyka a literatúry. V prípade záujmu zákonných zástupcov zabezpečiť vzdelávanie v rómskom jazyku.
25. Pri plánovaní výučby rómskeho jazyka a literatúry využívať inovované vzdelávacie štandardy z rómskeho jazyka a literatúry pre jednotlivé stupne vzdelávania.

1.6.4.5. Cudzinci

1. Vzdelávanie detí cudzincov v regionálnom školstve je legislatívne zabezpečené podľa § 146 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „školský zákon“) za rovnakých podmienok ako vlastným štátnym príslušníkom.
2. Pri vzdelávaní detí cudzincov sa odporúča školám postupovať podľa experimentálne overenej a schválenej pedagogickej dokumentácie zverejnenej na www.statpedu.sk, kde je aj aktualizácia Metodických odporúčaní na vyučovanie slovenského jazyka a kurikulum slovenských reálií pre deti cudzincov v SR v rámci regionálneho školstva, konkrétne: Jazykový kurz a metodické odporúčania pre deti cudzincov v SR. Jazykové kurzy pre deti cudzincov zabezpečujú organizačne a finančne okresné úrady v sídle kraja na základe žiadosti zriaďovateľa.
3. Podporovať vzdelávanie učiteľov v oblasti interkultúrneho vzdelávania so zameraním na deti cudzincov a azylantov a prispieť k skvalitneniu procesu ich integrácie do spoločnosti.
4. V spolupráci s mimovládnyimi organizáciami a inými inštitúciami realizovať osvetovú činnosť, aktivity, prednášky a besedy zamerané na zvýšenie informovanosti detí a žiakov o migrantoch.

1.6.5. Cudzie jazyky

1. Pri vyučovaní cudzieho jazyka sa odporúča používať moderné učebnice a doplnkové výučbové prostriedky k nim, aplikovať činnostne zameraný prístup k vyučovaniu a učeniu sa cudzích jazykov a venovať pozornosť inovatívnym metódam a formám výučby s ohľadom na rôzne štýly učenia sa žiaka. Odporúča sa školám využívať didaktický prístup CLIL (obsahovo a jazykovo integrované vyučovanie).
2. Na hodinách cudzieho jazyka sa odporúča používať jazykové portfólio ako nástroj sebahodnotenia a podpory učenia sa jazykov. Informácie a podporné materiály k Európskemu jazykovému portfóliu sú zverejnené na <http://elp.ecml.at>.
3. Na hodinách cudzieho jazyka v stredných školách sa odporúča používať model Európskeho jazykového portfólia 16+, ktorý bol registrovaný Radou Európy pod číslom 2014.R014. Bližšie informácie a model Európskeho jazykového portfólia 16+ sú zverejnené na webovom sídle ŠPÚ <http://www.statpedu.sk/sk/publikacna-cinnost/odborne-informacie/europske-jazykove-portfolio-16/>.
4. Učiteľom jazykov sa odporúča priebežne sledovať informácie zverejnené na webovom sídle Európskeho centra pre moderné jazyky v Grazi (ďalej len „ECML“) a zvážiť možnosť participovať v medzinárodných projektoch. Učiteľom sa zároveň odporúča využívať vo vzdelávacom procese relevantné výstupy projektov ECML, ktoré sú zverejnené na webovom sídle www.ecml.at.
5. Odporúča sa školám zapájať žiakov do tvorivých aktivít v rámci Európskeho dňa jazykov a podporovať tak jazykovú zdatnosť a záujem o vzdelávanie v oblasti jazykov a poznávania reálií a kultúrnej rozmanitosti Európy. Cieľom Európskeho dňa jazykov

je upozorniť na dôležitosť učenia sa jazykov, podporiť rozvoj viacjazyčnosti, jazykovej a kultúrnej rozmanitosti, interkultúrneho porozumenia i celoživotného vzdelávania. Bližšie informácie a námety pre učiteľov na oslávenie Európskeho dňa jazykov sú k dispozícii na webovom sídle ECML <http://edl.ecml.at>.

6. Školám sa odporúča zapojiť sa do súťaže Európska značka pre jazyky. Európska značka pre jazyky je iniciatívou Európskej komisie na podporu jazykového vzdelávania. Bližšie informácie sú zverejnené na <http://www.erasmusplus.sk/ELL/index.php>.
7. Odporúča sa stredným školám, najmä stredným školám s bilingválnou formou výučby, zúčastniť sa súťaže pre mladých prekladateľov Juvenes Translatores. Informácie sú zverejnené na <http://ec.europa.eu/translatores>.
8. Naďalej sa odporúča organizovať školské kolá olympiád v cudzích jazykoch a zúčastňovať sa vyšších kôl týchto súťaží. Informácie sú zverejnené na www.iuventa.sk.
9. Učiteľom cudzích jazykov sa odporúča priebežne sledovať informácie na webovom sídle ŠPÚ, na ktorom sú zverejnené odborné články a publikácie, napr. aj slovenské preklady odborných publikácií ECML: <http://www.statpedu.sk/sk/>.

1.6.6. Náboženská výchova/etická výchova

1. Na vyučovanie predmetu náboženská výchova alebo etická výchova možno spájať žiakov rôznych tried toho istého ročníka. Ak počet žiakov v skupine na vyučovanie náboženskej výchovy alebo etickej výchovy klesne pod 12, možno do skupín spájať aj žiakov z rôznych ročníkov. Počas školského roka nemôže žiak prechádzať z vyučovacieho predmetu náboženská výchova na vyučovací predmet etická výchova a opačne.
2. Predbežné zisťovanie záujmu o vyučovanie predmetu náboženská výchova alebo etická výchova na nasledujúci školský rok zabezpečí škola na základe písomného oznámenia zákonného zástupcu žiaka do 15 rokov veku.
3. Riaditeľ školy v prípade, že počet žiakov je nižší ako stanovuje norma, povolí vyučovanie náboženskej výchovy na základe žiadosti štátom uznanej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti v čase vyučovania náboženskej výchovy inej štátom uznanej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti, etickej výchovy alebo v čase po ukončení vyučovania ostatných predmetov.

1.6.7. Globálne vzdelávanie a environmentálna výchova

1. Školám sa odporúča:
 - a) uplatňovať globálne súvislosti a globálnu dimenziu v obsahu vzdelávania ŠkVP,
 - b) zvyšovať povedomie detí a žiakov a bližšie ich oboznamovať o Agende 2030 pre trvalo udržateľný rozvoj, schválenej na pôde OSN, a jej 17-tich cieľoch v súvislosti s riešením aktuálnych otázok a jej implementáciou na národnej, ako aj medzinárodnej úrovni
 - c) využiť pri začleňovaní tém globálneho vzdelávania do vyučovacieho procesu „Odporúčania, inšpirácie pre školy k uplatňovaniu globálnej dimenzie vo vyučovaní – aby žiaci vedeli a chceli byť aktívni pri vytváraní spravodlivejšieho sveta“ pod názvom „*Aktivizujúce metódy výučby v globálnom rozvojovom vzdelávaní*“, ktorý ponúka prehľad vybraných aktivizujúcich metód výučby, metodické odporúčania a praktické ukážky, ktoré môžu školy využívať ako

pomôcku pri uplatňovaní globálneho prístupu vo vyučovaní. Zverejnené sú na: <http://www.statpedu.sk/clanky/ucebnice-metodiky-publikacie-odborneinformacie/metodiky>.

- d) rozvíjať osvetovú, vzdelávaciu a výchovnú činnosť detí a žiakov s dôrazom na uvedenie si globálnej previazanosti udalostí, vývoja i problémov na miestnej, regionálnej, národnej a medzinárodnej úrovni,
 - e) zvyšovať povedomie detí a žiakov o globálnych témach, rozvíjať ich kritické uvedenie si sociálnych, environmentálnych, ekonomických a politických procesov vo svete aj pomocou spolupráce s neziskovými organizáciami pôsobiace v oblasti globálneho vzdelávania,
 - f) využiť informácie, podporné materiály (videometodiky a publikácie) na inšpiráciu pri začleňovaní globálneho vzdelávania do obsahu rôznych vyučovacích predmetov zverejnených na www.globalnevzdelavanie.sk a www.iuventa.sk (v časti: projekt PRAKTIK/Metodický portál).
2. Odporúča sa rozvíjať environmentálnu výchovu a vzdelávanie ako súčasť rozvoja osobnosti detí a žiakov zameranú najmä na vedenie k uvedomelej spotrebe zdrojov, povedomia v oblasti separácie, zhodnocovania (recyklácie) a likvidácie odpadov v súlade s právnymi predpismi, na vytváranie správnych postojov a správania detí a žiakov k životnému prostrediu, na prevenciu pred znečisťovaním a poškodzovaním životného prostredia, na riešenie rôznych problémov ochrany prírody a krajiny.
 3. Pedagógom a koordinátorom environmentálnej výchovy sa odporúča využiť v rámci zavádzania environmentálnej výchovy do iŠkVP metodický materiál „Metodické usmernenie k zavádzaniu prierezovej témy do iŠkVP“, ktorý obsahuje inšpirácie a zdroje k uplatňovaniu tejto prierezovej témy v edukačnom procese a pri vyučovaní voliteľného predmetu environmentálnej výchovy. Materiál je dostupný na: <http://www.statpedu.sk/sk/svp/zavadzanie-isvp-ms-zs-gym/zakladna-sola/> <http://www.statpedu.sk/sk/svp/zavadzanie-isvp-ms-zs-gym/gymnazia/>.
 4. Školám sa odporúča spolupracovať s environmentálnymi centrami a strediskami, regionálnymi pracoviskami štátnej ochrany prírody, Slovenskou agentúrou životného prostredia a neziskovými organizáciami pôsobiace v tejto oblasti na podporu skvalitnenia a vytvárania vhodných podmienok praktickej environmentálnej výchovy v škole i mimo školy v súlade s cieľmi výchovy a vzdelávania k trvalo udržateľnému rozvoju.
 5. Školám sa odporúča zapojiť do medzinárodných environmentálnych programov Nadácie pre environmentálnu výchovu (www.fee.global) EcoSchools/Zelená škola (www.zelenaskola.sk) a Mladí reportéri pre životné prostredie (www.mladireporter.sk) v rámci rozvoja environmentálnej výchovy a výchovy k trvalo udržateľnému rozvoju.
 6. Podľa možností školy sa odporúča vytvárať podmienky pre prácu učiteľa – koordinátora environmentálnej výchovy, ktorého úlohou je koordinovať environmentálnu výchovu v škole, príp. v súlade s ekokódexom (stratégia výchovy a konania školy k ochrane a udržateľnosti životného prostredia, zásady úspor obnoviteľných zdrojov a pod.) realizovať environmentálny program školy.
 7. Podporovať rozvoj environmentálnej výchovy a vzdelávania zapájaním škôl do projektov a súťaží s environmentálnym zameraním.
 8. Za účelom posilňovania národnej hrdosti detí a mládeže, ochrany národného dedičstva a budovania národnej identity založenej aj na pozitívnom vzťahu ku kultúrnym

hodnotám sa školám odporúča venovať zvýšenú pozornosť zaradeniu tém UNESCO (pamiatky a ich ochrana a pod.) do vyučovacieho procesu. Uvedené témy sa odporúča zaradiť aj do školských novín a časopisov na všetkých stupňoch škôl, zabezpečiť ich medzinárodné elektronické prepojenie s využitím ponúkaných technických možností.

9. Podporovať zapájanie žiakov do dobrovoľníckych aktivít, spolupracovať v oblasti organizovania dobrovoľníctva na škole s dobrovoľníckymi centrami a dobrovoľníckymi organizáciami v lokalite školy. Podporovať vzdelávanie učiteľov v téme koordinácie dobrovoľníckych projektov žiakov na školách.
10. Využiť možnosť dobrovoľne sa zapojiť do celosvetového vzdelávacieho programu Medzinárodná cena vojvodu z Edinburghu v rámci podpory zapájania žiakov do dobrovoľníckych aktivít a výchovy k ich záujmu o svoje okolie a svet (www.dofe.sk).

1.6.8. Mediálna výchova

1. Školy majú možnosť využiť k prierezovej téme alebo voliteľnému predmetu mediálna výchova podklady a zdroje, ktoré sú k dispozícii na webovom sídle ŠPÚ www.statpedu.sk, v časti metodiky, kde sa nachádza text pod názvom „*K mediálnej gramotnosti učiteľov*“, ktorý ponúka námety k tomu, v čom by sa mali mediálne gramotní učitelia orientovať, čo by mali vedieť, ako v praxi organizovať mediálnu výchovu, na čo sa zamerať, čo zdôrazniť, o čom diskutovať. Ako metodickú podporu pri konkretizácii vedomostí, zručností, hodnôt a postojov obsiahnutých v cieľoch prierezovej témy mediálna výchova v iŠVP sa školám odporúča využívať text s názvom „*Mediálna výchova – odporúčané výstupy*“. Odporúčania obsiahnuté v tomto texte sú formulované ako výstup z mediálnej výchovy na konci konkrétneho stupňa vzdelávania. V rámci predmetu mediálna výchova sa školám odporúča venovať zvýšenú pozornosť rozvíjaniu kritického myslenia, rozlišovaniu nenávistných prejavov obzvlášť na sociálnych sieťach a uvažovaniu o dopadoch na ich život a demokraciu (www.beznenavisti.sk).

1.6.9. Školské knižnice

1. V základných a stredných školách systematicky budovať školskú knižnicu. Informácie a dokumenty, ktoré sú adekvátne pre činnosť školských knižníc, sú zverejnené na www.spgk.sk.
2. Školská knižnica pracuje podľa schváleného plánu činnosti, ktorý sa vytvára na základe a v súčinnosti s cieľmi a potrebami školy, jej tradíciami, ktoré sú zakotvené v školskom vzdelávacom programe. Vychádza zo súčasných možností školy, ale zároveň je v súlade s jej stratégiou a víziou do budúcnosti.
3. Plán školskej knižnice prerokúva pedagogická rada, aby bol v súlade s potrebami pedagogického zboru školy a stal sa súčasťou celkového plánu a stratégie školy. Školský knihovník informuje o rozsahu svojej práce, o úspešných krokoch vo svojej práci i o aktivitách, na ktorých potrebuje spolupracovať s vedúcimi pedagogickými zamestnancami školy.
4. Plán činnosti školskej knižnice je stručný a vychádza:
 - a) zo školského vzdelávacieho programu,
 - b) z plnenia odborných knihovníckych štandardov,

- c) z právnych predpisov (vrátane zákona č. 126/2015 Z. z. o knižniciach a o zmene a doplnení zákona č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 38/2014 Z. z.),
- d) z potrieb rozvíjania čitateľskej gramotnosti žiakov,
- e) z požiadaviek na vzdelávanie žiakov a rozvoja ich osobnosti,
- f) z požiadaviek na celoživotné vzdelávanie celého spoločenstva školy,
- g) z voľnočasových a záujmových aktivít žiakov.

Neoddeliteľnou súčasťou plánu školskej knižnice je aj jeho hodnotenie.

5. Pri zriadení školskej knižnice odporúčame pri počiatočnom doplňovaní využívať okrem literatúry, ktorá je práve na knižnom trhu, aj základnú literatúru vydanú v uplynulých rokoch, pričom možno využiť existujúcu sieť antikvariátov, prípadne nákup na burze kníh.
6. Priebežné dopĺňanie patrí medzi základné spôsoby doplňovania knižničného fondu, keď dopĺňame do knižničného fondu novo vydávané informačné pramene. Okrem tohto spôsobu sa odporúča využívať aj spätné (retrospektívne) dopĺňanie, ak potrebujeme doplniť diela starších autorov (chýbajúce diely viacväzkového diela atď.).
7. Dopĺňanie vykonáva školský knihovník, ktorý systematicky sleduje jednotlivé akvizičné zdroje. Svoj návrh dopĺňa a rozširuje o tituly na základe odporúčaní pedagogických a odborných zamestnancov školy. Zisťuje i názory žiakov na zloženie knižničného fondu školskej knižnice a v rámci možnosti ich rešpektuje. Fond dopĺňa systematicky, jednotlivé časti (druhy dokumentov) rovnomerne.
8. Školský knihovník je podriadený riaditeľovi školy alebo zástupcovi riaditeľa školy. Podieľa sa na tímovej práci zamestnancov školy, zúčastňuje sa na poradách, na ktorých sa preberajú organizačné záležitosti školy. Pozná školský vzdelávací program, má informácie o projektoch a akciách školy, aby mohol plne zaistiť potrebné zmeny v akvizicnej politike, dostupnosti a rozsahu informačných zdrojov.
9. Školský knihovník:
 - a) má osvojené základy knihovníckej práce, je schopný funkčne, hospodárne a efektívne organizovať a viesť školskú knižnicu a plniť odborné povinnosti vyplývajúce z jeho funkcie; jeho pracovná náplň obsahuje tieto základné činnosti:
 - riadenie a správu školskej knižnice,
 - dopĺňanie knižničného fondu,
 - odbornú evidenciu a spracovanie knižničných dokumentov,
 - revíziu knižničného fondu a vyradovanie knižničných dokumentov,
 - organizáciu, uchovávanie a ochranu knižničného fondu,
 - poskytovanie knižnično-informačných služieb,
 - prácu s čitateľom,
 - b) získava kolegov pre spoluprácu na činnosti školskej knižnice nielen pri dopĺňaní knižničného fondu, ale aj pri jeho využívaní vo výchovno-vzdelávacej činnosti,
 - c) prináša nové podnety, námety na využívanie literatúry, upozorňuje na možnosti práce s novými druhmi nosičov (DVD, MP3 atď.),

- d) pripravuje, po dohode s pedagogickými a odbornými zamestnancami, literatúru vhodnú na výchovno-vzdelávaciu činnosť, vyberá literatúru na danú tému, prípadne odporúča ďalšie tituly,
 - e) informuje o knižných novinkách pedagogických a odborných zamestnancov a žiakov, upozorňuje ich rozličnými formami na zaujímavé knihy, časopisy, dokumenty,
 - f) má prehľad o literatúre pre deti a mládež a odporúča vhodné knižné tituly na spoločné aj individuálne čítanie (knihy možno zabezpečiť rozličnými cestami) v rámci literárnej výchovy,
 - g) sprístupňuje v čo najväčšom rozsahu školskú knižnicu na realizáciu vyučovacích hodín, na individuálne štúdium a požičiava informačné pramene pre žiakov i pedagogických a odborných zamestnancov.
10. Finančné ohodnotenie školského knihovníka je v kompetencii riaditeľa školy. Riaditeľ školy, v ktorej je zriadená školská knižnica, má v spolupráci so zriaďovateľom školy pri tvorbe rozpočtu školy zohľadniť zriadenie školskej knižnice a vyčleniť na jej prevádzku, obnovu a dopĺňanie knižničného fondu, ako aj na finančné ohodnotenie práce školského knihovníka dostatok finančných prostriedkov.
 11. Určenie prevádzkových (výpožičných) hodín v príslušnej školskej knižnici je v kompetencii riaditeľa školy, pričom prihliada na to, či je školským knihovníkom nepedagogický zamestnanec školy alebo pedagogický zamestnanec, ktorý túto činnosť vykonáva až po skončení priamej vyučovacej činnosti.
 12. Školská knižnica je súčasne aj pracovňou, miestom na tvorivé aktivity – vyhľadávanie informácií v katalógoch, kartotékach, databázach na internete, ich spracovanie a správne aktívne využívanie vo výchovno-vzdelávacej činnosti a pri štúdiu. Školský knihovník má kontakt so školou, s vyučujúcimi jednotlivých predmetov, zabezpečuje im literatúru potrebnú na vyučovanie a ďalšie štúdium v rámci systému celoživotného vzdelávania.
 13. Predpokladom dobrej práce školskej knižnice je sústavná komunikácia s relevantnými partnermi, najmä s vedúcimi pedagogickými zamestnancami školy, so zriaďovateľom, ako aj znalosť požiadaviek používateľov, teda pedagogických a odborných zamestnancov a žiakov.
 14. Školám a školským zariadeniam sa odporúča využívať knižnično-informačné služby a vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia školských knižníc.
 15. Materským školám využívať vo výchovno-vzdelávacom procese sústavnú komunikáciu so školským knihovníkom, využívať vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia a prostredníctvom nich rozvíjať čitateľskú gramotnosť detí.
 16. Školským knihovníkom sa dávajú do pozornosti periodiká, ktoré pravidelne informujú o knižných novinkách vhodných pre žiakov, študujúcu mládež i pedagogických zamestnancov. Ide o časopis Štátneho pedagogického ústavu Jazyk a literatúra, s pravidelnou rubrikou Recenzie – anotácie – nové knihy dostupný na www.statpedu.sk a časopis Slovenskej asociácie učiteľov slovenčiny Slovenčinár s rubrikou Recenzie a knižné inšpirácie.
 17. Na <https://edicnyportal.iedu.sk> je zverejnený zoznam zostatkových zásob titulov nereformných učebníc a učebných textov, ktoré sú k dispozícii školám na objednanie pre potreby doplnenia knižničného fondu v školských knižniciach.

18. Odporúča sa podľa možností doplniť knižničný fond dielami súčasnej pôvodnej literatúry pre deti a mládež a dielami pre deti a mládež v jazyku národnostnej menšiny.
19. Odporúča sa do knižničného fondu doplniť knihy s tematikou Slovenského národného povstania.
20. V súvislosti s Medzinárodným mesiacom školských knižníc sa odporúča školským knižniciam v základných a stredných školách zapojiť sa do česko-slovenského projektu Záložka do knihy spája školy a do celoslovenského projektu Záložka do knihy spája slovenské školy.
21. V súvislosti s Medzinárodným dňom školských knižníc sa odporúča školským knižniciam v základných a stredných školách zapojiť sa do celoslovenského projektu Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice.
22. Školám, ktoré majú zriadené školské knižnice v súlade s platnou legislatívou a ktoré majú zakúpené automatizované knižnično-informačné systémy z vlastných finančných zdrojov alebo z finančných prostriedkov v rámci rozvojového projektu MŠVVAŠ SR „Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc“, sa odporúča aktívne využívať automatizované knižnično-informačné systémy pri poskytovaní knižnično-informačných služieb svojim používateľom.
23. Odporúča sa využívať možnosti dané školskou knižnicou na vyučovanie literatúry na vyučovacích hodinách slovenského jazyka a literatúry, maďarského jazyka a literatúry, ukrajinského jazyka a literatúry, rusínskeho jazyka a literatúry a slovenského jazyka a slovenskej literatúry v školách s vyučovacím jazykom národnostných menšín, etickej výchovy, občianskej náuky.

1.6.10. Zdravý životný štýl

1. V súlade s Európskym politickým rámcom Zdravie 2020 sa odporúča školám venovať pozornosť výchove k zdraviu v zmysle holistického prístupu k zdraviu a zdravému životnému štýlu.
2. Školám a školským zariadeniam sa odporúča:
 - a) aktívne zapájať deti a žiakov do aktivít a programov, ktoré podporujú výchovu ku zdraviu a zdravý životný štýl,
 - b) realizovať aktivity a programy na podporu telesného a duševného zdravia,
 - c) zvýšiť zapojenie detí a žiakov do pohybových aktivít, rozšíriť vyučovanie telesnej a športovej výchovy v ŠkVP,
 - d) podľa možností školy vytvoriť podmienky na vyučovanie voliteľného predmetu výchova k zdraviu,
 - e) venovať v školách zvýšenú pozornosť prevencii užívania alkoholu a tabaku a odvykaniu od nich,
 - f) informovať žiakov o škodlivých a vedľajších účinkoch nelegálnych a dopingových látok.
3. Školám a školským zariadeniam sa odporúča aktívne zapájať do Európskeho týždňa športu, iniciatívy Európskej komisie na podporu športu a pohybovej aktivity v celej Európskej únii. Informácie o Európskom týždni športu sú dostupné na www.tyzdensportu.sk.

4. Podľa zákona č. 440/2015 Z. z. o športe a o zmene a doplnení niektorých zákonov MŠVVaŠ SR zabezpečí v súčinnosti so základnými školami v októbri 2018 celoslovenské testovanie pohybových predpokladov žiakov 1. ročníkov základných škôl. Cieľom celoplošného testovania pohybových predpokladov žiakov nie je vyhľadať najtalentovanejšie deti, ale odporučiť deťom/rodičom druhy športov/disciplín, na ktoré majú deti vrodené predpoklady a v ktorých môžu byť úspešné, resp. vykonávanie vhodného druhu športu ich môže viac motivovať k pohybovej aktivite. Informácie o testovaní sú zverejnené na stránke Národného športového centra www.sportcenter.sk v časti Vzdelávanie/Online študovňa/Testovanie detí.
5. Školy môžu využiť informácie, metodiky a príklady dobrej praxe na <http://bezpre.mpc-edu.sk/>, www.statpedu.sk. Odporúča sa využívať aj metodiky Európskej siete škôl podporujúcich zdravie na www.schools-for-health.eu a spoluprácu so Združením informačných a poradenských centier mladých, ktoré sa aktívne venuje témam podpory zdravia a zdravého životného štýlu u detí a mladých ľudí. Viac na: <http://icm.sk/index.php/zipcem>.
6. Informujeme školy o možnosti zapojiť sa do programu Medzinárodná cena vojvodu z Edinburghu v rámci dlhodobej podpory zapájania žiakov do pohybových aktivít a výchovy k zdraviu a zdravému životnému štýlu (www.dofe.sk).
7. Odporúča sa umožniť športovcom spájať prostredníctvom prispôbených programov športovú činnosť so vzdelávaním formou individuálnych študijných plánov, doplnkovou prípravou a flexibilitou v plánovaní ich hodnotenia.
8. Odporúča sa taxatívne vymedziť v školskom poriadku opatrenia pre prevenciu a zamedzenie šírenia legálnych a nelegálnych drog v školách. Navrhované opatrenia prediskutovať so žiakmi a zákonnými zástupcami žiakov školy.
9. Odporúča sa prevenciu drogových závislostí a prevenciu rizikového správania detí a žiakov realizovať ako integrálnu súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu pod gesciou regionálneho centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie (ďalej len „CPPPaP“).
10. Odporúča sa vedeniu školy, učiteľovi – koordinátorovi prevencie a triednemu učiteľovi priebežne informovať zákonných zástupcov o preventívnych aktivitách školy, ako aj o možnostiach odbornej pomoci, ktorú poskytujú CPPPaP.
11. Pri realizácii preventívnych aktivít a programov sa odporúča venovať zvýšenú pozornosť ich efektívnosti. Jednorazové aktivity, kultúrne podujatia, moralizovanie a zastrašovanie nie sú efektívne stratégie v danej oblasti.
12. V súlade s Národným programom prevencie HIV/AIDS sa odporúča zapojenie do celoslovenskej školskej kampane Červené stužky – www.cervenestuzky.sk a využiť informácie na podporu prevencie HIV/AIDS na webovej stránke <http://icm.sk/index.php/objednavka/objednavka8/>.

1.6.11. Bezpečnosť a prevencia

1. Odporúča sa priebežne monitorovať správanie sa detí a žiakov a zmeny, v prípadoch podozrenia na porušovanie ich zdravého osobnostného vývinu zabezpečiť ich ochranu a bezodkladne riešiť vzniknutý problém v súčinnosti s vedením školy a zákonnými zástupcami dieťaťa a žiaka. Odporúčame aj spoluprácu so školským psychológom, odbornými zamestnancami príslušného CPPPaP, podľa potreby aj s príslušným pediatrom, sociálnym kurátorom alebo políciou.

2. Škola alebo školské zariadenie podľa zákona o rodine, Zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy v znení neskorších predpisov sú povinné
- predkladať súdu v lehotách ním určených správy o maloletom dieťati zamerané najmä na účinnosť súdom uloženého výchovného opatrenia vo vzťahu k dôvodu, pre ktorý bolo opatrenie uložené, s prípadným odporúčaním na zrušenie uloženého výchovného opatrenia, ak už splnilo svoj účel, s odporúčaním na opakované uloženie toho istého výchovného opatrenia, na uloženie iného vhodného výchovného opatrenia, alebo ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, aj s odporúčaním dočasnej úpravy jeho pomerov spôsobmi uvedenými v zákone č. 36/2005 Z. z.,
 - poskytovať súčinnosť orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (orgánom ochrany) a zariadeniam zriadeným na výkon rozhodnutia súdu pri výkone opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately u detí,
 - poskytovať bezplatne orgánu ochrany informácie na účely overenia úrovne starostlivosti o dieťa,
 - poskytovať súčinnosť obciam a vyšším územným celkom pri plnení ich samosprávnej pôsobnosti v oblasti sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately u detí uvedených v § 75 a 76 zákona č. 305/2005 Z. z.,
 - spolupracovať podľa § 94 ods. 5 zákona č. 305/2005 Z. z. s orgánmi ochrany pri hodnotení a riešení situácie dieťaťa alebo pomoci deťom, ktoré sú týrané, pohlavne zneužívané, zanedbávané alebo u ktorých sa to dôvodne predpokladá; ak súd povolil orgánu ochrany vstup do obydľia na účel preverenia informácie, že by dieťa mohlo byť vystavené ohrozeniu života, zdravia alebo neľudskému alebo zlému zaobchádzaniu, zamestnanec orgánu ochrany je oprávnený v sprievode policajta vstúpiť do obydľia a preveriť stav dieťaťa aj spolu s ústne alebo elektronicky vopred prizvaným zástupcom školy alebo školského zariadenia, v prípade ak tento môže napomôcť prevereniu stavu dieťaťa a súhlasí so svojou účasťou.
3. Ak na základe informácií školy alebo školského zariadenia vznikne dôvodné podozrenie, že dieťa alebo žiak je týraný, zneužívaný alebo ten, kto je povinný sa o dieťa osobne starať, túto povinnosť zanedbáva, škola alebo školské zariadenie oznámi tieto informácie podľa povahy a závažnosti orgánu činnému v trestnom konaní, úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, alebo súdu.
4. V súvislosti s nadobudnutím účinnosti vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 207/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých upozorňujeme na ustanovenie § 12 citovanej vyhlášky, ktoré popisuje súčinnosť školy, školského zariadenia a zamestnávateľa v mieste výkonu praktického vyučovania. Riaditeľov uvedených inštitúcií požiada súd o súčinnosť spravidla 24 hodín pred výkonom rozhodnutia, ak možno dôvodne predpokladať, že dieťa sa má odňať v priestore školy, školského zariadenia alebo zamestnávateľa v mieste výkonu praktického vyučovania. Súčinnosťou riaditeľa sa rozumie poskytnutie informácie o priebehu výchovno-vzdelávacieho procesu v čase výkonu rozhodnutia, možnosti odňatia dieťaťa v takých priestoroch, aby priebeh výkonu rozhodnutia bol čo najviac šetrný a bol najmenšou ujmom pre dieťa, aby pri výkone neboli prítomné iné

deti a ani ich zákonní zástupcovia. V § 13 predmetnej vyhlášky sa ustanovuje povinnosť súdu o každom úkone v rámci výkonu rozhodnutia vrátane odňatia dieťaťa spísať zápisnicu, v ktorej sa okrem iného uvádza miesto, čas a predmet konania, meno a priezvisko zamestnanca súdu, ktorý sa zúčastnil na úkone, meno a priezvisko prítomného účastníka konania a jeho zástupcu, mená a priezviská ďalších osôb (teda aj riaditeľa školy alebo školského zariadenia), ktoré sa na úkone zúčastňujú, a stručné, výstižné opísanie priebehu úkonu.

5. Monitorovanie verejne prístupných priestorov škôl a školských zariadení možno vykonávať len na účely verejného poriadku, bezpečnosti a ochrany zdravia detí, žiakov, učiteľov a iných osôb, ochrany majetku školy alebo školského zariadenia, ochrany majetku detí, žiakov, učiteľov a iných osôb. Spôsob a podmienky prevádzkovania kamerového systému je potrebné upraviť tak, aby neboli porušené práva dotknutých osôb (detí, žiakov, zamestnancov a ostatných osôb). Vyhotovený kamerový záznam možno využiť len na účely trestného konania alebo konania o priestupkoch (odovzdanie vyhotoveného záznamu orgánom činným v trestnom konaní alebo orgánom oprávneným na prejednanie priestupku).
6. Odporúča sa školám a školským zariadeniam, v súčinnosti s ich zriaďovateľmi, venovať zvýšenú pozornosť zabezpečeniu školských areálov a školských ihrísk pred znečistením a ich devastáciou.
7. Zabezpečenie účasti psychológa pri výsluchoch a pomoci obetiam trestných činov v zmysle zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok a zákona č. 274/2007 Z. z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov nie je povinnosťou riaditeľa školských zariadení výchovného poradenstva a prevencie.
8. V súlade so Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2011/93/EÚ z 13. decembra 2011 o boji proti sexuálnemu zneužívaniu a sexuálnemu vykorisťovaniu detí a proti detskej pornografii ako aj s Dohovorom Rady Európy o ochrane detí pred sexuálnym vykorisťovaním a sexuálnym zneužívaním detí sa odporúča zabezpečiť veku primeraným spôsobom informovanosť o rizikách sexuálneho zneužívania a vykorisťovania detí, ako aj o rizikách detskej pornografie a obchodovania s deťmi.
9. Na základe plnenia vybraných úloh vyplývajúcich z Národnej stratégie na ochranu detí pred násilím sa odporúča zabezpečiť prístupnosť a dostupnosť informácií deťom o právach dieťaťa so zameraním na problematiku prevencie násilia páchaného na deťoch a veku primerane o možnostiach pomoci, vrátane stimulácie kritických postojov detí k nevhodným mediálnym obsahom.
10. V súlade s úlohami Národného programu boja proti obchodovaniu s ľuďmi na roky 2015 – 2018 sa odporúča realizovať besedy s vyškolenými odbornými zamestnancami z CPPPaP o rizikách práce v zahraničí a o prevencii pred neľudským zaobchádzaním, obchodovaním s ľuďmi a otrockou prácou, ako aj preventívne kampane. Školy môžu využiť informačné materiály <http://bezpre.mpc-edu.sk/>, www.statpedu.sk, www.obchodsludmi.sk.
11. V súlade s článkom 28 Dohovoru o právach dieťaťa sa odporúča prijímať efektívne opatrenia po povzbudení pravidelnej dochádzky do školy a na obmedzenie počtu tých žiakov, ktorí školskú dochádzku neukončia.
12. Školám a školským zariadeniam sa odporúča vypracovanie vlastných programov prevencie šikanovania v súlade s Metodickým usmernením č. 7/2006-R k prevencii a riešeniu šikanovania žiakov v školách a školských zariadeniach. Viac informácií na www.prevenciasikanovania.sk.

13. Odporúča sa školám v rámci prevencie realizovať programy rovesníckej mediácie zamerané na riešenie konfliktov medzi žiakmi formou dohody, zmierňovania napätých situácií v triedach a prácu so skupinovú dynamikou.
14. V oblasti školskej úrazovosti sa riaditeľom škôl a školských zariadení odporúča dodržiavať lehotu zavádzania každej udalosti do webovej aplikácie na štatistické účely podľa metodického usmernenia č. 4/2009-R čl. 4 ods. 1 (do 7 kalendárnych dní od vzniku každého školského úrazu).
15. V oblasti prevencie extrémizmu, antisemitizmu, xenofóbie a ostatných foriem intolerancie v školskom prostredí sa školám odporúča využívať metodické materiály uverejnené na: www.minedu.sk, www.statpedu.sk a www.vudpap.sk.
16. Je potrebné vopred si preveriť ponúkané preventívne aktivity a programy s cieľom predísť prípadnému nežiaducemu vplyvu laických a neodborných aktivít, ako aj škodlivému vplyvu kultov, siekt či extrémistických organizácií na deti a žiakov.
17. Odporúčame školám na využitie text pod názvom Školská socializácia a nové výzvy v prevencii, kde získajú základnú orientáciu o nových výzvach v prevencii nežiaduceho/rizikového správania žiakov a zároveň rámcové metodické odporúčania ako na ne reagovať. V texte dávame do kontextu prevenciu so socializačným procesom v škole a rozšírené hranie hier detí na internete s nebezpečenstvom groomingu a sexuálneho zneužitia. Upriamujeme pozornosť aj na aktuálne dáta v oblasti užívania drog u mladých, konkrétne užívanie psychoaktívnych látok rastlinného pôvodu a rizikový prístup detí a žiakov k vlastnému stravovaniu, t.j. hrozbu porúch príjmu potravy (anorexia...). Text je dostupný na webovom sídle ŠPÚ: <http://www.statpedu.sk/files/sk/publikacna-cinnost/metodiky/skolska-socializacia-nove-vyzvy-prevencii.pdf>.
18. Školy majú možnosť bezplatne získať preventívno-metodické publikácie „Všetci to robia!“, „K prevencii v škole“ a DVD „Alkohol skrytý nepriateľ“ zaslaním svojej požiadavky na mail spu@statpedu.sk.

1.6.12. Výhovné a kariérové poradenstvo

1. Podporovať zvyšovanie odborných kompetencií výchovného poradcu prostredníctvom kontinuálneho vzdelávania, účasťou na národných projektoch, odborných seminároch a konferenciách, činnosťou v stavovských organizáciách a pod.; v spolupráci s dobrovoľníckymi centrami rozšíriť si vedomosti o dobrovoľníctve.
2. V rámci výchovného poradenstva poskytovať žiakom informácie o dobrovoľníctve, ako jednom zo spôsobov získavania a rozvoja nových zručností, kompetencií a skúseností, ktoré môžu prispieť k ich informovanému rozhodnutiu sa pre určité povolanie alebo k výberu ďalšieho študijného zamerania.
3. Výchovným poradcom sa odporúča využívať vo svojej práci elektronickú pomôcku KomposyT dostupnú na www.komposyt.sk – zdroje informácií, poradenské hry. Výchovným poradcom, ktorí boli zapojení (okrem Bratislavského kraja) do Národného projektu VÚDPaP, sa odporúča ďalej používať inovované diagnostické nástroje pre žiakov so ŠVVP zverejnené na www.komposyt.sk.
4. K profesionálnej orientácii žiakov základných škôl sa odporúča nadväzovať a prehĺbovať spoluprácu a väzby medzi ZŠ, SOŠ a zamestnávateľmi, venovať osobitnú pozornosť približovaniu možností systému duálneho vzdelávania a ostatných foriem odborného vzdelávania a prípravy v technických odboroch vzdelávania žiakom a ich rodičom.

5. Výhovným poradcom základných škôl sa odporúča využívať informácie o aktuálnej ponuke učebných miest pre nasledujúci školský rok v systéme duálneho vzdelávania zverejnenej na www.potrebyovp.sk a www.dualnysystem.sk.
6. Výhovným poradcom a učiteľom, ktorí majú v rámci národných projektov vytvorený prístup na www.profsme.sk sa naďalej odporúča využívať Nástroj pre identifikáciu potenciálu orientácie žiakov základných škôl na odborné vzdelávanie a prípravu na stredných odborných školách „PROFsmeZŠ“ a Podporný nástroj pre realizáciu kariérového poradenstva pre žiakov stredných odborných škôl „PROFsmeSOŠ“.
7. Výhovní poradcovia a kariéroví poradcovia využívajú materiály „Komunikačné postupy vhodné pre podporu rozhodovania v oblasti odborného vzdelávania, 2016“ a informačný materiál o zdrojoch informácií a ich vhodnom využití v rámci rozhodovania o vysokoškolskom štúdiu „Fakty a údaje pre uchádzačov o vysokoškolské štúdium, 2016“. Materiály sú zverejnené na webovom sídle ministerstva školstva v časti Regionálne školstvo/Výchovné, psychologické a špeciálnopedagogické poradenstvo/Výchovné poradenstvo <http://www.minedu.sk/vychovne-psychologicke-a-specialnopedagogicke-poradenstvo/>.
8. Informujeme školy o možnosti zapojiť sa do programov ako Medzinárodná cena vojvodu z Edinburghu, ktoré majú za cieľ pomôcť mladým ľuďom objaviť oblasti záujmu, ktorým by sa chceli venovať aj v budúcom pracovnom živote (www.dofe.sk).

1.6.13. Deti a žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

1. Zabezpečovať a plniť úlohy vyplývajúce zo Stratégie Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020, najmä:
 - a) aktívne podporovať účasť detí zo sociálne znevýhodneného prostredia (ďalej len „SZP“) na predprimárnom vzdelávaní vo veku 4 až 6 rokov,
 - b) podporovať materské školy pri zavádzaní programov orientovaných na zlepšenie spolupráce so zákonnými zástupcami rómskych detí a pri zapájaní asistentov učiteľa v materských školách,
 - c) dôsledne dodržiavať postupy prijímania žiakov do špeciálnych základných škôl, podporovať používanie rómskeho jazyka v predprimárnom a primárnom vzdelávaní.
2. Od 1. septembra 2017 je v platnosti Vzdelávací program pre žiakov s poruchou aktivity a pozornosti pre primárne vzdelávanie a nižšie stredné vzdelávanie, ktorý schválilo MŠVVaŠ SR dňa 3. augusta 2017 pod číslom 2017-10211-2:10G0.
3. V školách, ktoré vzdelávajú deti a žiakov zo SZP, v spolupráci so zriaďovateľmi, príslušnými úradmi práce sociálnych vecí a rodiny a komunitnými centrami prijímať opatrenia na zlepšenie dochádzky, správania a vzdelávacích výsledkov a pri výchove a vzdelávaní týchto detí a žiakov vytvárať vhodné individuálne podmienky.
4. Zintenzívniť poradenskú a osvetovú činnosť pedagogických zamestnancov škôl pre zákonných zástupcov detí a žiakov zo SZP.
5. MPC prostredníctvom Rómskeho vzdelávacieho centra (ďalej len „ROCEPO“), ktoré je integrálnou súčasťou regionálneho pracoviska MPC v Prešove a má celoslovenskú pôsobnosť:
 - zabezpečuje kontinuálne vzdelávanie pre pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov,

- poskytuje odbornú-metodickú pomoc školám a školským zariadeniam v oblasti výchovy a vzdelávania na podporu inklúzie a desegregácie detí a žiakov zo SZP a detí a žiakov zo SZP z marginalizovaných rómskych komunít,
 - realizuje prieskum o postavení dieťaťa/žiaka zo SZP vo výchovno-vzdelávacom systéme v SR,
 - realizuje hospitačné pozorovania učiteľov pri práci s deťmi a žiakmi zo SZP a deťom a žiakom zo SZP z marginalizovaných rómskych komunít a na základe analýzy výsledkov navrhuje odporúčania na skvalitnenie výchovno-vzdelávacieho procesu,
 - plní úlohy v súlade s aktualizovanými Akčnými plánmi aktualizovanej Stratégie Slovenskej republiky pre integráciu Rómov na roky 2016 – 2018.
6. Odporúčame školám zabezpečiť súčinnosť pri výskume MPC ROCEPO o postavení dieťaťa a žiaka zo SZP vo výchovno-vzdelávacom systéme v SR.
 7. Dodržiavať ustanovenia Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím, ktorý podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky má prednosť pred zákonmi a SR jeho prijatím uznala právo osôb so zdravotným postihnutím na vzdelanie bez diskriminácie a na základe rovnakých príležitostí v začleňujúcom vzdelávacom systéme na všetkých úrovniach a ich celoživotné vzdelávanie. Podľa čl. 24 ods. 2 písm. a) Dohovoru sú zmluvné strany povinné zabezpečiť, aby osoby so zdravotným postihnutím neboli na základe svojho zdravotného postihnutia vylúčené zo všeobecného systému vzdelávania a aby deti so zdravotným postihnutím neboli na základe svojho zdravotného postihnutia vylúčené z bezplatného a povinného základného vzdelávania a stredoškolského vzdelávania a aby podľa čl. 24 ods. 2 písm. b) Dohovoru mali na rovnakom základe s ostatnými prístup k inkluzívnemu, kvalitnému a bezplatnému základnému a stredoškolskému vzdelaniu v spoločensťve, v ktorom žijú. Zabezpečiť podľa článku 30 ods. 5 písm. d) Dohovoru, aby deti so zdravotným postihnutím mali rovný prístup ako ostatné deti k účasti na hrách, rekreačných, záujmových a športových aktivitách vrátane účasti na uvedených činnostiach v školách.
 8. Deťom a žiakom so zdravotným znevýhodnením umožniť aj v mimo vyučovacom čase používanie kompenzačných špeciálnych učebných pomôcok a iných pomôcok a poskytovať im primerané úpravy v súlade s ich individuálnymi potrebami.
 9. Rediagnostické vyšetrenie dieťaťa a žiaka vykonať vždy, ak je odôvodnený predpoklad, že sa zmenil charakter jeho ŠVVP a je potrebné vykonať úpravy smerujúce k optimalizácii jeho vzdelávania. Frekvenciu rediagnostických vyšetrení neurčuje žiadny právny predpis; o rediagnostiku môže požiadať aj zákonný zástupca.
 10. V záujme skvalitnenia podmienok výchovy a vzdelávania detí a žiakov so zdravotným znevýhodnením, ktorí nedokážu prekonať bariéry plynúce z ich zdravotného znevýhodnenia, sa odporúča v súlade s právnymi predpismi zabezpečiť asistenta učiteľa a bezbariérové prostredie vrátane vstupu do budovy školy. Školám, ktoré vzdelávajú deti a žiakov so zdravotným znevýhodnením sa odporúča vytvárať pracovné miesta príslušných odborných zamestnancov.
 11. Povolenie vzdelávania podľa § 26 ods. 2 školského zákona, t. j. podľa individuálneho učebného plánu, možno uplatniť u žiaka s nadaním, ale aj zo závažných dôvodov. Okrem tehotenstva a materstva je takým dôvodom aj vzdelávanie žiaka so zdravotným znevýhodnením, ktorého stav si vyžaduje striedanie dennej dochádzky do školy

s individuálnou prípravou. Napríklad žiaka s Aspergerovým syndrómom alebo žiaka s vývinovou poruchou aktivity spojenou s hyperaktivitou nie je vhodné v niektorých predmetoch alebo v určitom období vzdelávať v škole, pričom nie je nevyhnutné oslobodiť od povinnosti dochádzať do školy na základe § 24 ods. 2 písm. a) školského zákona.

1.6.14. Súťaže

1. MŠVVaŠ SR je vyhlasovateľom a spoluvyhlasovateľom súťaží detí a žiakov škôl a školských zariadení, ktoré sa konajú v súlade so schválenými organizačnými poriadkami.
2. Prehľad celoštátnych kôl súťaží je zverejnený na www.minedu.sk v menu Regionálne školstvo – Súťaže detí a žiakov.
3. Zoznam predmetových olympiád a postupových súťaží zabezpečovaných organizáciou IUVENTA je zverejnený na www.olympiady.sk.
4. Zoznam súťaží zabezpečovaných Štátnym inštitútom odborného vzdelávania (ďalej len „ŠIOV“) je zverejnený na www.siov.sk.
5. Zoznam súťaží gestorovaných ŠPÚ je zverejnený na www.statpedu.sk. Odporúča sa učiteľom zapojiť sa do súťaže Prítomnosť UNESCO vo vzdelávaní v Slovenskej republike, ktorá je podporená MŠVVaŠ SR, Ministerstvom zahraničných vecí a európskych záležitostí SR a SK UNESCO. Na webovom sídle ŠPÚ <http://www.statpedu.sk/sk/sutaze/pritomnost-unesco-vo-vzdelavani-slovenskej-republike-ma-svojich-vitazov/metodicke-listy/> sú zverejnené metodické listy učiteľov materských, základných a stredných škôl, ktorých cieľom je poskytnúť inšpiráciu pre učiteľov a prakticky im ukázať, ako sa položky z výkonových a obsahových štandardov jednotlivých vyučovacích predmetov môžu premietnuť do aktivít na hodine s témou UNESCO.
6. Zoznam športových súťaží vyhlasovaných MŠVVaŠ SR, okrem športových súťaží špeciálneho školstva, je zverejnený na www.minedu.sk v menu Šport – Povinne zverejňované a iné informácie – Zoznam súťaží a na www.skolskysport.sk v časti Aktuality. Prihlasovanie škôl prebieha prostredníctvom www.skolskysport.sk, kde sú zverejnené aj platné pravidlá a propozície v menu danej súťaže.
7. Odporúča sa školám s vyučovacím jazykom maďarským zapojiť sa do postupových jazykových súťaží Poznaj slovenskú reč a Pekná maďarská reč.
8. Odporúča sa školám zapojiť sa do súťaže Medzníky 2. svetovej vojny, ktorej cieľom je priblížiť žiakom vedomosti o Slovenskom národnom povstaní a 2. svetovej vojne, budovať úctu mladej generácie voči obetiam fašizmu, hrdosť na národnooslobodzovacie tradície nášho ľudu. Viac informácií na <https://www.szpb.sk/#!slide-2>. Riaditeľom škôl a školských zariadení sa odporúča byť nápomocný pri organizovaní okresných kôl tejto súťaže najmä poskytnutím priestorov.

1.6.15. Podnikateľské zručnosti

1. Na všetkých typoch stredných odborných škôl pokračuje vyučovanie odborného predmetu ekonomické cvičenia v cvičnej firme, v študijnom odbore obchodná akadémia vyučovanie odborných predmetov cvičná firma a cvičná firma – praktikum. Všetky informácie a materiály k vyučovaniu cvičnej firmy sú na www.siov.sk, v časti Slovenské centrum cvičných firiem a na www.sccf.sk.

2. Prácu cvičných firiem koordinuje špecializované pracovisko ŠIOV – Slovenské centrum cvičných firiem (ďalej len „SCCF“). Cvičné firmy si založia živnosť alebo spoločnosť s ručením obmedzeným online na www.sccf.sk. Existujúce cvičné firmy môžu vykonávať zmeny údajov v živnostenskom alebo obchodnom registri, pozastaviť činnosť cvičnej firmy na zvolené obdobie alebo požiadať o výmaz. Súčasťou online systému je Internet banking.
3. SCCF je členom svetového združenia cvičných firiem EUROPEAN-PEN INTERNATIONAL practice enterprises network. Informácie a kontakty na partnerov doma aj v zahraničí sú zverejnené na <http://www.penworldwide.org/>, www.siov.sk a www.sccf.sk.
4. Na rozvoj praktického myslenia a vedomostí o fungovaní podnikania v systéme voľného trhu sa základné školy môžu zapojiť do vzdelávacieho programu prostredníctvom JA Slovensko: JA Základy podnikania – www.jaslovensko.sk/jazakladypodnikania. Stredné školy sa môžu zapojiť do predmetu určeného na podporu rozvoja etických princípov a hodnôt, JA Slovensko: JA Etika v podnikaní – www.evp.jaslovensko.sk.
5. Žiaci základných škôl a stredných škôl zapojení do programu podnikanie v cestovnom ruchu prostredníctvom JA Slovensko, môžu svoje nadobudnuté kľúčové kompetencie, vrátane podnikateľských zručností prezentovať na 15. ročníku národnej súťaže JA Vitajte v našom regióne – www.pvcr.jaslovensko.sk.
6. Učitelia základných škôl a stredných škôl majú možnosť voľného prístupu k najväčšej európskej databáze nástrojov a metód pre podporu podnikateľského vzdelávania sprostredkované Junior Achievement Slovensko – www.tesguide.eu.
7. Žiaci základných škôl a všetkých typov stredných škôl môžu prezentovať kľúčové kompetencie ako je samostatnosť, rozhodnosť, vlastná tvorivosť, schopnosť prezentovať výsledky práce vrátane podnikateľských zručností na Medzinárodnom veľtrhu cvičných firiem. Súčasťou veľtrhu sú aj súťaže cvičných firiem Slovenska 2018 o najlepší katalóg, stánok, elektronickú prezentáciu cvičnej firmy.
8. Na podporu podnikateľského, ekonomického a finančného vzdelávania sa všetkým stredným školám odporúča zapájať do projektov:
 - a) cvičná firma prostredníctvom ŠIOV – www.siov.sk a www.sccf.sk,
 - b) vyučovanie predmetu aplikovaná ekonómia – www.ae.jaslovensko.sk,
9. Žiaci stredných škôl zapojení do projektu Aplikovaná ekonómia môžu prezentovať kľúčové kompetencie vrátane podnikateľských zručností na 24. ročníku národnej súťaže veľtrh študentských spoločností s názvom JA Veľtrh podnikateľských talentov – www.ae.jaslovensko.sk.
10. Žiaci zapojení do študentských firiem JA Slovensko môžu získať medzinárodne uznávaný certifikát, ktorý osvedčuje ich podnikateľské zručnosti - Certifikát podnikateľských zručností ESP (Entrepreneurial Skills Pass) – www.jasr.sk/esp.
11. Na podporu a rozvoj projektového myslenia a získania kompetencií potrebných pri tvorbe a realizácii projektov odporúčame vzdelávacie programy Projektový manažment a Projekt je zmena. Informácie sú dostupné na www.iuventa.sk v ponuke Aktuálne školenia.

1.6.16. Finančná gramotnosť

1. MŠVVaŠ SR vydalo s účinnosťou od 1. septembra 2017 začínajúc prvým ročníkom aktualizovaný Národný štandard finančnej gramotnosti verzia 1.2, ktorý je zverejnený na webovom sídle <http://www.minedu.sk/regionalne-skolstvo/> v položke Finančná gramotnosť v kategórii Národný štandard finančnej gramotnosti.
Dokumenty a predpisy, v kategórii Národný štandard finančnej gramotnosti a na webovom sídle <http://www.minedu.sk/financna-gramotnost/>, v položke Národný štandard finančnej gramotnosti.
2. Školy sú povinné zapracovať Národný štandard finančnej gramotnosti do ŠkVP. Spôsob implementácie určuje „Metodika pre zapracovanie a aplikáciu tém finančnej gramotnosti do ŠkVP základných škôl a stredných škôl“, vydaná MŠVVaŠ SR, ktorá je dostupná na: <http://www.minedu.sk/financna-gramotnost/>.
3. S rozvíjaním finančnej gramotnosti sa na elementárnej úrovni odporúča začať už v predprimárnom vzdelávaní v materských školách.
4. Na podporu výučby finančnej gramotnosti sa odporúča využívať centrálny informačný portál MŠVVaŠ SR <http://www.minedu.sk/dalsie-informacne-zdroje/>, kde sú sústredené všetky dôležité dokumenty, pomocné materiály a odkazy.
5. Pri výučbe finančnej gramotnosti na všetkých troch úrovniach je potrebné klásť zvýšený dôraz na čiastkové kompetencie, ktoré sa týkajú boja proti korupcii a klientelizmu a ochrany spotrebiteľa.
6. Odporúča sa zabezpečiť vybavenosť škôl učebnými materiálmi, pomôckami a metodickými materiálmi stimulujúcimi rozvoj finančnej gramotnosti; kontrolovať stav a úroveň rozvíjania finančnej gramotnosti žiakov, výsledky zistení zovšeobecňovať a prijímať účinné opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov.
7. Je potrebné využívať možnosť vzdelávania pedagogických zamestnancov v oblasti rozvoja finančnej gramotnosti. Zoznam poskytovateľov akreditovaných programov kontinuálneho vzdelávania pre oblasť finančnej gramotnosti je zverejnený na <http://www.minedu.sk/data/att/9376.pdf>.
8. V školách a triedach s VJM personálne podporiť rozvíjanie kompetencií funkčnej finančnej gramotnosti určením pedagogického zamestnanca, úlohou ktorého bude systematicky koordinovať a vyhodnocovať procesy a aktivity súvisiace s rozvíjaním finančnej gramotnosti.
9. Zabezpečiť prostredníctvom poradných orgánov riaditeľa školy, prípadne koordinátora pre oblasť finančného vzdelávania interné vzdelávanie pedagogických zamestnancov týkajúce sa rozvoja finančnej gramotnosti.
10. Základné školy môžu využiť ponuku ŠPÚ zorganizovať interaktívny seminár na tému finančného vzdelávania v podmienkach základnej školy.
11. Vzdelávanie v oblasti rozvíjania finančnej gramotnosti žiakov zabezpečovať aj prostredníctvom odborníkov zo štátnych inštitúcií a neštátnych organizácií.
12. Správy z testovania finančnej gramotnosti žiakov základných škôl a stredných škôl sú dostupné na webovom sídle <https://www.ssiba.sk>.
13. Stredným školám sa odporúča na podporu finančnej gramotnosti a rozvoja správnych ekonomických návykov realizovať program JA Viac ako peniaze s možnosťou získať konzultanta z praxe – www.viacakopeniaze.sk.

14. Základné školy môžu rozvíjať správne hodnoty a návyky v oblasti finančnej gramotnosti žiakov na prvom stupni realizáciou vzdelávacieho programu JA A PENIAZE – www.jaslovensko.sk/jaapeniaze.
15. Pre prvý stupeň základných škôl je vypracovaná metodická príručka *Finančná gramotnosť I*, ktorá je dostupná na <http://www.statpedu.sk/sk/> v položke vzdelávanie, v ponuke vzdelávacie aktivity – finančné vzdelávanie – podporné materiály.
16. Na podporu boja proti korupcii bola vypracovaná publikácia *Korupcia – námety na vyučovanie pre základné a stredné školy*, ktorá je dostupná na <http://www.statpedu.sk/sk/> v položke vzdelávanie, v ponuke vzdelávacie aktivity – finančné vzdelávanie – podporné materiály.

1.6.17. Digitálne technológie

1. V školách sa odporúča vytvárať priaznivé prostredie na implementáciu inovačných pedagogických metód s využitím digitálnych technológií (ďalej len „DT“), ak to vzdelávací obsah umožňuje a ak je to vzhľadom na aktuálny obsah vzdelávania vhodné. Taktiež odporúčame venovať pozornosť rozvíjaniu digitálnej gramotnosti a kompetencií detí a žiakov v tejto oblasti.
2. Odporúčame školám venovať zvýšenú pozornosť ochrane detí a žiakov pri používaní internetu a bezpečnosti na internete. Na rozširovanie povedomia o bezpečnom používaní internetu odporúčame využívať napríklad tieto webové sídla: www.zodpovedne.sk, www.stopline.sk, www.pomoc.sk, www.ovce.sk.
Zároveň odporúčame školám zvyšovať u žiakov povedomie o trestnoprávnej zodpovednosti pri prejavoch kyberšikany či iného rizikového správania prostredníctvom nástrojov mobilnej komunikácie a internetu. Rovnako dôležité je vedenie k poznaniu jednotlivých prejavov kyberšikany a možností ako sa brániť.
3. Odporúča sa využívať ponuku preventívnych aktivít v oblasti bezpečného internetu ponúkanú centrami PPPaP.
4. Ako doplnok ku klasickým vyučovacím metódam sa školám odporúča využívať digitálny vzdelávací obsah schválený ŠPÚ (www.planetavedomosti.sk), www.eaktovka.sk a digitálny obsah určený pre stredné odborné školy dostupný na <http://rsov.iedu.sk/>.
5. Školám sa odporúča zapájať sa do medzinárodného partnerstva škôl eTwinning, ktorý podporuje rozvoj spolupráce európskych škôl prostredníctvom využívania DT a komunikácie v cudzom jazyku. Bližšie informácie sú zverejnené na <http://www.etwinning.sk> a na <http://www.minedu.sk/etwinning/>.
6. Odporúča sa vo výchovno-vzdelávacom procese používať portál www.slovakiana.sk, na ktorom sa nachádza digitálna knižnica, archív s literárnymi dielami a listinami, digitálna galéria alebo virtuálne výstavy, prípadne www.webumenia.sk.
7. Všetkým pedagogickým zamestnancom a odborným zamestnancom škôl zapojených do projektu Digitálne učivo na dosah sa odporúča aktívne využívať prístup k vyhradenej sieti MŠVVaŠ SR, ktorá umožňuje flexibilne pristupovať k digitálnym zdrojom a nástrojom výhradne vo výchovno-vzdelávacom procese. Zoznam povolených, resp. zamietnutých webových stránok je možné na základe Vašej žiadosti meniť. Svoje požiadavky na zmenu filtrovania môžete posilať prostredníctvom kontaktného formulára na www.edu-centrum.sk alebo na e-mailovú adresu

dud_komunikacia@minedu.sk. Aktívne konto RIAM každého pedagogického a odborného zamestnanca je podmienkou pre prihlásenie sa do tejto siete. Výhodou využívania siete je úspora času a podstatné skvalitnenie podmienok pri ich práci s digitálnym obsahom. Informácie o projekte sú dostupné na www.edu-centrum.sk.

8. Odporúča sa využívať informačný systém z projektu Digiškola, ktorý poskytuje komplexné nástroje na zefektívnenie tvorby ŠkVP pre materské školy, základné školy a stredné školy. Informačný systém v sebe obsahuje všetky inovované ŠVP – školám sa tak zjednodušuje vyhľadanie a spracovanie nových ŠkVP. Informačný systém obsahuje nástroj automatickej kontroly vytvorených ŠkVP – systém skontroluje súlad ŠkVP voči ŠVP. Projekt Digiškola pre odborných zamestnancov poskytuje nástroj na tvorbu posudku o školskej zrelosti. Program je bezplatný a škola si nemusí inštalovať a ani kupovať žiadny program, pretože funguje prostredníctvom webového sídla. Viac informácií o projekte je zverejnených na webovom sídle www.digiskola.sk.
9. V rámci národného projektu VÚDPaP bol vytvorený informačný systém KomposyT www.komposyt.sk, ktorý pozostáva z verejnej a vnútornej časti. Verejnú časť KomposyT môže využívať široká verejnosť vrátane žiakov a ich rodičov, ktorí hľadajú informácie, ktoré by im mohli byť nápomocné pri výbere strednej školy alebo budúceho povolania. Vnútorňá časť informačného systému KomposyT je určená pre expertov zamestnaných v systéme výchovného poradenstva a prevencie, umožňuje im administrovať digitálne verzie diagnostických nástrojov a poradenských metódik, používať elektronický kalendár, používať rôzne dokumenty a využívať zoznamy zamestnancov a databázy zariadení aktívnych v oblasti výchovného poradenstva a prevencie.
10. V súvislosti s rozvojom IT sektoru zmenami v systéme vzdelávania a to hlavne zvýšením kvality informatického vzdelávania, matematického, prírodovedného a technického vzdelávania so zameraním na IKT, motiváciou žiakov k štúdiu informatiky a IKT a rozvojom vedeckých kompetencií žiakov sa odporúča zapojenie sa ZŠ a SŠ do aktivít uskutočňovaných v rámci aktuálneho národného projektu „IT Akadémie – vzdelávanie pre 21. storočie“ realizovaného Centrom vedecko-technických informácií SR, ktorého cieľom je vzdelávania a prípravy mladých ľudí pre aktuálne a perspektívne potreby vedomostnej spoločnosti a trhu práce so zameraním na informatiku a IKT (<http://www.itakademia.sk>).

1.6.18. Výzvy na podávanie žiadostí o poskytnutie finančných prostriedkov

1. MŠVVaŠ SR zverejňuje zoznam oblastí a výzvy na podanie žiadosti o financovanie rozvojových projektov a poskytnutie dotácií v súlade so zákonom č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov.
2. Výzvy na predkladanie žiadostí o financovanie rozvojových projektov sú zverejnené na www.minedu.sk v časti Regionálne školstvo – Rozvojové projekty v regionálnom školstve.
3. Výzvy na predkladanie žiadostí o poskytnutie dotácií v oblasti regionálneho školstva sú zverejnené na www.minedu.sk v časti Regionálne školstvo – Dotácie MŠVVaŠ SR v oblasti regionálneho školstva.

1.6.19. Neformálne vzdelávanie

1. Odporúčame školám prepájať formálne vzdelávanie s neformálnym, primerane potrebám k napĺňaniu vzdelávacieho procesu, podporovať účasť žiakov na diskusiách

a dialógoch v oblasti participácie mládeže a aktívneho občianstva, špecificky so zameraním na štruktúrovaný dialóg.

2. Umožniť žiakom stredných škôl účasť na akreditovaných vzdelávacích podujatiach, ktoré zabezpečuje IUVENTA a ďalšie mládežnícke organizácie a umožniť im získať dôležité kompetencie pre život a prax. Viac informácií na www.iuventa.sk, www.zipcem.sk, www.mladez.sk, www.rmzk.sk, www.rmkk.sk, www.rmpk.sk.
3. Podporovať činnosť žiackych školských rád, stretnutia členov a koordinátorov žiackych školských rád navzájom, s cieľom výmeny a vzájomnej výmeny pozitívnych skúseností na aktívnu participáciu a aktívne občianstvo vo verejnom sektore.
4. Podporovať zapájanie sa žiakov a žiačok do dobrovoľníckych aktivít, spolupracovať v oblasti organizovania dobrovoľníctva na škole s dobrovoľníckymi centrami a dobrovoľníckymi organizáciami v lokalite školy, komunity, regiónu.
5. Podporovať vzdelávanie učiteľov v téme koordinácie dobrovoľníckych projektov žiakov a žiačok na školách.
6. Informujeme školy o možnosti zapojiť sa do celoslovenského programu Školy, ktoré menia svet v rámci rozvoja občianskych kompetencií a výchovy a vzdelávania k aktívnemu občianstvu a občianskej angažovanosti detí a mládeže prostredníctvom zavádzania zážitkových a interaktívnych metód do výučby a do extrakurikulárnych školských aktivít. Informácie sú zverejnené na www.ipao.sk.

2. ŠKOLY

1. Sledovať aktuálne informácie o výchove a vzdelávaní, ŠVP, pedagogickej dokumentácii, ďalšej dokumentácii, dokumentoch a aktualizovaných dokumentoch na: www.minedu.sk, www.statpedu.sk, www.siov.sk, www.vudpap.sk.
2. Sledovať aktuálne informácie o výchove a vzdelávaní detí a žiakov so zdravotným znevýhodnením a všeobecným intelektovým nadaním na webovom sídle ŠPÚ: <http://www.statpedu.sk/sk/deti-ziaci-so-svvp/deti-ziaci-so-zdravotnym-znevychodnenim-vseobecnym-intelektovym-nadanim/>.
3. Podľa vzdelávacích programov pre žiakov so zdravotným znevýhodnením a všeobecným intelektovým nadaním platných od 1. septembra 2016 a od 1. septembra 2017 sa budú v školskom roku 2018/2019 vzdelávať:
 - žiaci so zdravotným znevýhodnením (primárne vzdelávanie, nižšie stredné vzdelávanie) – v prípravnom, prvom, druhom, treťom, štvrtom, piatom, šiestom, siedmom a ôsmom ročníku,
 - žiaci so zdravotným znevýhodnením (nižšie stredné odborné vzdelávanie) – praktická škola – v prvom, druhom a treťom ročníku,
 - žiaci so všeobecným intelektovým nadaním (primárne vzdelávanie, nižšie stredné vzdelávanie) - prvom, druhom, treťom, štvrtom, piatom, šiestom, siedmom a ôsmom ročníku,
 - žiaci so všeobecným intelektovým nadaním (úplné stredné všeobecné vzdelávanie) – v prvom, druhom, treťom, štvrtom, piatom, šiestom, siedmom a ôsmom ročníku,
 - žiaci so sluchovým postihnutím, žiaci so zrakovým postihnutím (stredné vzdelávanie) – v prvom, druhom a treťom ročníku,
 - žiaci s telesným postihnutím, (nižšie stredné odborné vzdelávanie) – v prvom a druhom ročníku,
 - žiaci s mentálnym postihnutím (nižšie stredné odborné vzdelávanie) – v prípravnom, prvom, druhom a treťom ročníku.

4. Odporúčame základným školám a stredným odborným školám iniciatívne organizovať vzdelávanie na získanie nižšieho stredného vzdelania a aktívne informovať o tejto možnosti fyzické osoby, ktoré nezískali nižšie stredné vzdelanie, najmä žiakov stredných odborných škôl v dvojročných učebných odboroch.
5. Podľa § 12 ods. 5 školského zákona sa deťom a žiakom občanov patriacim k národnostným menšinám zaručuje výchova a vzdelávanie okrem škôl s vyučovacím jazykom národnostných menšín aj v školách s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny. Škola s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny je škola, v ktorej:
 - vyučovacím jazykom jedného vyučovacieho predmetu je jazyk národnostnej menšiny
 - a vyučovacím jazykom ostatných vyučovacích predmetov je štátny jazyk,
 - podľa §12 ods. 5 písm. b) školského zákona sa v týchto školách a triedach môžu niektoré predmety vyučovať v jazyku národnostnej menšiny, najmä výtvarná výchova, hudobná výchova, telesná výchova,
 - sa vyučovanie uskutočňuje podľa rámcového učebného plánu pre školy s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny, ktorý MŠVVaŠ SR schválilo dňa 6. februára 2015 Rámcový učebný plán pre ZŠ s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny pod číslom 2015-5621/3296:1-100A ako súčasť Štátneho vzdelávacieho programu pre základné školy, s platnosťou od 1. septembra 2015 začínajúc prvým ročníkom. Dokument je zverejnený na webovom sídle www.statpedu.sk.
6. S cieľom zabrániť poskytovaniu alebo sprístupňovaniu informácií, ktoré by mohli viesť k narušovaniu mravnosti, alebo podnecovaniu k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti alebo k ďalším formám intolerancie, umožniť osobám, ktoré nie sú zamestnancami školy, účasť na vyučovaní a aktivitách organizovaných školou iba so súhlasom riaditeľa školy. Ak škola/školské zariadenie chce zverejňovať osobné údaje svojich žiakov resp. učiteľov v rôznych časopisoch, na webových stránkach, prípadne školských nástenkách, musia sa riadiť príslušnými ustanoveniami zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktoré túto oblasť riešia. Pri zverejňovaní mena a priezviska spolu s iným údajom ako je dátum narodenia, trieda, príslušnosť ku škole a pod. odporúčame, aby ste na začiatku roka dali zákonným zástupcom podpísať súhlas so zverejňovaním osobných údajov ich detí (zákon stanovuje túto podmienku pre deti mladšie ako 16 rokov; deti staršie ako 16 rokov môžu súhlas so spracúvaním svojich osobných údajov prevádzkovateľovi podpísať osobne). V súhlase musí byť presne vyšpecifikované, kto dáva súhlas, komu ho dáva, na aký účel a doba platnosti súhlasu (zvyčajne na aktuálny školský rok). Ak sa daný súhlas viaže na viac účelov, je potrebné každý účel mať zvlášť definovaný. V tejto súvislosti je potrebné venovať pozornosť aj zverejňovaniu fotodokumentácie z rôznych akcií organizovaných školou. V každom súhlase musí byť uvedené aj poučenie, že daný súhlas môže dotknutá osoba kedykoľvek odvolať.
7. Prezentovať, rozširovať a adaptovať najlepšiu národnú a medzinárodnú pedagogickú prax v školách a školských zariadeniach s cieľom poskytnúť čo najširšej verejnosti adekvátne informácie, ktoré napomôžu zvyšovaniu kvality výchovy a vzdelávania. Prezentovať prirodzené vzory a authority z radov pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov.
8. Vo výchovno-vzdelávacej činnosti využívať služby a výstupy Múzea SNP, najmä jeho akreditovaného edukačného, vedecko-výskumného a metodického pracoviska Vzdelávacie centrum Múzea SNP a špecializovaného pracoviska zameraného

na konzervovanie a digitalizáciu múzejných zbierok Digitalizačné centrum Múzea SNP. Viac informácií na webovom sídle <http://www.muzeumsnp.sk/>.

9. Vo výchovno-vzdelávacej činnosti využívať odborné časopisy pre pedagogických a odborných zamestnancov, detské a žiacke časopisy vychádzajúce s podporou MŠVVaŠ SR. Ich zoznam je dostupný na webovom sídle <http://www.minedu.sk/dotacie-msvvas-sr-v-oblasti-regionalneho-skolstva/>.
10. V školách dôsledne uplatňovať rozhodnutia súdov o úprave výkonu rodičovských práv a povinností, najmä v súvislosti so striedavou starostlivosťou, vrátane neodkladných opatrení súdov.
11. Požiadavka vykonania prvej atestácie sa od 1. januára 2017 uplatňuje už na vedúcich pedagogických zamestnancov a vedúcich odborných zamestnancov všetkých druhov škôl a školských zariadení.
12. Všetkým pedagogickým zamestnancom a odborným zamestnancom odporúčame aktívne využívať systém RIAM, nástroj na jednotný spôsob prihlasovania sa do rezortných systémov prostredníctvom osobného RIAM konta každého pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca. Aktívne konto RIAM je, okrem iného, aj podmienkou na objednávanie učebníc cez Edičný portál, tvorbu ŠkVP v systéme EVSRŠ (Digiškola), na využívanie služieb rezortu tých vybraných škôl, ktoré sú zapojené do vyhradenej siete MŠVVaŠ SR v projekte Digitálne učivo na dosah a ďalších prevádzkovaných a pripravovaných systémov. Pre žiakov je možné vytvoriť RIAM konto, ktoré je podmienkou na využívanie prevádzkovaných systémov napr. Edičný portál. O vygenerovanie tokenu na vytvorenie RIAM konta musí požiadať žiak svojho učiteľa. Informácie ako postupovať pri vytvorení RIAM konta pre žiaka sú uvedené na: https://riam.iedu.sk/RIAM/Portal/Content/Documents/Postup_pedagogickeho_zamestnanca_na_vygenerovanie_tokenu_pre_ziaka.pdf.
13. Pre učiteľov slovenského jazyka a literatúry a ostatných vyučovacích a cudzích jazykov je k dispozícii časopis Jazyk a literatúra. Časopis ponúka priestor pre publikovanie článkov a štúdií domácim odborníkom a učiteľom zameraným na problematiku vyučovania jazykov (materinské, vyučovacie a cudzie) a literatúry na všetkých stupňoch vzdelávania a s tým súvisiacu reflexiu výsledkov výskumu v danej oblasti. V digitálnej forme je prístupný na webovom sídle ŠPÚ <http://www.statpedu.sk>.
14. Školy sú povinné elektronicky prostredníctvom svojho školského informačného systému (napr. ascAgenda, eŠkola a pod.) poskytovať do centrálného registra údaje k 15. septembru a následne od októbra do júna opakovane ku koncu každého mesiaca. Táto povinnosť sa týka každý mesiac všetkých škôl aj v prípade, ak nenastala zmena v údajoch. Bližšie informácie o poskytovaní údajov sú zverejnené na stránke www.minedu.sk/aktualizacia-udajov-do-centralneho-registra/ a v metodickom pokyne na tejto stránke. Táto povinnosť nenahrádza povinnosť vyplniť iné štatistické výkazy. Ak technické podmienky školy neumožňujú splnenie uvedenej povinnosti, škola zabezpečí jej plnenie prostredníctvom svojho zriaďovateľa; ak to technické podmienky zriaďovateľa neumožňujú, zriaďovateľ zabezpečí jej splnenie prostredníctvom orgánu miestnej štátnej správy v školstve.
15. Školy a školské zariadenia sú povinné pre poskytovanie údajov do Centrálného registra priebežne nahlasovať aktuálne údaje alebo zmeny týkajúce sa identifikačného čísla (IČO), telefónneho čísla, webového sídla, e-mailovej adresy a mena riaditeľa na príslušný okresný úrad, odbor školstva v sídle kraja.

16. Údaje z Centrálného registra poskytnuté k 15. septembru budú v zmysle zákona č. 597/2003 Z. z. slúžiť na rozpis finančných prostriedkov z kapitoly MŠVVaŠ SR a z kapitoly MV SR pre školy a školské zariadenia a na účely rozdeľovania a poukazovania výnosu dane z príjmov obciam.
17. Odporúčame školám realizovať v roku 2018 rôzne aktivity pre žiakov napr. besedy, súťaže, návštevy expozícií, publikovanie témy v školskom časopise a iné, pripomínajúc si význam historických udalostí t. j. 100 rokov od vzniku Česko-Slovenska (28. október 1918), 100 rokov od prijatia Martinskej deklarácie (30. október 1918), 25 rokov od vzniku SR (1. január 1993), 74 rokov od víťazstva nad fašizmom (8. máj 1945), 75 rokov od Slovenského národného povstania (29. august 1944), 50. rokov od začiatku obrodného procesu v roku 1968 s dôrazom na osobnosť A. Dubčeka a 100 rokov od ukončenia I. svetovej vojny (11. november 1918) s dôrazom na osobnosť M. R. Štefánika. Kalendárium významných podujatí celoslovenského charakteru za účasti najvyšších štátnych predstaviteľov SR je zverejnené na webovom sídle Ministerstva kultúry Slovenskej republiky www.mksr.sk.
18. Školy by pri prijímaní detí a žiakov (či v štandardnom prijímacom konaní alebo pri prestupoch z iných škôl) mali od zákonných zástupcov žiadať rodné listy detí, žiakov a osobné údaje uvádzať v evidencii presne podľa rodných listov. U žiakov, ktorí už majú občiansky preukaz, treba osobné údaje do evidencie získavať z občianskeho preukazu. V prípade detí a žiakov cudzincov to majú byť obdobné doklady alebo pas (slovenské rodné číslo by malo byť v preukaze slovenského zdravotného poistenia, ak ho už majú). Dôvodom tohto opatrenia je fakt, že ročne sa stáva niekoľko prípadov, že škola eviduje v pedagogickej dokumentácii a odosiela do RISu nesprávne údaje dieťaťa, žiaka. Najčastejšie ide o iný tvar krstného mena (alebo iné poradie krstných mien, ak ich je viac) alebo o iné priezvisko (slobodná matka povie škole svoje priezvisko, ale dieťa, žiak má priezvisko po otcovi).
19. V nadväznosti na dodatok č. 1 k Rámcovému učebnému plánu Štátneho vzdelávacieho programu pre nižšie stredné vzdelávanie (2. stupeň ZŠ) sa vyžaduje využitie jednej disponibilnej hodiny na posilnenie predmetu dejepis v jednom z ročníkov 2. stupňa ZŠ. Odporúča sa posilnenie 9. ročníka, ktorého obsah je zameraný na dejiny 20. storočia a na nežiaduce prejavy extrémizmu, ktorých sa musíme v budúcnosti vyvarovať, čiže sa z histórie poučiť. Taktiež je nutné u žiakov vo všetkých ročníkoch rozvíjať kritické myslenie prepájaním kontextov (schopnosť spájať súvislosti), rozvíjať čitateľskú a mediálnu gramotnosť a upozorňovať na medzipredmetové prepojenia tak, aby učivá mali pre žiakov praktickú výpovednú hodnotu.
20. Odporúča sa častejšie využívať v rámci predmetu dejepis vyučovaniu metódu exkurzia a navštevovať pamätné miesta na Slovensku, spojené s významnými udalosťami a osobnosťami našich národných dejín. Cieľom iniciatívy je prispieť k rozvoju zdravého národného povedomia žiakov. Zároveň sa tým umožní priamy živý kontakt s históriou, prepájajúci teoretické poznatky s ich stvárnením v reálnom svete.
21. Na humanitne zameraných predmetoch sa odporúča čo najčastejšie využívanie nových metodík a pracovných zošitov s odporúčacou doložkou MŠVVaŠ SR, ktoré obohacujú klasickú výučbu a pomáhajú žiakom pochopiť a správne v živote aplikovať poznatky o aktuálnych spoločenských a politických otázkach, pričom im nechýba etický rozmer. Príkladom je metodická príručka k problematike občianstva, mediálnej gramotnosti, kritického myslenia a ohľaduplnosti, voľne dostupná na webovej stránke www.ipao.sk.

2.1. Materské školy

1. Všetky materské školy zaradené v sieti škôl a školských zariadení (bez ohľadu na ich zriaďovateľa) realizujú predprimárne vzdelávanie podľa ŠkVP vypracovaných v súlade so ŠVP pre predprimárne vzdelávanie v materských školách schváleného MŠVVaŠ SR 6. júla 2016 pod číslom 2016-17780/27322:1-10A0, ktorý je dostupný na <http://www.statpedu.sk/sk/svp/statny-vzdelavaci-program/svp-materske-skoly/>.
2. Odporúča sa priebežne sledovať stanoviská a informatívne materiály dostupné na: <http://www.minedu.sk/stanoviska-a-informativne-materialy/>, ktoré sú priebežne aktualizované.
3. Odporúča sa priebežne webové sídlo ŠPÚ, na ktorom sú priebežne zverejňované odporúčané metodické materiály na podporu výchovno-vzdelávacej činnosti, dostupné na <http://www.statpedu.sk/sk/svp/zavadzanie-ispv-ms-zs-gym/materska-skola/>.
4. Výchovno-vzdelávaciu činnosť v materskej škole realizovať formou hier. Uplatňovať integráciu vzdelávacích oblastí, nevytvárať izolované vzdelávacie aktivity a neuplatňovať školský spôsob vyučovania. Vo výchovno-vzdelávacej činnosti rešpektovať autonómiu a momentálne dispozície dieťaťa, podporovať jeho aktivitu, tvorivosť, sebarealizáciu a sebareprezentáciu. Napomáhať sebareflexii dieťaťa vzhľadom na jeho úspechy a neúspechy, účinne podporovať dieťa v jeho pokroku. Napomáhať dieťaťu reflektovať výsledky činností spoluhráčov.
5. Zvýšenú pozornosť venovať činnostiam zameraným na rozvíjanie vyšších psychických procesov, podnecovať deti k vyjadrovaniu poznatkov, názorov a postojov, k prezentovaniu zručností, návykov a skúseností. Zlepšovať hodnotiace a sebahodnotiace schopnosti dieťaťa vo vzťahu k jeho vlastnému pokroku. Pri rozvíjaní kritického a tvorivého myslenia rešpektovať vývinové špecifiká detí predškolského veku.
6. Grafomotorické zručnosti detí rozvíjať postupne, v spolupráci s rodinou, s dôrazom na správny úchop písacieho a kresliaceho materiálu, primeranú pracovnú plochu a správnu polohu tela počas činnosti.
7. Podporovať rozvíjanie pohybových schopností a zručností detí pravidelnou dennou realizáciou zdravotných cvičení a pobytu vonku, ktorého realizáciu nie je možné bezdôvodne vynechávať. V zdravotnom cvičení dávať dôraz na jeho organizáciu a vedomú relaxáciu. Podmienky realizácie pobytu vonku sú ustanovené v § 7 písm. b) vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 527/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na zariadenia pre deti a mládež. Odporúča sa využívať hudobno-pohybové hry a pohybové hry so spevom ako súčasť zdravotných cvičení a pobytu vonku. Sezónne aktivity a výcviky realizované v súlade s podmienkami konkrétnej materskej školy využívať ako nástroj podpory zdravia a prevencie obezity.
8. Vo výchovno-vzdelávacej činnosti uplatňovať bádateľský prístup, zaraďovať experimenty a vytvárať príležitosti na získavanie reálnych skúseností s predmetmi, javmi a situáciami rešpektujúc ciele a poslanie materských škôl.
9. Digitálne technológie využívať ako jeden z nástrojov osobnostného rozvoja detí s dôsledným rešpektovaním vývinových osobitostí predškolského veku.
10. Dramatickú hru chápať ako komplex edukačných činností smerujúcich k rozvíjaniu aktivity, fantázie, predstavivosti a tvorivosti detí; podnecovať deti k tvorivému sebakvadraniu prostredníctvom rolových hier. Vo výchovno-vzdelávacej činnosti

využívať bábku a ľahko ovládateľné nástroje Orffovho inštrumentára, detské hudobné nástroje a hudobný nástroj.

11. Vytvárať a rozvíjať u detí cit ku krásam svojho regiónu, prírody, ľudového umenia a kultúrneho dedičstva našich predkov.
12. Rešpektovať právo dieťaťa na zabezpečenie výchovy a vzdelávania v štátnom jazyku a v materinskom jazyku dieťaťa patriaceho k národnostnej menšine.
13. Ak materská škola ponúka krúžkovú činnosť, zabezpečovať ju najmä internými učiteľmi materskej školy, v súlade so ŠkVP a len v popoludňajších hodinách po odpočinku, ktorý musí trvať minimálne 30 minút. Optimálny čas začiatku krúžkovej činnosti je po 15,00 hodine, aby krúžková činnosť nenarúšala odpočinok a činnosti realizované v súlade so ŠVP. Pri realizovaní krúžkovej činnosti rešpektovať psychohygienické požiadavky a pedagogické zásady.
14. Dieťa s odloženým začiatkom plnenia povinnej školskej dochádzky sa považuje za dieťa so ŠVVP len vtedy, ak mu príslušné školské zariadenie výchovného poradenstva a prevencie diagnostikovalo ŠVVP. Odporúča sa zvyšovať úroveň pripravenosti detí s odloženým začiatkom plnenia povinnej školskej dochádzky na primárne vzdelávanie v základnej škole individuálnym prístupom k deťom s využitím metodického materiálu Rozvíjajúci program výchovy a vzdelávania detí s odloženou povinnou školskou dochádzkou materských škôl, ktorý je dostupný na: http://www.statpedu.sk/files/articles/dokumenty/ucebnice-metodiky-publikacie/rozvijajuci_program.pdf.
15. Individuálnu logopedickú činnosť (ďalej len „ILČ“) v materskej škole môže vykonávať iba školský logopéd, ktorý je kmeňovým zamestnancom zariadenia výchovného poradenstva a prevencie zaradeného v sieti škôl a školských zariadení. ILČ sa poskytuje podľa potreby, nielen deťom rok pred plnením povinnej školskej dochádzky. Poskytovanie ILČ sa nepovažuje za krúžkovú činnosť, môže sa realizovať aj v dopoludňajších hodinách. Frekvencia ILČ je závislá od individuálnych potrieb detí.
16. Odporúča sa na realizáciu dopravnej výchovy využívať dopravné ihriská finančne podporované MŠVVaŠ SR.
17. Nadväzovať a rozvíjať partnerské vzťahy materských škôl s inštitúciami predprimárneho vzdelávania v zahraničí aj v rámci aktivít profesijných organizácií; zapájať sa do medzinárodných projektov a partnerstiev v oblasti predprimárneho vzdelávania aj prostredníctvom medzinárodného programu partnerstvo škôl eTwinning. Informácie sú zverejnené na <http://www.minedu.sk/etwinning/> a na webových sídlach programu: www.etwinning.net, www.etwinning.sk.

2.2. Základné školy

1. MŠVVaŠ SR schválilo dňa 6. februára 2015 iŠVP pre prvý stupeň základnej školy s číslom 2015-5129/1758:1-10A0 a iŠVP pre druhý stupeň základnej školy s číslom 2015-5129/5980:2-10A0. Základné školy vzdelávajú žiakov 1., 2., 3. a 4. ročníka a 5., 6., 7. a 8. ročníka podľa inovovaných vzdelávacích programov. Žiaci, ktorí v školskom roku 2018/2019 navštevujú deviaty ročník (2. stupeň základnej školy), sa do ukončenia stupňa vzdelávania vzdelávajú podľa ŠkVP vypracovaných podľa doteraz platných ŠVP pre základné školy. Dôležitou podmienkou pri realizácii ŠVP je primerané priestorové vybavenie školy a materiálno-technické vybavenie učebných priestorov. V škole sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje v triedach, odborných učebniach a ďalších priestoroch školy zriadených podľa aktuálnych právnych predpisov. O zriadení

a vybavení odporúčaných učebných priestorov rozhoduje škola podľa svojich potrieb a možností. Inovované ŠVP pre základné školy (ISCED 1 a ISCED 2) a predchádzajúce ŠVP sú zverejnené na webových sídlach www.minedu.sk a www.statpedu.sk.

2. Žiak, ktorý plní povinnú školskú dochádzku osobitným spôsobom v škole mimo územia SR alebo sa vzdeláva v škole zriadenej iným štátom na území SR, vykonáva komisionálne skúšky len v tom prípade, ak o to zákonný zástupca žiaka požiada. Žiak, ktorý plní osobitný spôsob školskej dochádzky individuálnym vzdelávaním (nie v škole) v zahraničí, vykoná skúšky zo všetkých povinných vyučovacích predmetov učebného plánu príslušného ročníka kmeňovej školy.
3. V súvislosti s osobitným spôsobom plnenia školskej dochádzky podľa § 23 písm. b) školského zákona žiak môže na základe žiadosti zákonného zástupcu žiaka alebo žiadosti plnoletého žiaka vykonať komisionálne skúšky. V žiadosti zákonný zástupca žiaka alebo plnoletý žiak uvedie ročníky, za ktoré sa majú komisionálne skúšky vykonať. Do vykonania komisionálnej skúšky, žiak bude evidovaný spolu so žiakmi triedy, v ktorej bol zaradený v čase vydania rozhodnutia riaditeľa kmeňovej školy o povolení vzdelávania podľa citovaného ustanovenia. Podľa výsledkov komisionálnych skúšok riaditeľ školy zaradí žiaka do príslušného ročníka.
4. Efektívne využívať vzdelávanie pedagogických zamestnancov v oblasti rozvíjania matematickej, čitateľskej, prírodovednej, digitálnej a finančnej gramotnosti, zamerať sa na rozvíjanie daných oblastí v rámci tvorby školského vzdelávacieho programu s cieľom zvyšovania úrovne vyučovania a získavanie kompetencií u žiakov. Štátny pedagogický ústav ponúka pre učiteľov informačné a interaktívne semináre pre vzdelávaciu oblasť Človek a príroda a Matematika a práca s informáciami. Odporúča sa využívať aj portál www.planetavedomosti.iedu.sk vo vzdelávacom procese.
5. Základným školám sa odporúča zabezpečiť praktický výcvik a špecializované teoretické vyučovanie pre svojich žiakov na stálych detských dopravných ihriskách (ďalej len „DDI“) v mieste sídla školy alebo v jej blízkom okolí. Pokiaľ je stále DDI príliš vzdialené od sídla školy alebo je ťažko dosiahnuteľné z hľadiska dopravnej dostupnosti, je možné praktický výcvik a teoretické vyučovanie zabezpečiť aj na prenosnom DDI. Prenosné DDI zabezpečujú praktický výcvik a špecializované teoretické vyučovanie iba v obciach, v ktorých nie je zriadené stabilné DDI. Praktický výcvik a teoretické vyučovanie zabezpečujú DDI, ktorým MŠVVaŠ SR poskytlo dotáciu, podľa „Tematického plánu dopravnej výchovy žiakov základných škôl na detských dopravných ihriskách“. Na týchto DDI sa praktický výcvik a teoretické vyučovanie poskytuje bezplatne. Zoznam uvedených DDI a ďalšie informácie sú zverejnené na webovom sídle MŠVVaŠ SR.
6. Pri podozrení na zanedbávanie povinnej školskej dochádzky:
 - a) ak žiak vymešká bez ospravedlnenia viac ako 15 vyučovacích hodín mesačne, riaditeľ školy bezodkladne oznámi túto skutočnosť obci, v ktorej má zákonný zástupca dieťaťa trvalý pobyt a Úradu práce sociálnych vecí a rodiny,
 - b) ak žiak vymešká bez ospravedlnenia viac ako 60 vyučovacích hodín v príslušnom školskom roku, je obec povinná na základe oznámenia riaditeľa školy začať konanie o priestupku podľa § 6 ods. 4 a § 37 zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 596/2003 Z. z.“),

- c) ak žiak vymešká bez ospravedlnenia viac ako 100 vyučovacích hodín, je potrebné zo strany obce podať podľa § 211 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov trestné oznámenie na zákonných zástupcov žiaka pre podozrenie zo spáchania trestného činu Ohrozovania mravnej výchovy mládeže.
7. Pri zriaďovaní nultého ročníka dôsledne dodržiavať zákonnú požiadavku, že nultý ročník je určený len pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia.
 8. V základných školách využívať možnosť zriadenia špecializovanej triedy pre žiakov, ktorí nemajú predpoklad úspešne zvládnuť obsah vzdelávania príslušného ročníka, na účely kompenzácie chýbajúceho obsahu vzdelávania na nevyhnutne potrebný čas. Organizáciu vyučovania takejto triedy určí riaditeľ podľa potrieb žiakov a podmienok školy.
 9. Odporúča sa častejšie využívať v rámci predmetu dejepis exkurzie a navštevovať pamätné miesta na Slovensku, spojené s významnými udalosťami a osobnosťami našich národných dejín. Cieľom iniciatívy je prispieť k rozvoju zdravého národného povedomia žiakov. Zároveň sa tým umožní priamy živý kontakt s históriou, prepájajúci teoretické poznatky s ich stvárnením v reálnom svete.
 10. Na humanitne zameraných predmetoch sa odporúča čo najčastejšie využívanie nových metodík a pracovných zošitov s odporúčacou doložkou MŠVVaŠ SR, ktoré obohacujú klasickú výučbu a pomáhajú žiakom pochopiť a v živote správne aplikovať poznatky o aktuálnych spoločenských otázkach, pričom im nechýba etický rozmer.
 11. Pre fyzické osoby, ktoré nezískali nižšie stredné vzdelanie podľa § 16 ods. 3 písm. b) školského zákona, môže základná škola, v súlade s § 30 ods. 5 školského zákona, organizovať vzdelávanie na získanie tohto stupňa vzdelania.
 12. MŠVVaŠ SR schválilo dňa 30. decembra 2015 pod číslom 2015-17815/63477:4-10A0 s platnosťou od 1. februára 2016 Rámcové učebné plány a vzdelávacie štandardy vzdelávania na získanie nižšieho stredného vzdelania podľa § 30 ods. 5 a § 42 ods. 4 školského zákona. Materiál sa nachádza na webovom sídle ministerstva školstva <http://www.minedu.sk/ramcove-ucebne-plany-a-vzdelavacie-standardy-vzdelavania-na-ziskanie-nizsieho-stredneho-vzdelania/>.
 13. Pri vyučovaní predmetu dejepisu sa odporúča využívať informácie zverejnené na webovom sídle Slovenskej historickej spoločnosti pri Slovenskej akadémii vied (<http://www.shs.sav.sk/>), ktorá združuje profesionálnych historikov, učiteľov dejepisu, archívárov a múzejníkov v SR a je jednou z vedeckých spoločností pri SAV.
 14. V spolupráci s odborními školstva okresných úradov v sídle kraja sa odporúča podporiť organizáciu besied so žiakmi, organizáciu vedomostných súťaží, literárnych a výtvarných súťaží, poznávacích zájazdov po stopách Slovenského národného povstania a na pamätné miesta národnoslobodzovacieho boja.
 15. Odporúča sa využívať v rámci predmetu dejepis Metodické odporúčania – Využitie exkurzií v súvislosti s obsahovými a výkonovými štandardmi inovovaných Štátnych vzdelávacích programov pre predmet dejepis, ktoré sú zverejnené na webovom sídle ŠPÚ: <http://www.statpedu.sk/sk/>.

2.3. Stredné školy

1. Odporúčame riaditeľom stredných škôl podporovať vznik a činnosť žiackych školských rád, ich aktívnu participáciu na organizovaní života školy, na tvorbe a dodržiavaní

školského poriadku ako praktického nástroja učenia sa demokracii. Podporovať vzdelávanie členov žiackych školských rád a ich koordinátorov. Umožňovať členom žiackej školskej rady a ich koordinátorom zúčastňovať sa na stretnutiach s inými žiackymi školskými radami s cieľom spoločného využívania pozitívnych skúseností z činnosti žiackej školskej rady. Využiť možnosť akreditovaného vzdelávania „Líder žiackej školskej rady“, ktorý realizuje Rada mládeže Žilinského kraja, www.rmzk.sk. Viac informácií o zriaďovaní a fungovaní žiackej školskej rady, možnosti vzdelávania, ako aj ďalšie metodické materiály pre koordinátorov žiackej školskej rady sú zverejnené na www.iuventa.sk a webových sídlach krajských rád mládeže (www.rmzk.sk, www.rmpk.sk, www.rmtnk.sk).

2. Riaditeľom stredných odborných škôl sa odporúča dôsledne a v dostatočnom časovom predstihu predkladať stavovským organizáciám a profesijným organizáciám na vyjadrenie obsah odbornej zložky maturitnej skúšky, obsah záverečnej skúšky a obsah absolventskej skúšky.
3. Riaditeľom stredných odborných škôl sa odporúča zaistiť kontakt s reálnou praxou pre čo najväčší počet žiakov vo všetkých ročníkoch formou praktického vyučovania na pracoviskách zamestnávateľa a pracoviskách praktického vyučovania.
4. ŠVP pre odborné vzdelávanie a prípravu pre jednotlivé skupiny odborov vzdelávania stredných odborných škôl a dodatky, ktorými sa menia ŠVP pre odborné vzdelávanie a prípravu pre jednotlivé skupiny odborov vzdelávania stredných odborných škôl sú zverejnené na <http://www.siov.sk>, v časti Vzdelávanie, v kategórii Odborné vzdelávanie a príprava.
5. ŠVP pre konzervatóriá sú zverejnené na <http://www.siov.sk>, v časti Vzdelávanie, v kategórii Konzervatórium.
6. Normatívy materiálno-technického a priestorového zabezpečenia pre učebné odbory a študijné odbory stredných odborných škôl sú zverejnené na webovom sídle ŠIOV <http://www.siov.sk>/ v časti Vzdelávanie, v kategórii Odborné vzdelávanie a príprava.
7. Zoznam študijných odborov a učebných odborov stredných škôl, ktoré sa budú experimentálne overovať v školskom roku 2018/2019 a ktorých experimentálne overovanie bude úspešne ukončené dňa 31. augusta 2019, je zverejnený na webovom sídle <http://www.minedu.sk>/ v časti Regionálne školstvo, v kategórii Výchova a vzdelávanie v stredných školách, položka Experimentálne overovanie v stredných odborných školách a konzervatóriách.
8. Aktuálny Zoznam študijných odborov a učebných odborov s nedostatočným počtom absolventov pre potreby trhu práce a aktuálny Zoznam študijných odborov a učebných odborov, ktoré sú nad rozsah potrieb trhu práce, ktoré sú platné pre prvé ročníky v školskom roku 2018/2019 je zverejnený na <http://www.minedu.sk>, v časti Regionálne školstvo v kategórii Výchova a vzdelávanie v stredných školách, položka Zoznam študijných odborov a učebných odborov s nedostatočným počtom absolventov pre potreby trhu práce a Zoznam študijných odborov a učebných odborov, ktoré sú nad rozsah potrieb trhu práce.
9. 1. septembra 2017 nadobudol účinnosť zákon č. 56/2017 Z. z. ktorým sa mení školský zákon, podľa ktorého na zriadenie spoločnej triedy pre niekoľko príbuzných študijných odborov alebo spoločnú triedu pre niekoľko príbuzných učebných odborov na stredných odborných školách neplatí podmienka, že na teoretické vyučovanie každého odborného predmetu možno zriadiť skupinu najmenej ôsmich žiakov toho istého študijného odboru alebo učebného odboru (§ 33 ods. 10 školského zákona).

10. Inovovaný ŠVP pre gymnáziá schválený pod číslom 2015-7846/10840:1-10B0 s platnosťou od 1. septembra 2015 začínajúc 1. ročníkom štúdia pre gymnáziá so štvorročným štúdiom a päťročným štúdiom a 1. ročníkom štúdia a 5. ročníkom štúdia pre gymnáziá s osemročným štúdiom je zverejnený na webovom sídle MŠVVaŠ SR www.minedu.sk a na webovom sídle ŠPÚ www.statpedu.sk.
11. Dodatok č. 1, ktorým sa dopĺňajú štátne vzdelávacie programy pre gymnáziá, stredné odborné školy a konzervatóriá schválený pod číslom 2016-18372/29103:1-10B0 s platnosťou od 1. septembra 2016 so zameraním na oblasť zvýšenia pozornosti a zabezpečenia výučby žiakov gymnázií, stredných odborných škôl a konzervatórií smerujúcej k efektívnej a cielenej prevencii prejavov rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu, extrémizmu a ostatných foriem intolerancie je zverejnený na webovom sídle MŠVVaŠ SR www.minedu.sk a webovom sídle ŠPÚ www.statpedu.sk.
12. Dodatok č. 2, ktorým sa menia štátne vzdelávacie programy pre gymnáziá, stredné odborné školy a konzervatóriá, ktorý bol schválený pod číslom 2016-21947/39441:1-10B0 s platnosťou od 15. októbra 2016 a ktorým bolo vyňaté literárne dielo P. Pišťanka a D. Taragela: Sekerou a nožom zo zoznamu autorov a štandardizovaných literárnych diel uvedených vo vzdelávacom štandarde predmetu slovenský jazyk a literatúra štátnych vzdelávacích programov pre gymnáziá, stredné odborné školy a konzervatóriá, je zverejnený na webovom sídle MŠVVaŠ SR www.minedu.sk a webovom sídle ŠPÚ www.statpedu.sk.
13. Dodatok č. 3 k štátnemu vzdelávaciemu programu pre gymnáziá schválený pod číslom č. 2015-7846/10840:1-10B0 s platnosťou od 1. septembra 2017 týkajúci sa problematiky delenia tried v rámci predmetov prvý cudzí jazyk, druhý cudzí jazyk, informatika, etická výchova, náboženská výchova, náboženstvo, telesná a športová výchova a na hodinách, ktoré majú charakter laboratórnych cvičení, praktických cvičení a projektov, ako aj možnosti vytvárania skupiny spájaním žiakov rôznych tried toho istého ročníka s určením najvyššieho počtu žiakov.
14. Katalóg cieľových požiadaviek na maturitnú skúšku schválený pod číslom 2016-25786/49974:1-10B0 s účinnosťou od 1. septembra 2018, ktorý nahradí súčasný katalóg účinný od 1. septembra 2013, je zverejnený na webovom sídle ŠPÚ <http://www.statpedu.sk/sk/maturitne-skusky/platne-od-sk-r-2018/2019/>.
15. Profilové predmety na prijímacie skúšky na stredné školy pre školský rok 2018/2019 a sú zverejnené na webovom sídle MŠVVaŠ SR www.minedu.sk.
16. Odporúča sa:
Riaditeľom stredných odborných škôl:
 - prizývať na záverečné skúšky, praktickú časť odbornej zložky maturitných skúšok a absolventské skúšky odborníkov z praxe z firiem, v ktorých žiaci vykonávali praktické vyučovanie,
 - zostaviť harmonogram záverečných skúšok, harmonogram konania praktickej časti odbornej zložky maturitných skúšok a harmonogram absolventských skúšok tak, aby zaistil absolventom ich vykonanie za sústavnej účasti predsedu a ostatných vymenovaných členov skúšobných komisií,
 - využiť disponibilné hodiny na vytvorenie nových predmetov vo vzdelávacích oblastiach matematika a práca s informáciami a človek a príroda podnecujúcich tvorivosť žiakov a prepájanie teórie s praxou,

- poskytovať kvalifikované poradenstvo žiakom i zákonným zástupcom v oblasti profesijnej orientácie a využiť ho ako premyslený účinný nástroj prevencie pred možnou nezamestnanosťou absolventov v budúcnosti, podľa možnosti aj vytvoriť v škole samostatnú pozíciu kariérového poradcu,
- systematicky získavať informácie od fyzických osôb a právnických osôb o úrovni vedomostí a zručností žiakov vykonávajúcich praktickú prípravu na ich pracoviskách a v prípade negatívnych zistení identifikovaných zamestnávateľmi odstraňovať nedostatky vo výchovno-vzdelávacej činnosti školy.

Riaditeľom stredných odborných škôl a riaditeľom gymnázií:

- klasifikovať nedôsledné plnenie úloh pri realizácii EČ MS pre koordinátorov a administrátorov v interných predpisoch školy ako závažné porušenie pracovnej disciplíny,
- zamerať plánované ciele hospitačnej činnosti na stratégie vyučovania prírodovedných predmetov, na vytváranie edukačného prostredia v nadväznosti na motiváciu žiakov a ich tvorivosť.

17. Stredné školy sa môžu zapojiť do predmetu určeného na podporu rozvoja etických princípov a hodnôt, JA Slovensko: JA Etika v podnikaní – www.evp.jaslovensko.sk.

2.3.1. Systém duálneho vzdelávania

1. Stredným odborným školám sa odporúča vytvárať partnerstvá so zamestnávateľmi na účely prípravy žiakov na budúce povolanie, povolania a odborné činnosti v systéme duálneho vzdelávania v súlade so zákonom č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
2. V systéme duálneho vzdelávania musí stredná odborná škola uzavrieť so zamestnávateľom písomnú zmluvu o duálnom vzdelávaní, ktorej predmetom je záväzok zamestnávateľa poskytovať žiakom praktické vyučovanie na svoje náklady a zodpovednosť a záväzok strednej odbornej školy organizovať odborné vzdelávanie a prípravu v systéme duálneho vzdelávania.
3. Po uzatvorení zmluvy o duálnom vzdelávaní zamestnávateľ a stredná odborná škola zverejnia na svojich webových sídlach oznámenie o možnosti absolvovať odborné vzdelávanie a prípravu v príslušnom študijnom odbore alebo v príslušnom učebnom odbore v systéme duálneho vzdelávania.
4. Po ukončení prijímacieho konania stredná odborná škola doručí zamestnávateľovi, s ktorým má uzatvorenú zmluvu o duálnom vzdelávaní, zoznam prijatých a zapísaných žiakov, ktorí priložili k prihláške na vzdelávanie potvrdenie o odbornom vzdelávaní a príprave žiaka v systéme duálneho vzdelávania, v rozsahu meno, priezvisko a dátum narodenia.
5. Stredné odborné školy vytvárajú ŠkVP pre odborné vzdelávanie a prípravu v spolupráci so zamestnávateľom, s ktorým majú uzatvorenú zmluvu o duálnom vzdelávaní.
6. Stredné odborné školy môžu predkladať zamestnávateľovi, s ktorým majú uzatvorenú zmluvu o duálnom vzdelávaní, návrhy na zmenu alebo doplnenie vzorového učebného plánu pre príslušný študijný odbor alebo vzorového učebného plánu pre príslušný učebný odbor a vzorových učebných osnov pre jednotlivé odborné vyučovacie

predmety príslušného študijného odboru alebo vzorových učebných osnov pre jednotlivé odborné vyučovacie predmety príslušného učebného odboru.

7. Vzorové učebné plány a vzorové učebné osnovy pre učebné odbory a študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku pre systém duálneho vzdelávania a prípravy sú zverejnené na webovom sídle <http://www.siov.sk>, v časti Vzdelávanie, v kategórii Odborné vzdelávanie a príprava.
8. ŠIOV na báze mesačnej periodicity vydáva newsletter DUÁL určený pre základné školy a stredné školy. Jednotlivé vydania sú zverejnené na webovom sídle ŠIOV <http://www.siov.sk>, v časti Newsletter.
9. Informácie súvisiace so vstupom SOŠ do systému duálneho vzdelávania (prehľady zamestnávateľov v jednotlivých regiónoch zapojených v systéme duálneho vzdelávania, informácie o stavovských a profesijných organizáciách príslušných k jednotlivým študijným a učebným odborom, informácie o právnych a organizačných podmienkach vstupu do systému duálneho vzdelávania) sa nachádzajú na webových sídlach stavovských a profesijných organizácií s vecnou príslušnosťou k odborom vzdelávania, ako aj na www.dualnysystem.sk.

2.4. Školská integrácia

1. Riaditelia škôl v spolupráci so zriaďovateľom zabezpečia personálne, priestorové a materiálno-technické podmienky na vzdelávanie detí a žiakov v školskej integrácii v súlade so štátnymi vzdelávacími programami a vzdelávacími programami pre deti a žiakov so zdravotným znevýhodnením a všeobecným intelektovým nadaním, tak aby mali zabezpečený rovný prístup ku vzdelávaniu.
2. Odbornú a metodickú pomoc pri výchove a vzdelávaní dieťaťa alebo žiaka so zdravotným znevýhodnením vzdelávaného v školskej integrácii poskytuje školské zariadenie výchovného poradenstva a prevencie, ktoré ho má v starostlivosti. Metodické usmerňovanie pri výchove a vzdelávaní detí a žiakov so všeobecným intelektovým nadaním vzdelávaných v školskej integrácii môže zabezpečovať aj VÚDPaP s vedomím poradenského zariadenia, ktoré ho má v starostlivosti. Príslušná dokumentácia je zverejnená na www.vudpap.sk a na www.statpedu.sk. Riadenie a kontrola výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením začlenených v bežných triedach základných škôl a stredných škôl a špeciálnych triedach základných škôl a stredných škôl je v kompetencii OŠ OÚ v sídle kraja. Odbornú a metodickú pomoc zameranú na výchovno-vzdelávací proces vo vzťahu k týmto deťom a žiakom poskytuje školám, zariadeniam výchovného poradenstva a prevencie, ako aj zamestnancom štátnej správy na úseku školstva Štátny pedagogický ústav.
3. Štátny pedagogický ústav vydal a na svojom webovom sídle <http://www.statpedu.sk/sk/deti-ziaci-so-svvp/deti-ziaci-so-zdravotnym-znevychodnenim-vseobecnym-intelektovym-nadanim/> zverejnil publikáciu: „Aplikácia vzdelávacích programov pre deti so zdravotným znevýhodnením pre predprimárne vzdelávanie“ (2017) zameranú na výchovu a vzdelávanie detí so zdravotným znevýhodnením, ktoré sa vzdelávajú v špeciálnych materských školách, v materských školách pri zdravotníckom zariadení, v špeciálnych triedach materských škôl a v triedach materských škôl, spolu s inými deťmi, t. j. v školskej integrácii/individuálnom začlenení.
4. O prijatí dieťaťa alebo žiaka do školy, vrátane dieťaťa alebo žiaka so ŠVVP, rozhoduje podľa § 5 zákona č. 596/2003 Z. z. riaditeľ školy. Ak sa ŠVVP dieťaťa alebo žiaka

prejavia v priebehu jeho školskej dochádzky a je potrebná zmena formy vzdelávania, po splnení predpísaných náležitostí k zmene formy vzdelávania, riaditeľ školy ďalšie rozhodnutie o prijatí dieťaťa alebo žiaka do školy nevydáva.

5. Ak sa na prospechu žiaka okrem jeho zdravotného znevýhodnenia podieľa významnou mierou viac faktorov, k hodnoteniu a klasifikácii stupňom nedostatočný je možné pristúpiť po odbornom posúdení a odporúčení tohto postupu poradenským zariadením.
6. Pedagogické postupy a prístup ku každému žiakovi s pervazívnymi vývinovými poruchami (Aspergerov syndróm, detský autizmus a ďalšie), ktorých stav výrazne ovplyvňujú a zhoršujú rôzne, aj nepredvídateľné vplyvy prostredia a reakcie osôb (pedagogických zamestnancov, spolužiakov), je nevyhnutné konzultovať s centrom špeciálno-pedagogického poradenstva, ktoré má žiaka vo svojej evidencii a dôsledne dbať na odporúčania psychológa a špeciálneho pedagóga.
7. Dodržiavať Usmernenie k prijímaniu žiakov so zdravotným znevýhodnením do základnej školy. (<http://www.minedu.sk/data/att/9048.pdf>).
8. Využívať službu RoboBraille (www.robobraille.org), ktorá je určená hlavne pre nevidiacich, slabozrakých, ľudí s dyslexiou, negramotných, môže byť však použitá aj na podporu štúdia a učenia pre ľudí bez postihnutia. Uvedená služba vie previesť textové dokumenty do rôznych iných formátov, do Braillovho písma, MP3 (audio), DAISY (digitálne zvukové knihy), e-knihy a konvertovanie neprístupných dokumentov (napríklad PDF) do viac prístupných dokumentov (napríklad Word). RoboBraille vie previesť aj dokumenty obsahujúce matematické zápisy do alternatívnych formátov. Služba RoboBraille (www.robobraille.org) funguje vo viac ako dvadsiatich jazykoch, vrátane slovenského jazyka, má jednoduché použitie a pre nekomerčné účely je bezplatná.

2.5. Špeciálne školy, špeciálne triedy

1. Dodatok, ktorým sa mení Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre skupinu trojročných učebných odborov odborných učilišť 29 potravinárstvo pre nižšie stredné odborné vzdelávanie, schválilo MŠVVaŠ SR dňa 20. júna 2017 pod číslom 2017-2373/28872:4-10G0 s platnosťou od 1. septembra 2017.
2. MŠVVaŠ SR schválilo výsledky experimentálneho overovania ŠkVP stavebná výroba – stavebné práce, rozhodlo aj o úspešnom ukončení experimentálneho overovania s účinnosťou k 31. augusta 2018 a možnosti uplatnenia výsledkov experimentálneho overovania v odborných učilištiach zaradených do siete škôl a školských zariadení Slovenskej republiky.
3. Do špeciálnych škôl a špeciálnych tried sa neprijímajú intaktní žiaci (žiaci bez zdravotného znevýhodnenia), teda sa neuplatňuje tzv. obrátená integrácia, s výnimkou ak ide o predmet schváleného experimentálneho overovania podľa § 14 školského zákona.
4. Zákonný zástupca dieťaťa alebo žiaka so zdravotným znevýhodnením má právo nesúhlasiť so vzdelávaním svojho dieťaťa v triede pre deti a žiakov so zdravotným znevýhodnením alebo v škole pre deti a žiakov so zdravotným znevýhodnením.
5. Ak sa počas školskej dochádzky zistí zmena charakteru zdravotného znevýhodnenia dieťaťa alebo žiaka, alebo jeho zaradenie nezodpovedá charakteru jeho vzdelávacích potrieb, riaditeľ špeciálnej školy navrhne vzdelávanie dieťaťa alebo žiaka v takej škole, ktorej zameranie zodpovedá jeho výchovno-vzdelávacím potrebám. Preradenie do bežnej školy sa nevylučuje.

6. Pri zmene vzdelávacieho variantu žiaka špeciálnej základnej školy sa rozhodnutie o preradení do iného variantu nevydáva. Zmenu variantu uskutočniť k začiatku školského roka, prípadne polroka, po kompletnom diagnostickom vyšetrení centrom špeciálno-pedagogického poradenstva (ďalej len „CŠPP“) a návrhu školy, po prerokovaní so zákonným zástupcom.

2.6. Základné umelecké školy

1. MŠVVaŠ SR schválilo a zverejnilo dňa 4. februára 2015 pod číslom 2015-6346/5841:1-10A0 Štátny vzdelávací program pre základné umelecké školy (ďalej len „nový ŠVP“). Je spracovaný ako jeden dokument pre všetky umelecké odbory základných umeleckých škôl (ďalej len „ZUŠ“). Účinnosť nadobudol 1. septembra 2015.

Nový ŠVP bol od svojho schválenia formou dodatkov tri krát upravený. Jednotlivé dodatky a aktuálne znenie nového ŠVP sú zverejnené na webovom sídle ministerstva <http://www.minedu.sk/inovovany-svp-pre-zakladne-umelecke-skoly---dodatky-c-1-c-2-c-3/>. Umelecké vzdelávanie v ZUŠ sa bude uskutočňovať podľa nového ŠVP v školskom roku 2018/2019 v nadväznosti na ustanovenie § 161 ods. 8 školského zákona v prípravnom štúdiu, v prvom stupni základného štúdia, v prvom a druhom ročníku II. stupňa základného štúdia a štúdia pre dospelých výtvarného odboru a v prvom až treťom ročníku II. stupňa základného štúdia a štúdia pre dospelých v hudobnom, tanečnom a literárno-dramatickom odbore; v prípravnom štúdiu, v druhej časti prvého stupňa základného štúdia a v II. stupni základného štúdia a štúdia pre dospelých v odbore audiovizuálnej a multimediálnej tvorby. V každom nasledujúcom školskom roku sa bude podľa neho postupovať v príslušnom nasledujúcom ročníku II. stupňa základného štúdia a štúdia pre dospelých.

Do obdobia, keď sa rámcové učebné plány nového ŠVP začnú uplatňovať aj v príslušných nasledujúcich ročníkoch druhého stupňa základného štúdia a v štúdiu pre dospelých sa bude na tomto stupni štúdia v hudobnom, tanečnom, výtvarnom a literárno-dramatickom odbore postupovať podľa „učebných plánov pre základnú umeleckú školu, ktoré schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 22. decembra 2003 pod číslom 11215/2003 s platnosťou od 1. septembra 2004“ a učebných osnov schválených ministerstvom.

2. ŠkVP je naďalej základným dokumentom školy, podľa ktorého sa uskutočňuje výchova a vzdelávanie. Vydáva ho riaditeľ školy po prerokovaní v pedagogickej rade školy a v rade školy. Musí byť vypracovaný v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania uvedenými v školskom zákone a v súlade s novým ŠVP. Jeho súlad so štátnym vzdelávacím programom, cieľmi a princípmi výchovy a vzdelávania ustanovenými školským zákonom kontroluje Štátna školská inšpekcia. Pri tvorbe ŠkVP sa školám odporúča využívať Manuál na tvorbu ŠkVP pre ZUŠ, ktorý je zverejnený na webovom sídle ŠPÚ www.statpedu.sk.
3. Ak sa v škole vzdelávajú deti a žiaci so ŠVVP, v ŠkVP sa uvedú konkrétne podmienky vzdelávania pre týchto žiakov a spolupráca s odborníkmi participujúcimi na príprave individuálnych výchovno-vzdelávacích programov pre konkrétnych žiakov.
4. Výchova a vzdelávanie sa uskutočňuje na všetkých pracoviskách ZUŠ iba v stanovených učebných priestoroch spĺňajúcich požiadavky technickej, prístrojovej a materiálnej vybavenosti, ktoré sú uvedené v základnom a odporúčanom materiálo-technickom a priestorovom vybavení výchovno-vzdelávacieho procesu v ZUŠ.

5. Riaditelia ZUŠ vysielajú učiteľov ako pedagogický sprievod, pozorovateľov alebo ako predsedov a členov odborných komisií a porôt na súťaže, tvorivé dielne a prehliadky formou pracovných ciest.

2.7. Jazykové školy

1. Oprávnenie vykonávať štátne jazykové skúšky vydáva MŠVVaŠ SR na základe žiadosti jazykovej školy zaradenej v sieti a na základe splnenia podmienok ustanovených vyhláškou č. 321/2008 Z. z. o jazykovej škole.
2. Zoznam jazykových škôl, ktoré majú vydané oprávnenie vykonávať štátne jazykové skúšky, je pravidelne aktualizovaný a zverejnený na www.minedu.sk.
3. Schválená Koncepcia vzdelávania v jazykových školách a Akčný plán 2017 – 2020 sú zverejnené na www.minedu.sk a na www.statpedu.sk.

3. ŠKOLSKÉ ZARIADENIA

1. Aktuálne informácie o výchove a vzdelávaní v školských zariadeniach sú zverejnené na www.minedu.sk v menu Regionálne školstvo – Školské zariadenia a v menu Deti a mládež – Centrá voľného času.
2. Sledovať aktuálne informácie o výchove a vzdelávaní, vzdelávacích programoch, pedagogických dokumentoch a aktualizovaných dokumentoch na www.minedu.sk, www.mpc-edu.sk, www.statpedu.sk, www.siov.sk, www.vudpap.sk a na webových sídlach ďalších organizácií. Podporovať účasť pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov na kontinuálnom vzdelávaní uskutočňovanom prostredníctvom akreditovaných vzdelávacích programov.
3. Školským zariadeniam (predovšetkým školským klubom detí, centráм voľného času a školským internátom) sa v rámci ich aktivít a v spolupráci s dobrovoľníckymi centrami a organizáciami odporúča realizovať dobrovoľnícku činnosť v ich okolí.
4. V školských zariadeniach dôsledne uplatňovať rozhodnutia súdov o úprave výkonu rodičovských práv a povinností, najmä v súvislosti so striedavou starostlivosťou, vrátane neodkladných opatrení súdov.
5. Odporúča sa riaditeľom školských zariadení a ich zástupcom pravidelne sa oboznamovať prostredníctvom vzdelávacích aktivít, webového sídla www.slovensko.sk a webového sídla MŠVVaŠ SR s elektronickým výkonom verejnej moci podľa zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov; školské zariadenia, ktoré majú právnu subjektivitu, sú potenciálnymi účastníkmi alebo zúčastnenými osobami v správnom konaní. Ak školské zariadenie ako povinná osoba nesprístupní žiadateľovi informáciu na žiadosť, je povinné vydať rozhodnutie o nesprístupnení informácie elektronicke a doručiť ho do elektronickej schránky žiadateľa, ak ju má žiadateľ aktivovanú.

3.1. Školské výchovno-vzdelávacie zariadenia

3.1.1. Školský klub detí

1. Rozvíjať vedomosti, zručnosti a postoje detí v školskom klube detí, získané vo výchovnovzdelávacej činnosti v škole s rešpektovaním ich záujmov a potrieb.

2. Skvalitniť spoluprácu so základnou školou a zriaďovateľmi s cieľom umožniť aj deťom zo SZP pravidelne navštevovať školské kluby detí a tým podporovať ich adaptáciu na školu a podporovať cieľavedomú a systematickú prípravu na vyučovanie.
3. Na skvalitnenie využívania voľného času sa odporúča ustanoviť v školských kluboch detí, ktoré sú súčasťou základnej školy, kariérovú pozíciu koordinátor voľného času.
4. Pri tvorbe výchovných programov využívať vzorový výchovný program zverejnený na <http://www.minedu.sk/skolske-zariadenia/>.

3.1.2. Centrum voľného času

1. V rámci metodickéj činnosti centier voľného času (ďalej len „CVČ“) využívať možnosť akreditovať si vzdelávacie programy prostredníctvom Akreditačnej komisie pre špecializované činnosti v oblasti práce s mládežou, zriadenej podľa zákona č. 282/2008 Z. z. o podpore práce s mládežou a o zmene a doplnení zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 375/2013 Z. z. Príslušné informácie sú zverejnené na www.iuventa.sk v časti Legislatíva – Akreditačná komisia. A taktiež využívať možnosť akreditácie programov na základe zákona č. 568/20009 Z. z. o celoživotnom vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 568/20009 Z. z.“) a vyhlášky Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 97/2010 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o dokumentácii akreditovaného vzdelávacieho programu ďalšieho vzdelávania, o obsahu žiadosti o akreditáciu vzdelávacieho programu ďalšieho vzdelávania a o projekte vzdelávacieho programu ďalšieho vzdelávania, o osvedčení o absolvovaní akreditovaného vzdelávacieho programu ďalšieho vzdelávania, o náležitostiach osvedčenia o čiastočnej kvalifikácii a osvedčenia o úplnej kvalifikácii. Materiály sú zverejnené na stránkach MŠVVaŠ SR v časti Legislatíva a dokumenty. CVČ sa odporúča využívať pri jeho metodickéj činnosti výstupy národného projektu PRAKTIK – Praktické zručnosti cez neformálne vzdelávanie v práci s mládežou, ktorý realizovala IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže v rokoch 2013 – 2015 z operačného programu Vzdelávanie. Výstupmi projektu sú okrem iného publikácie a videometodiky (s tlmočením do posunkovej reči) zamerané na tieto témy:
 - *Pro-Fit – podpora zdravého životného štýlu zážitkovými aktivitami,*
 - *In Média – podpora praktického využívania IKT cez zážitkové aktivity,*
 - *Praktik – Rozvoj praktických zručností pri práci s drobnými materiálmi,*
 - *Talent v akcii – Vyhľadávanie a podpora práce s talentovanou mládežou,*
 - *Envirozážitok – Podpora a rozvoj zážitkových aktivít v environmentálnej výchove,*
 - *Svet je rôznorodý – Podpora a rozvoj výchovy k občianstvu a multikulturalite cez zážitok,*
 - *Aj nás sa to týka – Podpora a rozvoj globálneho vzdelávania,*
 - *Typy vzdelávania,*
 - *Štýly učenia sa,*
 - *Kompetencie a vzdelávacie ciele,*
 - *Metódy a techniky v neformálnom vzdelávaní,*
 - *Rozbor/reflexia,*
 - *Skupinová dynamika,*
 - *Vedenie dobrovoľníka.*

Uvedené výstupy sú dostupné na stiahnutie na webových stránkach IUVENTY: <https://www.iuventa.sk/sk/sub/projektpraktik/Metodicky-portal.alej>. Ďalej sa odporúča využívať pri metodickej činnosti výstupy národného projektu Aktivizujúce metódy vo výchove. Výstupy sú uvedené na <https://mpc-edu.sk/projekt-kod/amv>.

2. Pravidelná výchovno-vzdelávacia činnosť v záujmových útvaroch CVČ sa vykonáva v súlade s výchovným programom centra a podľa rozvrhu týždennej činnosti. Frekvencia vykonávanej záujmovej činnosti, jej obsahu a počtu členov je zaznamenávaná v zázname o práci v záujmovom útvare vychovávateľom.
3. V rámci kontrolnej činnosti venovať systematickú pozornosť organizácii a výkonu pravidelnej záujmovej činnosti záujmových útvarov podľa rozvrhu týždennej činnosti, zamerať pozornosť na aktuálne a pravidelné vedenie záznamov o práci v záujmovom útvare.
4. Pozornosť venovať aj príležitostnej záujmovej činnosti, ktorá reflektuje potreby mladých ľudí a korešponduje s Akčným plánom pre napĺňanie Koncepcie rozvoja práce s mládežou na roky 2016 – 2020.
5. Počet účastníkov na záujmovej činnosti sa zohľadňuje a odvíja od:
 - a) formy záujmovej činnosti,
 - b) druhu záujmovej činnosti s dôrazom na dodržiavanie bezpečnosti,
 - c) veku a stavu účastníkov.
6. Odporúčame využívať možnosť predkladať projekty v rámci Programov pre mládež na roky 2014 – 2020. Informácie na www.minedu.sk v menu Deti a mládež – Financovanie práce s deťmi a mládežou a www.iuventa.sk.
7. Odporúčame úzko spolupracovať s odbormi školstva okresných úradov pri organizovaní súťaží a olympiád.
8. CVČ odporúčame v rámci výchovno-vzdelávacej činnosti spolupracovať s dobrovoľníckymi centrami regionálnymi radami mládeže, mládežníckymi organizáciami v ich pôsobnosti a ďalšími subjektmi pracujúcimi v mládežníckej politike so zameraním na participáciu a aktívne občianstvo.
9. V spolupráci so zriaďovateľom podporovať vytváranie bezpečných priestorov a vhodných materiálno-technických podmienok pre vzdelávanie detí a žiakov v čase mimo vyučovania.
10. Vykonávať činnosť záujmových útvarov CVČ zriadených pri základných školách v súlade s vyhláškou č. 306/2009 Z. z. Ministerstva školstva Slovenskej republiky o školskom klube detí, školskom stredisku záujmovej činnosti, centre voľného času, školskom hospodárstve a stredisku odbornej praxe. Záujmové útvary nemajú kopírovať školské predmety a nahrádzať doučovanie resp. prípravu na vyučovanie, ale podieľať sa na formovaní návykov užitočného využívania voľného času detí a žiakov podporovať neformálne vzdelávanie, ich individuálne záujmy a rekreačnú činnosť.
11. V rámci činnosti vytvoriť priestor na osobnostný rozvoj pre sebarealizáciu mladých ľudí a podporu pri ich rozvoji. Zabezpečiť tematicky rôznorodé workshopy, ktoré vytvárajú priestor pre Štruktúrovaný dialóg, reflektujú inovatívne prístupy a aktuálne trendy v práci s mládežou.

3.1.3. Školský internát

1. V komplexnej výchovno-vzdelávacej činnosti školských internátov sa odporúča systémovo uplatňovať tvorivo-humanistický model výchovy a vzdelávania, v centre pozornosti ktorého je žiak, jeho potreby a záujmy v primeranom pomere s jeho vedením k zodpovednosti za svoj vlastný rozvoj.
2. Rozvíjať kľúčové kompetencie žiakov s orientáciou na rozvoj ich osobnosti, s cieľom pripraviť ich na aktívny život v otvorenej informačnej a multikultúrnej spoločnosti.
3. Zvýšenú pozornosť venovať zdravému životnému štýlu, prevencii obezity a pohybovým aktivitám.
4. Podporovať účasť vychovávateľov na kontinuálnom vzdelávaní uskutočňovanom prostredníctvom akreditovaných vzdelávacích programov.
5. Odporúča sa ubytovávať v školských internátoch vysokoškolských študentov len v rámci voľných ubytovacích kapacít.

3.2. Špeciálne výchovné zariadenia

1. Od 1. septembra 2017 je v platnosti Vzdelávací program pre žiakov s poruchou aktivity a pozornosti pre primárne vzdelávanie a nižšie stredné vzdelávanie, ktorý schválilo MŠVVaŠ SR dňa 3. augusta 2017 pod číslom 2017-10211-2:10G0.
2. V reedukačných centrách a diagnostických centrách na základe kvalitného vypracovania individuálnych reedukačných programov následne optimalizovať ich psychosociálny vývin, odstraňovať poruchy správania s cieľom ich osobnostnej a sociálnej integrácie.
3. Realizovať programy a aktivity zamerané na prevenciu rizikového správania – šikana, závislosti a iná patológia.
4. Spolupracovať s rodinou a kvalifikovanými odborníkmi, aktívne spolupracovať so sociálnou kuratelou so zámerom udržiavania kontaktov detí s rodinou, v maximálnej možnej miere sanovať rodinu.
5. Priebežne aktualizovať poskytovanie informácií o voľných lôžkových kapacitách územne príslušnému okresnému úradu v sídle kraja, na zverejnenie na jeho webovom sídle.
6. V súvislosti s periodickou návštevou Európskeho výboru na zabránenie mučeniu a neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu (CPT) naďalej klásť dôraz na dodržiavanie príslušných predpisov a požiadaviek vyplývajúcich z Európskeho dohovoru na zabránenie mučenia a neľudského, či ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania.
7. Podporovať vzdelávanie zamestnancov v oblasti bezpečnosti a ochrany detí, preferovať výcviky v skupinových formách práce s deťmi.
8. Individuálnou prácou s deťmi pod vedením psychológa, liečebného a sociálneho pracovníka ich motivovať k zlepšovaniu svojho správania, s cieľom pobytu mimo zariadenia cez voľné dni a školské prázdniny v mieste bydliska zákonného zástupcu či inej blízkej osoby.
9. Venovať dostatočný priestor záujmovej činnosti detí v zmysle ich individuálnych potrieb a záujmov – viesť ich k zmysluplnému tráveniu voľného času.

3.3. Školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie

1. Štátny pedagogický ústav na webovom sídle www.statpedu.sk zverejnil interný materiál pre odborných zamestnancov ČŠPP a CPPPaP: „Návrh minimálnych diagnostických štandardov pre vývinové poruchy učenia, poruchy aktivity a pozornosti a narušenú komunikačnú schopnosť“.
2. Pri vypracúvaní správy z diagnostického vyšetrenia podľa aktuálneho znenia § 11 ods. 9 písm. b) školského zákona sa postupuje podľa usmernenia k jej štruktúre a obsahu, ktoré je zverejnené na webovom sídle VÚDPaP <http://www.vudpap.sk/sk/informacie-pre-odbornych-zamestnancov/>.
3. V prípade, že pri určení diagnózy dieťaťa alebo žiaka alebo inej odbornej intervencii sa využíva spolupráca zamestnancov oboch typov poradenských zariadení, správu z diagnostického vyšetrenia a písomné vyjadrenie poradenského zariadenia pre potreby školy vydáva riaditeľ toho poradenského zariadenia, vrátane neštátneho poradenského zariadenia zaradeného v sieti, ktoré má dieťa alebo žiaka vo svojej starostlivosti podľa príslušných ustanovení školského zákona.
4. Pri poskytovaní logopedickej starostlivosti odporúčame poradenským zariadeniam postupovať v súlade s metodickým usmernením č. 2011-5566/23356:14-914, vydaným MŠVVaŠ SR, ktoré upravuje podrobnosti k pôsobnosti, zameraniu a vykonávaniu odborných činností školského logopéda.
5. Dodržiavať dostatočne dlhý časový interval medzi diagnostickým a rediagnostickým vyšetrením; rediagnostické vyšetrenia detí nultých a prípravných ročníkov zaraďovať na koniec školského roka. Pri podozrení na pervazívnu vývinovú poruchu alebo poruchu aktivity a pozornosti je dôležité, aby dieťa (žiak) absolvoval aj diagnostické lekárske (psychiatrické/neurologické) vyšetrenie.
6. CPPPaP sa odporúča:
 - a) realizovať programy v oblasti prevencie drogových závislostí a prevencie kriminality s dôrazom na selektívnu prevenciu (najmä odborné intervencie pre rizikové deti) a preventívne programy a aktivity (besedy, zážitkové bloky) pre adolescentov s cieľom podporiť duševné zdravie a predchádzať rizikovému a suicidálnemu správaniu,
 - b) realizovať programy v oblasti prevencie sexuálneho násillia páchaného na deťoch a prevencie obchodovania s ľuďmi, prevencie drogových závislostí, prevencie rizík používania internetu a mobilnej komunikácie, prevencie šikany vrátane kyberšikany s osvetou o rizikách počítačových a iných internetových hier začať už na 1. stupni základných škôl, a prevencie kriminality s dôrazom na selektívnu prevenciu a na odbornú pomoc rizikovým deťom,
 - c) spolupracovať s riaditeľmi škôl a učiteľmi – koordinátormi prevencie a poskytovať metodickú pomoc pri realizácii školských projektov prevencie.
7. ČŠPP sa odporúča:
 - a) venovať zvýšenú pozornosť ranému poradenstvu,
 - b) v nadväznosti na depistážnu činnosť realizovať stimulačné a preventívne programy u rizikových detí už v podmienkach MŠ,
 - c) využívať služby zdrojových ČŠPP podľa ich špecializácie.

8. Plniť úlohy vyplývajúce z Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014 – 2020.
9. Plniť úlohy vyplývajúce z Národnej stratégie na ochranu detí pred násilím.
10. Odporúča sa realizovať programy v oblasti prevencie extrémizmu, prevencie obchodovania s ľuďmi, prevencie drogových závislostí a prevencie kriminality, s dôrazom na selektívnu prevenciu a na odbornú psychoterapeutickú pomoc rizikovým deťom.
11. Odporúča sa spolupráca s riaditeľmi škôl a učiteľmi – koordinátormi prevencie sociálno-patologických javov pri realizácii školských projektov prevencie a poskytovanie metodickéj pomoci a supervízie učiteľom – koordinátorom prevencie v mieste pôsobnosti. Odporúča sa tiež realizovať programy zamerané na rozvíjanie komunikačných zručností, prosociálneho správania a emocionálnej inteligencie už u detí v materských školách.
12. Pre žiakov 2. stupňa ZŠ a žiakov stredných škôl sa odporúča zaradiť preventívne aktivity zamerané na sebaaponímanie a Body Image, t. j. na poruchy príjmu potravy – anorexia, bulímia, obezita, ale aj na seba poškodzovanie a nadmerné cvičenie.
13. Okresné úrady v sídle kraja zabezpečujú potrebné podmienky v poradenských zariadeniach, ktoré sú poverené na vykonávanie činnosti súvisiacej s metodickým usmerňovaním ostatných poradenských zariadení v územnej pôsobnosti príslušného kraja.
14. Výhovným poradcom a kariérovým poradcom v základných školách a stredných školách, vrátane škôl pre žiakov s nadaním, poskytuje metodickú a odbornú pomoc centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, v ktorého územnej pôsobnosti sa škola nachádza, alebo podľa vzájomnej dohody iné centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie. Činnosti výchovných poradcov a kariérových poradcov v špeciálnych školách metodicky usmerňuje centrum špeciálno-pedagogického poradenstva určené podľa predchádzajúcej vety.
15. Poradenské zariadenia v oblasti výchovného a kariérového poradenstva sú usmerňované poradenským zariadením, povereným metodickým usmerňovaním okresným úradom v sídle kraja.

3.4. Školské účelové zariadenia

3.4.1. Zariadenia školského stravovania

1. Riaditelia škôl a školských zariadení zabezpečujú stravovanie detí a žiakov počas ich pobytu v škole v zariadeniach školského stravovania, ktoré sú zaradené v sieti škôl a školských zariadení v súlade s personálnymi a materiálno-technickými požiadavkami pre školské stravovanie s ohľadom na výživové požiadavky vekových kategórií stravníkov.
2. Zariadenia školského stravovania pri zabezpečovaní zdravej výživy detí a žiakov počas ich pobytu v škole vychádzajú z Akčného plánu prevencie obezity na roky 2015 – 2025.
3. Výroba a výdaj jedál sa v zariadeniach školského stravovania zabezpečuje s využívaním Národného registra potravín Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR podľa:
 - a) materiálno-spotrebných noriem a receptúr pre školské stravovanie vydaných MŠVVaŠ SR v roku 2018 s aplikáciou metodiky princípov,

- b) materiáľno-spotrebných noriem pre diétny stravovací systém, vydaných MŠVVaŠ SR v roku 2009.
4. Pri príprave jedál v školských jedálňach pri základných a stredných školách pre deti predškolského veku prihliadať na ich vekové potreby a vhodný výber surovín podľa Materiáľno-spotrebných noriem a receptúr pre školské stravovanie, určených pre vekovú kategóriu A. Z uvedeného dôvodu odporúčame vyhotovovať osobitný týždenný jedálny lístok a denne nadväznú dokumentáciu pre školské stravovanie.
 5. Suchá strava pre deti a žiakov, ktorá sa podáva ako hlavné jedlo počas prechodného obdobia, sa podáva len vo výnimočných prípadoch, v čase havarijných situácií, počas školských výletov a pod. Aj táto strava musí svojím zložením zodpovedať § 24 ods. 5 písm. b) zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
 6. Pri poskytovaní stravovania iným stravníkom postupovať podľa § 140 a § 141 školského zákona a prevádzkového poriadku zariadenia školského stravovania tak, aby pri stravovaní detí a žiakov nedochádzalo k ohrozovaniu ich zdravotného stavu a kultúry stolovania.
 7. Odporúča sa propagovať zdravú výživu formou poskytovania informácií o školskom stravovaní v spolupráci s koordinátormi prevencie školy. Organizovať ochutnávky jedál zdravej výživy za účasti regionálnej tlače, televízie a pod., aj v čase konania rodičovských združení.
 8. Riaditeľ zariadenia školského stravovania spolupracuje s riaditeľom školy alebo riaditeľom školského zariadenia pri:
 - a) zabezpečovaní pedagogického dozoru nad deťmi a žiakmi v čase výdaja stravy v školskej jedálni a vo výdajnej školskej jedálni,
 - b) vypracovaní stravovacieho režimu určením prestávky na jedlo a oddych tak, aby prestávky na doplnkové stravovanie a hlavné jedlo zodpovedali fyziologickým potrebám stravujúcich sa detí a žiakov,
 - c) výchove ku spoločenskému správaniu, zásadám zdravej výživy, hygiene a kultúrnemu stolovaniu a pri odstraňovaní negatívnych stravovacích návykov detí a žiakov,
 - d) zabezpečovaní podnikateľskej činnosti,
 - e) realizácii celospoločenského programu podpory zdravia a sprievodných aktivít k programu v školách a v školských zariadeniach len s vybraným subjektom, ktorý je zverejnený vo webovom sídle Poľnohospodárskej platobnej agentúry v školskom roku 2018/2019,
 - f) zabezpečovaní diétného stravovania deťom a žiakom,
 - g) poskytovaní dotácie na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa a žiaka ohrozeného sociálnym vylúčením (dotácie podľa § 4 ods. 6 zákona č. 544/2010 Z. z. o dotáciách v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky) tak, že prostredníctvom asistenta učiteľa nahlasuje, či sa dieťa alebo žiak zúčastňuje na výchove a vzdelávaní v materskej škole a v základnej škole.
 9. Ak je v škole alebo v školskom zariadení v prevádzke automat alebo bufet, ktorý je dostupný deťom a žiakom, riaditeľ školy alebo školského zariadenia zabezpečí podľa Akčného plánu prevencie obezity na roky 2015 – 2025 obmedzenie predaja

nealkoholických sladených nápojov v školách a pre pitný režim využije pitnú vodu z vodovodu alebo iné vhodné zdroje pitnej vody. Ďalší sortiment tovaru nemôžu tvoriť alkoholické nápoje, nápoje s pridaným cukrom, nápoje s obsahom kofeínu, chinínu, energetické nápoje a tabakové výrobky. Doplnkové jedlá musia byť výživovo hodnotné bez marketingovej podpory jedál s vysokým obsahom soli, tuku a cukru. V prospech vytvárania zdravého prostredia v školách neumiestňovať reklamy na podporu predaja potravín s vysokým obsahom soli, tuku a cukru, vrátane reklám a značiek umiestnených na chladiacich zariadeniach alebo predajných automatoch.

10. Na minimalizáciu zdravotných rizík pri výrobe jedál a nápojov sa v zariadeniach školského stravovania používa e-model HACCP a vzorový prevádzkový poriadok.
11. Sledovať plnenie odporúčaných výživových dávok (Vestník MZ SR, vydanie 4-5/2015) v zariadeniach školského stravovania za časové obdobie jedného mesiaca a výsledky plnenia porovnávať s povoleným percentuálnym rozdielom podľa § 10 vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 533/2007 Z. z. o podrobnostiach a požiadavkách na zariadenia spoločného stravovania; pre žiakov základných škôl nie je možné pripravovať jedlá na výber (mäsité, múčne a pod.) t. j. v rozpore s ich výživovými požiadavkami.

4. PEDAGOGICKÍ ZAMESTNANCI A ODBORNÍ ZAMESTNANCI

4.1. Ochrana pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov

1. Odporúčame zriaďovateľom a riaditeľom, aby v rámci utvárania priaznivých pracovných podmienok zamestnancov škôl a školských zariadení prijímali účinné opatrenia na zabezpečenie transparentného riadenia a eliminovania sociálno-patologických javov mobbingu, bossingu a staffingu.
2. V rámci ochrany pred útokmi na pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov odporúčame vedeniu škôl a školských zariadení určiť zásady komunikácie s externým prostredím a zahrnúť úctu, rešpekt a dodržiavanie ľudských práv do vnútorných predpisov a dokumentov.
3. Právny poriadok poskytuje pedagogickému zamestnancovi a odbornému zamestnancovi všeobecnú aj osobitú ochranu pred útokmi, ktoré sú priestupkami, trestnými činmi alebo zásahmi do jeho práva na ochranu osobnosti a jej prejavov a nastanú počas výkonu pedagogickej alebo odbornej činnosti alebo v súvislosti s ním. Pedagogickému zamestnancovi a odbornému zamestnancovi, tak ako všetkým fyzickým osobám poskytuje ochranu aj priestupkový zákon.
4. Na webovom sídle MŠVVaŠ SR <http://www.minedu.sk/data/att/9125.pdf> je s cieľom ochrany pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov zverejnená Praktická príručka k ochrane práv pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca.
5. Odporúčame zriaďovateľom a riaditeľom, aby pri riešení sporov pred súdnym konaním sa pokúsili vyriešiť spor mimosúdne a využili mediáciu v zmysle zákona č. 420/2004 Z. z. v znení ďalších predpisov.
6. Odporúčame zriaďovateľom a riaditeľom, aby pri naplňaní § 55 zákona č. 317/2009 Z. z. o pedagogických a odborných zamestnancoch a zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 317/2009 Z. z.“) pri vzdelávaní v oblasti riešenia

konfliktov využívali aj vzdelávanie v oblasti školskej mediácie ako účinnej metódy riešenia konfliktov cestou dohody.

4.2. Kvalifikačné predpoklady

1. Kvalifikačnou požiadavkou učiteľa základnej školy, strednej školy a základnej umeleckej školy je vyučovanie jeho aprobačných predmetov alebo predmetov jeho študijného odboru v rozsahu najmenej jednej polovice jeho týždennej priamej výchovno-vzdelávacej činnosti zníženej o jednu hodinu. Kvalifikačná požiadavka sa vzťahuje aj na vedúcich pedagogických zamestnancov.
2. Vychovávateľovi alebo majstrovi odbornej výchovy môže zamestnávateľ umožniť dopĺňanie si základného úväzku najviac v rozsahu sedem vyučovacích hodín týždenne. Vychovávateľ si môže dopĺňať úväzok len vyučovaním výchovných predmetov. Majster odbornej výchovy si môže dopĺňať úväzok len vyučovaním profesijných predmetov v príslušnom študijnom odbore, príbuznom študijnom odbore, v príslušnom učebnom odbore alebo príbuznom učebnom odbore, v ktorom získal výučný list.
3. Vzdelávanie na doplnenie kvalifikačných predpokladov pre majstrov odbornej výchovy pedagogickým zamestnancom so stredným vzdelaním ukončeným maturitnou skúškou a vyšším odborným vzdelaním ukončeným absolventskou skúškou môžu poskytovať v rámci pomaturitného kvalifikačného štúdia stredné odborné školy pedagogického smeru.
4. Ak pedagogický zamestnanec absolvoval doplňujúce pedagogické štúdium pre inú kategóriu pedagogického zamestnanca, ako je tá, v ktorej vykonáva pedagogickú činnosť, absolvuje požadované doplňujúce pedagogické štúdium len v didaktike vyučovacích predmetov, didaktike odborného výcviku, pedagogike voľného času alebo mimoškolskej pedagogike pre príslušnú kategóriu pedagogického zamestnanca, v ktorej vykonáva pedagogickú činnosť. Pedagogický zamestnanec ukončí doplňujúce pedagogické štúdium najneskôr do dvoch rokov odo dňa zmeny kategórie pedagogického zamestnanca.

4.3. Kontinuálne vzdelávanie

1. MŠVVaŠ SR v súlade so zákonom č. 317/2009 Z. z. pre jednotlivé kategórie a podkategórie pedagogických zamestnancov a kategórie odborných zamestnancov, kariérové pozície špecialistov pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov, ako aj pre kariérové pozície vedúcich pedagogických zamestnancov alebo vedúcich odborných zamestnancov do konca marca 2018 eviduje 857 programov kontinuálneho vzdelávania s platnou akreditáciou. Zároveň MŠVVaŠ SR akreditovalo vysokým školám do konca marca 2018 spolu 129 programov doplňujúceho pedagogického štúdia. Zoznamy poskytovateľov akreditovaných programov kontinuálneho vzdelávania a akreditovaných programov doplňujúceho pedagogického štúdia je zverejnený na webovom sídle MŠVVaŠ SR: <http://www.minedu.sk/akreditacie-v-rezorte-skolstva/>.
2. ŠIOV zabezpečuje a vykonáva kontinuálne vzdelávanie v súlade so zákonom č. 317/2009 Z. z. a vykonávacími predpismi a zabezpečuje vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov prostredníctvom akreditovaných vzdelávacích programov. Informácie sú zverejnené na webovom sídle ŠIOV www.siov.sk. ŠIOV realizuje pre pedagogických a odborných zamestnancov odborné semináre na základe celospoločenských požiadaviek, prioritných úloh MŠVVaŠ SR a aktuálnych potrieb škôl a školských zariadení. ŠIOV zabezpečuje a vykonáva odborné semináre aplikujúce

výstupy národných projektov do praxe. Informácie sú zverejnené na webovom sídle www.siov.sk.

3. ŠPÚ vydáva odborný-metodologický časopis Pedagogická revue, ktorý sa zameriava na všeobecné témy pedagogiky, problémy pedagogickej teórie a jej aplikácie do praxe, školského vzdelávania, vzdelávania učiteľov, pedagogického a psychologicko-pedagogického výskumu, vzdelávacej politiky a manažmentu škôl. Cieľom časopisu je podporovať rozvoj pedagogického myslenia a zvyšovanie kvality vzdelávania.
4. VÚDPaP vydáva vedecký časopis Psychológia a patopsychológia dieťaťa, ktorého zameranie sa o. i. týka psychologickéj problematiky súvisiacej so školou, resp. výchovou a vzdelávaním.
5. ŠPÚ zabezpečuje pre pedagogických zamestnancov prvého stupňa základných škôl akreditované inováčné vzdelávanie pod názvom „Interkultúrne vzdelávanie v základných školách so žiakmi z rómskych komunít“. Informácie sú zverejnené na www.statpedu.sk.
6. MPC zabezpečuje a vykonáva kontinuálne vzdelávanie v súlade so zákonom č. 317/2009 Z. z. a vykonávacími predpismi vrátane povinného vzdelávania pre vedúcich pedagogických zamestnancov a vedúcich odborných zamestnancov (funkčné vzdelávanie a funkčné inováčné vzdelávanie); odporúča sa vzdelávania zamerať okrem iného aj na významné výročia historických udalostí v roku 2018. Informácie sú zverejnené na webovom sídle MPC www.mpc-edu.sk.
7. MPC je organizáciou na uskutočňovanie prvej a druhej atestácie pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov škôl a školských zariadení. Žiadosti o vykonanie atestácie sa podávajú v termíne do 30. júna alebo do 31. decembra spolu s atestačnou prácou. Aktuálne informácie sú zverejnené na <https://mpc-edu.sk/atestacie/manual>.
8. MPC poskytuje odborný-metodickú podporu pedagogickým zamestnancom a odborným zamestnancom škôl a školských zariadení v oblasti kontinuálneho vzdelávania a procesu atestácií.
9. MPC prostredníctvom regionálnych pracovísk realizuje pre pedagogických a odborných zamestnancov odborné semináre, konferencie a workshopy na základe regionálnych potrieb a priorít a špecifík MŠVVaŠ SR.
10. MPC odborne garantuje vzdelávanie učiteľov slovenského jazyka a slovenskej literatúry, ktorí vyučujú v školách s vyučovacím jazykom maďarským.
11. MPC prostredníctvom ROCEPO poskytuje pedagogickým zamestnancom a odborným zamestnancom pracujúcim s deťmi a žiakmi zo SZP a s deťmi a žiakmi zo SZP z marginalizovaných rómskych komunít kontinuálne vzdelávanie a odborný-metodickú pomoc.
12. MPC vydáva odborný metodicko-pedagogický časopis Pedagogické rozhľady, ktorý prezentuje poznatky, názory a skúsenosti pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov v súvislosti s realizáciou kontinuálneho vzdelávania, výsledky z uskutočnených výskumov, analýz, reakcie na aktuálne problémy týkajúce sa oblasti výchovy a vzdelávania. Časopis vychádza v elektronickej forme a je dostupný na <https://mpc-edu.sk/pedagogicke-rozhlady/uvod>.

13. MPC participuje na rozvojových a grantových projektoch na medzinárodnej úrovni s cieľom získať overené pedagogické skúsenosti a následne ich aplikovať vo vzdelávaní.
14. MPC realizuje národný projekt „Škola otvorená všetkým (ŠOV)“, ktorého cieľom je podporiť inkluzívne vzdelávanie.
15. ŠPÚ realizuje podľa záujmu priebežné semináre a školenia k vybraným problematikám vo výchovno-vzdelávacom procese. Odporúčame ponuku seminárov a školení sledovať na webovom sídle ŠPÚ www.statpedu.sk.

4.4. Získavanie, priznávanie a uznávanie kreditov

1. Pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci v kariérovom systéme naďalej získavajú kredity len za absolvovanie akreditovaných programov kontinuálneho vzdelávania v SR alebo za absolvovanie vzdelávania v zahraničí v zahraničnej vzdelávacej inštitúcii, nie však za overenie profesijných kompetencií.
2. Kredity za absolvované vzdelávanie v zahraničí súvisiace s výkonom pedagogickej činnosti alebo s výkonom odbornej činnosti podľa § 47 ods. 1 písm. c) zákona č. 317/2009 Z. z. priznáva akreditačná rada. Doklady k predloženiu žiadosti o priznanie kreditov za absolvované vzdelávanie v zahraničí sú zverejnené na webovom sídle ministerstva: <http://www.minedu.sk/data/att/9226.pdf>.
3. Kredity za vykonanie rigorózneho skúšky alebo za vykonanie štátnej jazykovej skúšky z cudzieho jazyka priznáva riaditeľ školy alebo školského zariadenia, ktorý vydá pedagogickému zamestnancovi s najmenej trojročnou pedagogickou praxou alebo odbornému zamestnancovi s najmenej trojročnou odbornou praxou.
4. Kredity za autorstvo alebo spoluautorstvo schválených alebo odporúčaných učebníc v tlačenej alebo digitálnej podobe a ich pracovných zošitov priznáva riaditeľ školy alebo školského zariadenia.
5. Riaditeľ školy alebo školského zariadenia uznáva pedagogickému zamestnancovi a odbornému zamestnancovi získané kredity za programy kontinuálneho vzdelávania v závislosti od potrieb a zamerania školy alebo školského zariadenia a v súlade s plánom kontinuálneho vzdelávania. Riaditeľovi školy a školského zariadenia uznáva kredity zriaďovateľ. Riaditeľ školy alebo školského zariadenia uzná kredity priznané poskytovateľom len za jeden program kontinuálneho vzdelávania, ak pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec absolvoval viac programov kontinuálneho vzdelávania rovnakého alebo podobného obsahového zamerania.

5. UČEBNICE

1. Informácie k učebnicovej politike MŠVVaŠ SR sa nachádzajú na webovom sídle <https://edicnyportal.iedu.sk/>, kde sú zverejnené informácie o učebniciach, registri recenzentov a o distribúcii učebníc. Prostredníctvom Edičného portálu MŠVVaŠ SR sú taktiež prístupné elektronické verzie učebníc, výstupy schvaľovacieho procesu, vzory pedagogickej dokumentácie a dokladov o získanom vzdelaní a najmä systém pre objednávanie učebníc, ktoré bezplatne poskytuje MŠVVaŠ SR školám na základe ich objednávky.
2. Objednávacie konanie na nákup učebníc pre školský rok 2018/2019 sa bude realizovať výlučne cez <https://edicnyportal.iedu.sk/>. O termínoch začatia a ukončenia objednávacieho konania budú školy informované prostredníctvom tohto webového sídla. Vzhľadom na častú komunikáciu s riaditeľmi škôl práve prostredníctvom

hromadných e-mailov zasielaných Edičným portálom MŠVVaŠ SR, prosíme riaditeľov škôl, aby dbali na aktuálnosť kontaktných údajov školy uvedených v systéme RIAM (všetky kontaktné údaje o škole preberá Edičný portál MŠVVaŠ SR zo systému RIAM).

3. Po ukončení hlavného objednávacieho konania na nákup učebníc si môžu objednať učebnice už len novozriadené školy. Dodatočne si môžu spresniť objednávku učebníc pre 1. ročník všetky základné školy podľa počtu žiakov zapísaných do 1. ročníka v termíne do 15. mája 2018. V priebehu roka môže MŠVVaŠ SR realizovať špecializované objednávacie konanie (napr. pre nové, pripravované učebnice), preto odporúčame pravidelne kontrolovať webové sídlo a e-mailovú komunikáciu zo strany Edičného portálu. Počty objednaných učebníc budú kontrolované porovnaním s údajmi zo štátneho výkazu – školského registra detí, žiakov a poslucháčov. Objednávky môžu byť pred distribúciou upravované.
4. Národný register didaktických prostriedkov t. j. zoznam učebníc, učebných textov a pracovných zošitov, ktorým bola vydaná schvaľovacia alebo odporúčacia doložka MŠVVaŠ SR, je zverejnený na webovom sídle <https://edicnyportal.iedu.sk/Documents>. Digitálne verzie učebníc a ďalšie voľne prístupné učebné materiály a odporúčaná literatúra pre základné a stredné školy sú dostupné prostredníctvom Edičného portálu MŠVVaŠ SR v časti „eAktovka“ alebo priamo na <https://edicnyportal.iedu.sk/Briefcase>.
5. MŠVVaŠ SR na webovom sídle <https://edicnyportal.iedu.sk/Documents> podľa potreby zverejňuje a aktualizuje zoznam schválených učebníc, schválených učebných textov, schválených pracovných zošitov a odporúčaných učebníc, na zakúpenie ktorých MŠVVaŠ SR poskytne školám finančné prostriedky.
6. Tvorba a posudzovanie učebníc sa realizuje podľa rezortného predpisu, ktorý je zverejnený na webovom sídle MŠVVaŠ SR.
7. Všetky nové učebnice sa posudzujú podľa kritérií na hodnotenie kvality učebníc, ktoré sú dostupné na www.statpedu.sk a www.siov.sk. Kvalitu učebníc a ich súlad so ŠVP posudzujú recenzenti z registra recenzentov.
8. Odporúča sa pedagógom, ktorí majú záujem stať sa recenzentmi, odborníkmi na posúdenie kvality učebníc a ich súladu so ŠVP, aby po splnení stanovených kritérií na recenzentov uvedených na www.statpedu.sk a www.siov.sk, písomne predložili ŠPÚ alebo ŠIOV svoj návrh na nomináciu.

V školskom roku 2018/2019 sa v základných školách a gymnáziách s osemročným vzdelávacím programom používajú učebnice geografie nasledovne

- 5. ročník – učebnica Geografia pre 5. ročník ZŠ (Ružek I., Ružeková M., Likavský P., Bizubová M., Vydavateľstvo VKÚ Harmanec),
- 6. ročník ZŠ / 1. ročník GOŠ – učebnica Geografia pre 7. ročník ZŠ a 2. ročník gymnázií s osemročným štúdiom (Tomáči L., Gurňák D., Križan F., Tolmáčiová T., vydavateľstvo VKÚ Harmanec),
- 7. ročník ZŠ / 2. ročník GOŠ – učebnica Geografia pre 8. ročník ZŠ a 3. ročník gymnázií s osemročným štúdiom (Ružek I., Likavský P., vydavateľstvo VKÚ Harmanec),
- 8. ročník ZŠ / 3. ročník GOŠ – učebnica Geografia pre 9. ročník ZŠ a 4. ročník gymnázií s osemročným štúdiom (Tolmáči L., Gurňák D., Križan F., Lauko V., vydavateľstvo Orbis Pictus Istropolitana),

- 9. ročník ZŠ / 4. ročník GOŠ – učebnica Geografia pre 9. ročník ZŠ a 4. ročník gymnázií s osemročným štúdiom (Tolmáči L., Gurňák D., Križan F., Lauko V., vydavateľstvo Orbis Pictus Istropolitana).

V školskom roku 2018/2019 sa v základných školách a gymnáziách s osemročným vzdelávacím programom používajú učebnice biológie nasledovne:

- 5. ročník - Biológia pre 5. ročník ZŠ (M. Uhreková, I. Hantabálová, I. Trévaiová, E. Margalová, Z. Piknová, V. Zvončeková, vydavateľstvo EXPOL PEDAGOGIKA, s.r.o.)
- 6. ročník ZŠ / 1. ročník GOŠ - Biológia pre 6. ročník ZŠ a 1. ročník gymnázia s osemročným štúdiom (M. Uhreková, I. Hantabálová, A. Matľáková, Z. Piknová, A. Sitár, I. Trévaiová, V. Zvončeková, vydavateľstvo EXPOL PEDAGOGIKA, s.r.o.)
- 7. ročník ZŠ / 2. ročník GOŠ - Biológia pre 7. ročník ZŠ a 2. ročník gymnázia s osemročným štúdiom (M. Uhreková - hlavná autorka, K. Čumová, I. Hantabálová, A. Sitár, A. Matľáková, Z. Piknová, I. Trévaiová, vydavateľstvo EXPOL PEDAGOGIKA, s.r.o.)
- 8. ročník ZŠ / 3. ročník GOŠ - Biológia pre 9. ročník ZŠ a 4. ročník gymnázia s osemročným štúdiom (M. Uhreková, I. Trévaiová, Z. Piknová, A. Matľáková, J. Višnovská, V. Zvončeková, vydavateľstvo Patria I., s r.o.)
- 9. ročník ZŠ / 4. ročník GOŠ - Biológia pre 9. ročník ZŠ a 4. ročník gymnázia s osemročným štúdiom (M. Uhreková, I. Trévaiová, Z. Piknová, A. Matľáková, J. Višnovská, V. Zvončeková, vydavateľstvo Patria I., s r.o.)

Na školách vznikne situácia, že podľa tej istej učebnice (geografie aj biológie) sa budú učiť žiaci, ktorí postupujú podľa pôvodného ŠVP, ale aj tí, ktorí postupujú podľa novovaného ŠVP. Preto je potrebné v predstihu zabezpečiť dostatočné množstvo učebníc.

6. ŠKOLSKÉ TLAČIVÁ

1. Schválené vzory dokladov o získanom vzdelaní, pedagogickej, ďalšej a inej dokumentácie MŠVVaŠ SR zverejňuje na www.minedu.sk v menu Regionálne školstvo – Pedagogická dokumentácia a iné tlačivá – Knižnica vzorov pedagogickej dokumentácie a dokladov a na webovom sídle Edičný portál <https://edicyportal.iedu.sk/Forms> v časti Vzory pedagogickej dokumentácie a dokladov – Knižnica vzorov pedagogickej dokumentácie a dokladov.
2. Tlačivá predpísaných štatistických výkazov spolu s metodickými pokynmi na školský rok 2018/2019 sa nachádzajú na webovom sídle www.cvtisr.sk v kategórii Informácie o školstve/v časti zber údajov/výkazy typu Škol (MŠVVŠ SR). Zoznamy formulárov štatistických zisťovaní a výstupov z ich zberov od roku 2015 sa nachádzajú na <http://www.minedu.sk/prehľad-statistickych-zistovani-v-rezorte-skolstva/>.
3. Od 1. augusta 2018 nadobudne účinnosť zákon č. 62/2018 Z. z., ktorým sa novelizovali ustanovenia školského zákona týkajúce sa spôsobu vedenia pedagogickej dokumentácie škôl a školských zariadení. Pedagogickú dokumentáciu školy alebo školského zariadenia, ktorou je triedna kniha, triedny výkaz, katalógový list žiaka, osobný spis dieťaťa, denník evidencie odborného výcviku, denný záznam školského zariadenia, denník výchovnej skupiny bude možné viesť ako elektronické dokumenty, ktoré sú autorizované kvalifikovaným elektronickým podpisom vyhotoveným s použitím mandátneho certifikátu alebo kvalifikovanou elektronickou pečatňou, ku ktorým sa

pripojí kvalifikovaná elektronická časová pečiatka a ktorých vzory vrátane potrebných sprievodných pokynov bude MŠVVaŠ SR schvaľovať a zverejňovať na svojom webovom sídle a na centrálnej úradnej elektronickej tabuli portálu www.slovensko.sk. Ďalej bude možné okrem klasickej listinnej podoby a priebežne elektronicke vedenej podoby viesť aj elektronicke triednu knihu ako elektronicke dokument, ktorý nebude nutné na konci školského roka vytlačiť v listinnej podobe. S elektronicke vedenou dokumentáciou škola a školské zariadenie nakladá ako s elektronickeým registratúrnym záznamom a musí ho bezpodmienečne autorizovať. Bližšie informácie budú priebežne zverejňované prostredníctvom webového sídla MŠVVaŠ SR. Umožňuje sa aj vytváranie tzv. ďalšej dokumentácie aj v elektronickej podobe, pričom povinnou náležitosťou elektronicke vydanéj správy z diagnostického vyšetrenia dieťaťa alebo žiaka alebo návrhu na vzdelávanie dieťaťa alebo žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v materskej škole, v základnej škole, v strednej škole a v špeciálnej škole bude autorizácia kvalifikovaným elektronickeým podpisom vyhotoveným s použitím mandátneho certifikátu alebo kvalifikovanou elektronickeou pečaťou, ku ktorým sa pripojí kvalifikovaná elektronická časová pečiatka.

4. MŠVVaŠ SR zavedie v roku 2018 označovanie úrovne Európskeho kvalifikačného rámca (EKR)/Slovenského kvalifikačného rámca (SKKR) na vysvedčenia a ďalšie doklady o získanom vzdelaní vydávané národnými inštitúciami. Podrobnosti k uvádzaniu úrovne EKR/SKKR na vysvedčeniach a ďalších dokladoch o získanom vzdelaní budú komunikované a zverejnené v priebehu 1. polovice roka 2018.

7. MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA A PROJEKTY NA PODPORU VÝCHOVNO-VZDELÁVACEJ ČINNOSTI V ŠKOLÁCH

7.1. Program Erasmus+

1. Erasmus+ je programom Európskej únie, ktorý podporuje aktivity v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy, mládeže a športu a ktorý sa realizuje v rokoch 2014 – 2020. Hlavnou filozofiou programu Erasmus+ je podpora vzdelávacej mobility, vytváranie partnerstiev vzdelávacích inštitúcií a podpora politík na základe medzisektorového prístupu, pričom je zameraná na podporu všetkých sektorov vzdelávania (školského vzdelávania, odborného vzdelávania a prípravy, vysokoškolského vzdelávania, neformálneho vzdelávania v práci s mládežou, vzdelávania dospelých).
2. Program poskytuje okrem iného žiakom, študentom, či pedagogickým zamestnancom príležitosť absolvovať časť svojho vzdelávania či odbornej prípravy v zahraničí a zlepšiť tak svoje poznatky, zručnosti a šance uplatniť sa na trhu práce. Program podporuje organizácie, ktoré sa môžu zapájať do projektovej spolupráce a v rámci partnerstiev spoločne používať inovácie vo vzdelávaní, odbornej príprave a v oblasti práce s mládežou.
3. Bližšie informácie o programe Erasmus+ sú k dispozícii na <http://www.minedu.sk/program-erasmus/> a na www.erasmusplus.sk. Informácie je možné aj vyhľadať aj prostredníctvom európskej online platformy School Education Gateway <http://www.schooleducationgateway.eu/sk/pub/index.htm> ako aj európskej informačnej siete www.eurodesk.sk.

7.2. eTwinning program partnerstvo škôl

1. Program partnerstvo škôl eTwinning predstavuje komunitu európskych škôl a ponúka platformu pre zamestnancov v školstve (učiteľov, riaditeľov, školských knihovníkov a pod.), ktorí pracujú v jednej z viac ako 175 tisíc škôl z rôznych európskych krajín zapojených do programu. Počet učiteľov a škôl zapojených do eTwinning sa neustále zvyšuje, program je zameraný na ich vzájomnú komunikáciu, spoluprácu, prípravu projektov a spoločné využívanie zdrojov prostredníctvom IKT zariadení. eTwinning podporuje spoluprácu škôl v Európe s využitím informačných a komunikačných technológií tak, že školám poskytuje podporu, nástroje a služby. eTwinning zároveň ponúka pedagógom bezplatné príležitosti kontinuálneho prezenčného aj online profesionálneho rozvoja, bezplatnú účasť na zahraničných vzdelávacích aktivitách a v SR ponúka aj akreditované kontinuálne vzdelávanie učiteľov.
2. Program partnerstvo škôl eTwinning sa začal realizovať v roku 2005 ako hlavná aktivita Programu dištančného vzdelávania eLearning Európskej komisie a v roku 2014 bol pevne integrovaný do Erasmus+, európskeho programu v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy, mládeže a športu. Úrad centrálnej podpornej služby tohto programu pracuje pod vedením European Schoolnet, medzinárodného partnerstva 31 európskych ministerstiev školstva, úlohou ktorého je starať sa o rozvoj európskeho vzdelávania.
3. Na základe desaťročných poznatkov z celej Európy sa dokázalo, že práca v projektoch eTwinning:
 - poskytuje vyššiu motiváciu k učeniu a k spolupráci s inou školou; v dlhodobom dopade sa prejavuje vo vyššom porozumení iným kultúram a vytváraní priateľstiev so spolužiakmi z iných krajín,
 - zlepšuje kvalitu vzdelávania, pretože projekty nie sú odtrhnuté od reality, ale riešia konkrétne životné situácie; v dlhodobom dopade sa prejavuje zlepšením rôznych zručností a schopností, gramotnosti jazykovej, IKT, matematickej ako i zlepšením teoretických vedomostí získaných zážitkovým učením,
 - poskytuje ďalší odborný rast pedagógov; v dlhodobom dopade sa prejavuje zlepšením celoživotných kompetencií, zručností, v mnohých prípadoch sa učitelia i žiaci zlepšujú hlavne v jazykových kompetenciách a v tímovej práci,
 - zlepšuje sa celoškolská spolupráca v medzinárodnom prostredí; v dlhodobom dopade sa prejavuje novými rozvojovými možnosťami školy a napokon i celej komunity.
4. Informácie o programe partnerstvo škôl eTwinning sú dostupné na webových sídlach www.etwinning.net a www.etwinning.sk.
5. Vzhľadom na pozitívne prínosy projektu eTwinning odporúčame všetkým školám, aby sa zapojili do tohto projektu a využili benefity, ktoré poskytuje tak žiakom, ako aj pedagogickým zamestnancom.

7.3. Digitálny edukačný obsah

1. MŠVVaŠ SR v priebehu ostatných rokov realizovalo viacero projektov na rozšírenie obsahu a zvýšenie dostupnosti digitálneho edukačného obsahu (DEO), ktorý v spojení s klasickými učebnicami prináša do vyučovania väčšiu názornosť a flexibilitu. Ďalším prínosom DEO je aj zvýšenie kvality vzdelávania a jeho atraktivity, ako aj na zvýšenie motivácie a dôvery žiakov vo formálne vzdelávanie prostredníctvom integrácie digitálnych technológií do výchovno-vzdelávacieho procesu.

2. Vzhľadom na pozitívne prínosy využívania DEO vo vzdelávacom procese odporúčame všetkým školám, aby maximalizovali zapojenie DEO do každodenného vyučovania.

8. CELOŽIVOTNÉ VZDELÁVANIE

1. Pri zabezpečovaní vzdelávania zamestnancov zariadení školského stravovania sa odporúča účasť na aktivitách Výskumného ústavu potravinárstva, Slovenského zväzu kuchárov a cukrárov a Združenia pre zdravie a výživu s garanciou MŠVVaŠ SR.
2. Stredné školy môžu v súlade so zákonom o celoživotnom vzdelávaní požiadať o udelenie oprávnenia na vykonávanie skúšky na overenie odbornej spôsobilosti. Úspešným absolvovaním skúšky získava absolvent osvedčenie o úplnej alebo čiastočnej kvalifikácii. Proces overovania odbornej spôsobilosti sa uskutočňuje podľa zákona č. 568/2009 Z. z. o celoživotnom vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Informácie sú zverejnené na <http://isdv.iedu.sk/>.
3. ŠIOV zabezpečuje pre cieľové skupiny zamestnávateľov a zástupcov zamestnávateľov, vysokoškolských učiteľov a zamestnancov pracujúcich v oblasti vzdelávania, vzdelávanie v akreditovaných vzdelávacích programoch. Informácie sú zverejnené na webovom sídle ŠIOV www.siov.sk.
4. V rámci celoživotného vzdelávania sú k dispozícii výstupy programu Pestalozzi, ktorý bol zameraný na rozvoj odborných kompetencií učiteľov. Pestalozzi svoju školiacu fázu ukončil v roku 2017, ale so sumarizáciou relevantných výstupov a zdrojov sa pokračuje v roku 2018. Podrobné informácie sú k dispozícii na webovom sídle Rady Európy <http://programme-pestalozzi.ext.coe.int/> a webovom sídle ŠPÚ www.statpedu.sk.
5. Združenie informačných a poradenských centier SR a Informačné centrá mladých poskytujú informačno – poradenské služby mladým ľuďom a venujú sa aj podpore kritického myslenia neformálnymi metódami. Viac na <http://icm.sk/index.php/zipcem>.
6. Školám je odporúčané zapojiť sa do programov mládežníckych organizácií a krajských rád mládeže, ktoré poskytujú programy neformálneho vzdelávania ako súčasť celoživotného vzdelávania cez akreditované programy poskytujúce certifikáty, ako napr. YouthPass (www.akram.sk, www.zipcem.sk, www.iuventa.sk).
7. Európska komisia vyhlasuje od roku 2016 Európsky týždeň odborných zručností, cieľom ktorého je zvyšovať atraktivnosť a vnímanie odborného vzdelávania a prípravy a reagovať na výzvy a potreby, ktoré súvisia s rýchlo sa meniacimi požiadavkami trhu práce a technologickým pokrokom. V rámci týždňa sa konajú rôzne podujatia, konferencie, semináre, dni otvorených dverí, prezentácie, výstavy, ktoré organizátori môžu zaregistrovať a prezentovať na európskej stránke medzi tisícami ďalších podujatí v celej EÚ. V roku 2018 bude Európsky týždeň odborných zručností od 5. – 9. novembra 2018 a jeho centrum bude vo Viedni. MŠVVaŠ SR v spolupráci so ŠIOV budú koordinovať národné aktivity spojené s Európskym týždňom zručností. Viac informácií o Európskom týždni odborných zručností: http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=1261#section_event a www.siov.sk.

9. ÚČINNOSŤ

Pedagogicko-organizačné pokyny na školský rok 2018/2019 nadobúdajú účinnosť 1. septembra 2018.

Príloha č. 1

Termíny školských prázdnin v školskom roku 2018/2019

Prázdniny		Posledný deň vyučovania pred začiatkom prázdnin	Termín prázdnin	Začiatok vyučovania po prázdninách
jesenné		30. október 2018 (utorok)	31. október – 2. november 2018	5. november 2018 (pondelok)
vianočné		21. december 2018 (piatok)	23. december 2018 – 7. január 2019	8. január 2019 (utorok)
polročné		31. január 2019 (štvrtok)	1. február 2019 (piatok)	4. február 2019 (pondelok)
jarné	Košický kraj, Prešovský kraj	15. február 2019 (piatok)	18. február – 22. február 2019	25. február 2019 (pondelok)
	Bratislavský kraj, Nitriansky kraj Trnavský kraj	22. február 2019 (piatok)	25. február – 1. marec 2019	4. marec 2019 (pondelok)
	Banskobystrický kraj, Žilinský kraj, Trenčiansky kraj	1. marec 2019 (piatok)	4. marec – 8. marec 2019	11. marec 2019 (pondelok)
veľkonočné		17. apríl 2019 (streda)	18. apríl – 23. apríl 2019	24. apríl 2019 (streda)
letné		28. jún 2019 (piatok)	1. júl – 31. august 2019	2. september 2019 (pondelok)

Termíny školských prázdnin v školskom roku 2019/2020

Prázdniny		Posledný deň vyučovania pred začiatkom prázdnin	Termín prázdnin	Začiatok vyučovania po prázdninách
jesenné		29. október 2019 (utorok)	30. október – 31. október 2019	4. november 2019 (pondelok)
vianočné		20. december 2019 (piatok)	23. december 2019 – 7. január 2020	8. január 2020 (streda)
polročné		31. január 2020 (piatok)	3. február 2020 (pondelok)	4. február 2020 (utorok)
jarné	Bratislavský kraj, Nitriansky kraj, Trnavský kraj	14. február 2020 (piatok)	17. február – 21. február 2020	24. február 2020 (pondelok)
	Banskobystrický kraj, Žilinský kraj, Trenčiansky kraj	21. február 2020 (piatok)	24. február – 28. február 2020	2. marec 2020 (pondelok)
	Košický kraj, Prešovský kraj	28. február 2020 (piatok)	2. marec – 6. marec 2020	9. marec 2020 (pondelok)
veľkonočné		8. apríl 2020 (streda)	9. apríl – 14. apríl 2020	15. apríl 2020 (streda)
letné		30. jún 2020 (utorok)	1. júl – 31. august 2020	2. september 2020 (streda)

Termíny školských prázdnin v školskom roku 2020/2021

Prázdniny		Posledný deň vyučovania pred začiatkom prázdnin	Termín prázdnin	Začiatok vyučovania po prázdninách
jesenné		28. október 2020 (streda)	29. október – 30. október 2020	2. november 2020 (pondelok)
vianočné		22. december 2020 (utorok)	23. december 2020 – 7. január 2021	8. január 2021 (piatok)
polročné		29. január 2021 (piatok)	1. február 2021 (pondelok)	2. február 2021 (utorok)
jarné	Banskobystrický kraj, Žilinský kraj, Trenčiansky kraj	12. február 2021 (piatok)	15. február – 19. február 2021	22. február 2021 (pondelok)
	Košický kraj, Prešovský kraj	19. február 2021 (piatok)	22. február – 26. február 2021	1. marec 2021 (pondelok)
	Bratislavský kraj, Nitriansky kraj Trnavský kraj	26. február 2021 (piatok)	1. marec – 5. marec 2021	8. marec 2021 (pondelok)
veľkonočné		31. marec 2021 (streda)	1. apríl – 6. apríl 2021	7. apríl 2021 (streda)
letné		30. jún 2021 (streda)	1. júl – 31. august 2021	2. september 2021 (štvrtok)

Príloha č. 2

Právne predpisy vydané od 1.1.2017

- a) Zákon č. 151/2017 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 149/1995 Z. z. o posunkovej reči nepočujúcich osôb a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- b) Zákon č. 177/2017 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení zákon č. 524/2010 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Úradu vlády Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov,
- c) Zákon č. 178/2017 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- d) Zákon č. 182/2017 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony,
- e) Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 185/2017 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 64/2015 Z. z. o sústave odborov vzdelávania a o vecnej pôsobnosti k odborom vzdelávania v znení vyhlášky č. 231/2016 Z. z.,
- f) Vyhláška č. 186/2017 Z. z. Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, ktorou sa dopĺňa vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 322/2008 Z. z. o špeciálnych školách v znení vyhlášky č. 232/2016 Z. z.,
- g) Vyhláška č. 218/2017 Z. z. Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky o učebniciach, učebných textoch a pracovných zošitoch,
- h) Vyhláška č. 31/2018 Z. z. Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, ktorou sa mení vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 437/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú kvalifikačné predpoklady a osobitné kvalifikačné požiadavky pre jednotlivé kategórie pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov v znení neskorších predpisov,
- i) Zákon č. 54/2018 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- j) Zákon č. 62/2018 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Rezortné predpisy vydané od 1.1.2017

- a) Smernica č. 1/2017, ktorou sa určuje postup pri tvorbe zoznamu študijných odborov a učebných odborov, ktoré sú nad rozsah potrieb trhu práce a zoznamu študijných odborov a učebných odborov s nedostatočným počtom absolventov pre potreby trhu práce,
- b) Smernica č. 17/2017, ktorou sa upravuje postup vytvárania, aktualizácie a zrušovania elektronických formulárov pre elektronické podania a elektronické úradné dokumenty,
- c) Smernica č. 19/2017 o organizovaní lyžiarskeho výcviku a snoubordingového výcviku,
- d) Smernica č. 23/2017 o súťažiach,

- e) Pokyn ministra č. 39/2017, ktorým sa vydávajú profesijné štandardy pre jednotlivé kategórie a podkategórie pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov škôl a školských zariadení,
- f) Smernica č. 47/2017, ktorou sa určuje postup pri poskytovaní finančných prostriedkov na riešenie havarijných situácií,
- g) Smernica č. 50/2017, ktorou sa určuje postup pri udeľovaní príspevku na dopravu,
- h) Smernica č. 60/2017, ktorou sa upravuje postup pri udeľovaní a odnímaní čestných názvov školám a školským zariadeniam.

Platné koncepcie a stratégie

- a) Koncepcia informatizácie a digitalizácie rezortu školstva s výhľadom do roku 2020,
- b) Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020,
- c) Aktualizované Akčné plány Stratégie Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020 na roky 2016 – 2018,
- d) Celoštátna stratégia ochrany a podpory ľudských práv v Slovenskej republike,
- e) Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014 – 2020,
- f) Vecný a časový plán opatrení na zlepšenie výsledkov žiakov v medzinárodnom meraní žiakov OECD – v štúdii PISA,
- g) Národná stratégia zvyšovania úrovne a kontinuálneho rozvíjania čitateľskej gramotnosti,
- h) Koncepcia vzdelávania v jazykových školách – Akčný plán 2017 – 2020,
- i) Národný akčný plán v prevencii obezity na roky 2015 – 2025,
- j) Stratégia Slovenskej republiky pre mládež na roky 2014 – 2020,
- k) Koncepcia rozvoja práce s mládežou na roky 2016 – 2020,
- l) Národný akčný plán pre podporu pohybovej aktivity na roky 2017 – 2020.